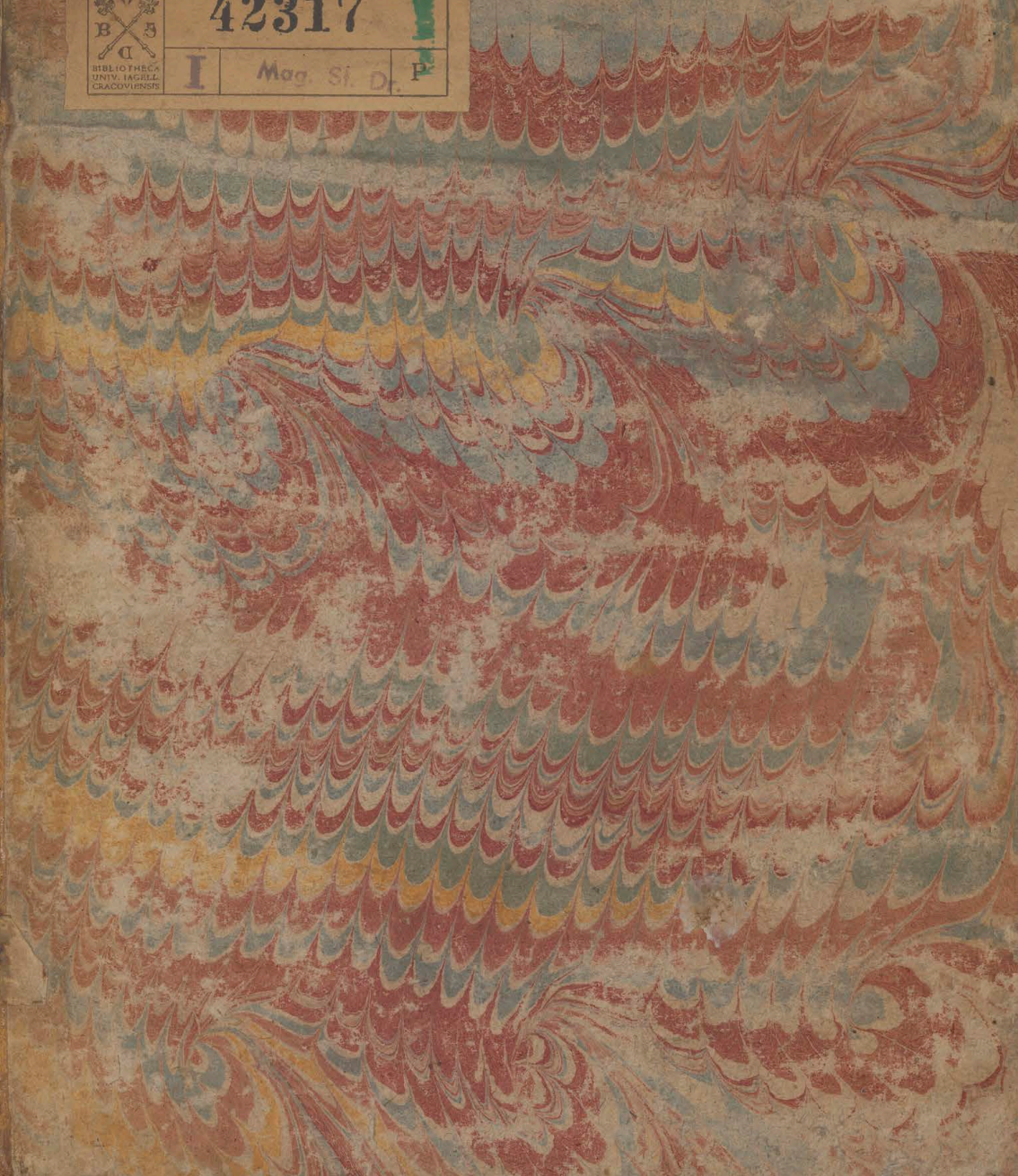

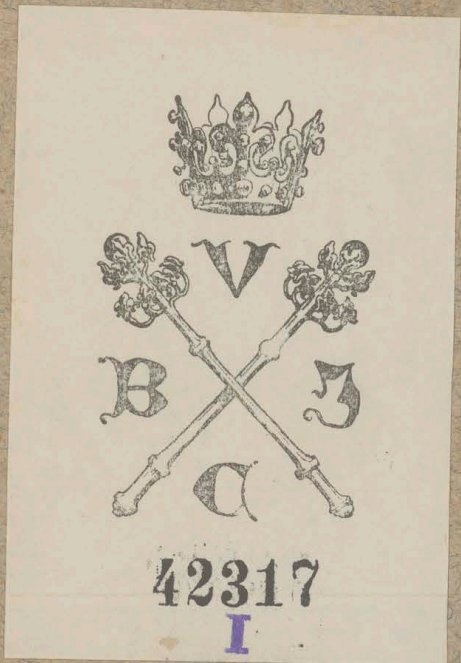
42317

I Mag. Si. Dr. P

BIBLIOTHECA
UNIV. KRACOVENSIS

Fest. 3552.

XI. 6. 21 X e 26

LITERÆ PASTORALES

Ad

Univerſum Clerum, & Populum utriuſq; Diœceſis
ILLUSTRISSIMI EXCELLENTISSIMI
& REVERENDISSIMI DOMINI

FRANCISCI ANTONII

I N D M E N I N

KOBIELSKI

Epilcopi Luceorientis & Breſtensis, Se-
reniſſimæ Reginalis Maieſtatis

CANCELLARI

cum annexis de verbo ad verbū in testimoniū legis ſuæ
SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI

PAPÆ XIV

Conſtitutionibus & Literis

in Annō 1740 & 1741 ac præſenti 1742.

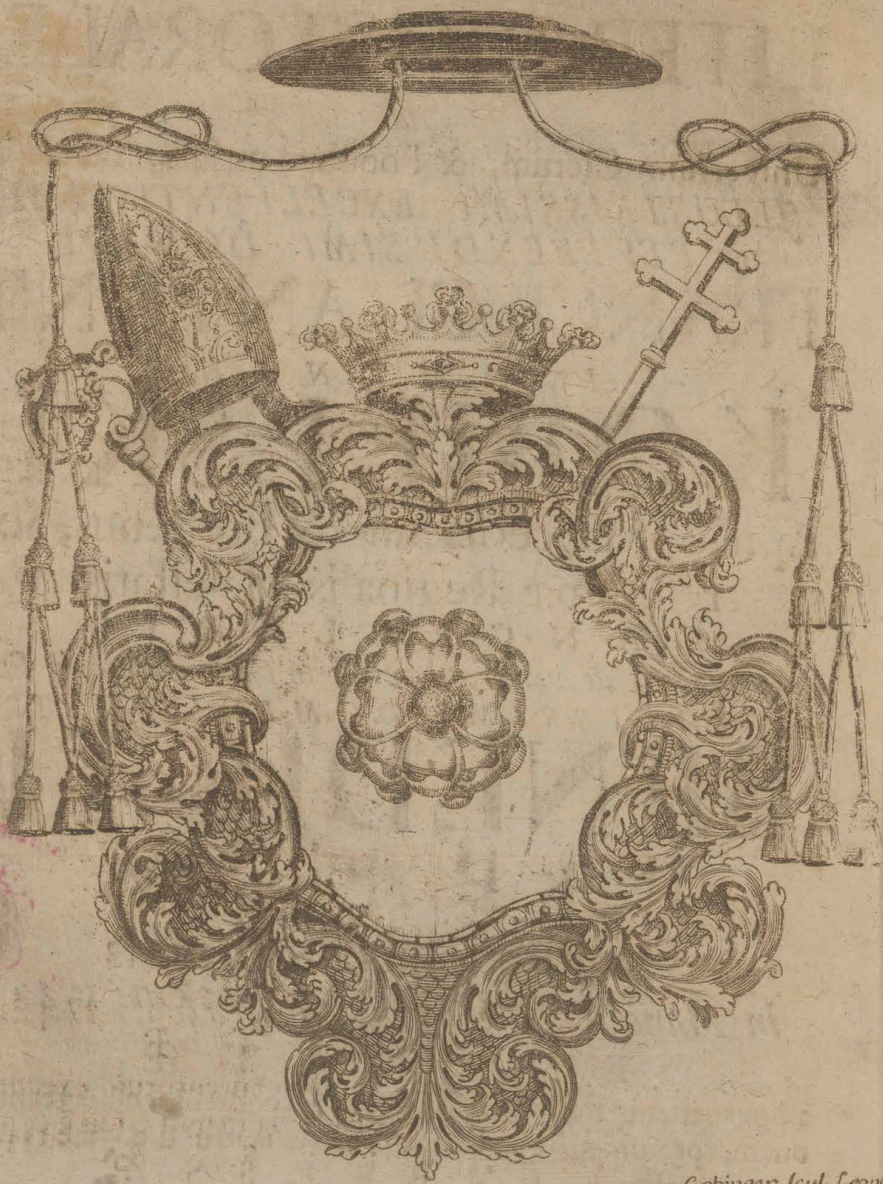
EMANATÆ

ad perpetuam rei memoriam, & intrō contentorum execu-
tionem, pro unaquaque Diœceſis Eccleſia in unū codicē typis

REIMPRESSÆ

Annō 1742. Die 15. Menſis Aprilis.

Labinger scul Leopoldi.

42317
I

Facultas Illustrissimi Loci Ordinarij.

Liber, cui Titulus *Speculum Ho-
mini Ecclesiastico Propositum*, à
devoto quodã Presbytero editus,
quatenùs in Dioecesi Nostra Luce-
orienti, vel Brestensi, prævio The-
ologorũ scrutinio, Typis mandari
valeat, Facultatem concedimus.

Dat Varsaviæ Die 16. Mensis O-
ctobris Anno Dñi 1740.

FRANCISCUS EPISCOPUS.

mp.

Ad L E C T O R E M.

Opusculo huic posthumo non poterat Auctor ultimam imponere manum, nec quæ scripsit ad incudem revocare. Quare si vel styli asperitas, vel repetitæ similitudines, aut aliud ejusmodi quandoq; hic occurrat, quod te amice Lector offendat, id morti imputes, quæ quodvis propositum & consilium opusq; captum intervertit ac destruit. Et si Parentum mors præmatura fetus informes reddit, non mireris Amice Lector, si aliqua in hoc opere ad sensum Auctoris proximè non accedant. Satagerem nihilominus ut sensus ex revisionis defectu quandoq; obscurus, aut ex Typographi incuria hiulcus, eo modo ad intelligendum redderetur utilis, quo scripturus fuisse credendus est Auctor, si vita & tempus illum ad revidendum & perpoliendum opus non defecissent. Intelliges faciliè in hoc Opere, Auctorem Missionarium Apostolicum, zelò, prudentiâ celeberrimum, Spiritu Ecclesiastico plenum, ea quæ hic annotavit ex abundantia cordis scripsisse, ac id in votis habuisse, ut per attentam harum Considerationum Meditationem, velut in speculo interior status Animæ tuæ tibi patefieret. Satisfacies desiderijs ejus, si quotidie mediam saltem horæ partem tibi delegeris ad meditandum. Interea precor Amice Lector ut quod Auctori meritissimo de pluribus vitæ annis defecit, id omne Deus Optimus tibi adjiciat ad benevolam lectionem & usum, nec non ad Spiritualem tuum in virtutibus profectum, ac tandem ad animæ tuæ salutem. Vale.

Jn S T E M M A
Illustrissimi Reverendissimi
Domini Domini

FRANCISCI ANTONII

In D M E N I N

KOBIELSKI

Dei & Apostolicæ Sedis Gratiâ
Episcopi Luceoriensis & Brestë-
sis, Serenissimæ Reginalis Ma-
jestatis Cancellarii.

I.

Quæ Sancita Deum Petri sub clave reclusa,
Purpureis labris, explicat ista ROSA.

II.

Floret ubi Virtus, retinent & jura vigorem,
Hic felix svavi Patria sorte viret.
Pontificum decreta typo curæq; remando
Florebunt leges: cultus honorq; ROSÆ.

III.

Si quibus obstrictus *Tibi* sum, mea debita penso,
Exiguum *Præful* Maxime munus habes.
Est tamen unde decus capiat *Te Præsule* dignum,
Quod de se exiguum non nisi munus erat.
Hic ubi nempe *Tui* foliis est stemmatis auctum
Dignum *Te*, & prorsus grande Volumen erit.

A. T. U. I. D. S. L. A. C. C. E.

Processus de Ecclesijs Parochialibus desolatis in Ukra-
ina, de secretis matrimonijs, de non nullis punctis re-
laxatis in Processu ad Hebræos expressis, de Congre-
gationibus Decanalibus, de Judicibus Diæcesanis in causis
delegandis à Curia Romana, de supplicationibus pro feli-
ci Regimine S. Ecclesiæ, Sanctissimi Domini nostri Benedi-
cti XIV. nec non pro Serenissimo Rege, ac Unversa Ejus
Familia, de Defensoribus Causarum Matrimonialium,
de publicando Processu contra Gnosum Bosiacki.

FRANCISCUS
ANTONIUS
IN DMENIN
KOBIELSKI

DEI, & Apostolicæ Sedis Gratiâ Episcopus Luceoriensis
& Brestensis.

SERENISSIMÆ Reginalis Majestatis
CANCELLARIUS.

Niverso Clero, Sæculari & Regulari utriusq;
Diæcesis Nostræ Luceoriensis & Brestensis,
Nobis in Christo dilecto, salutem in Domi-
no. Legem, quam Nobis posuit, Vicaria in
terris Christi potestas, per suum Breve Apo-
stolicum, Annò 1741. expediendæ de Anno in Annum per
Nosmetipsos non per Substitutos Officiales, Visitationis u-
triusq;

A

triusq; Diæcesis Ecclesiarum, cum publica ad populum doctrina Christiana, ut cognoscamus oves proprias, cognoscantq; Nos Nostræ, & vocem Pastoris audiant; custodire, & totò animò adimplere cupientes, cogitavi vias meas, & cõverti pedes meos, in testimonium vigilantix super id Nostræ, & obedientix, Sedi Apostolicæ debitum. Auxiliante itaq; DEI gratiâ (quæ facienti quod ex se est, nõ denegatur) ubi ab immemorato tempore, pedes evangelisantium bona, vix steterunt; visitavimus non nullas in gaudio Pastoralis animi, plurimas in lachrymis, ad confinia Ukrainæ sitas, Ecclesias, eò quòd egressus est ab eis omnis decor, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides sanctuarii, in capite omnium platearum; nec sacerdotes, qui populum in omne nefas effusum, ad pœnitentiam provocarent, & iniquitatẽ aperirent, comperimus. In profundo itaq; gemitu, desolationi tantæ consulendo, ante omnia de Pastoralis Nostræ sollicitudine misimus (utinam Paulos, & Bernabas,) ad custodiendum gregem Christi, curæ Pastoralis commissum, Sacerdotes, moribûs, vitâ, ac scientiâ illustres; Requisivimus præsentes oretenus, absentes literis Nostris Illustrissimos Heredes, ut introspiciant ruinas, & Domos Domini versas in speluncas latronum, & tandem aliquando, necessitatibus earum, & Rectorum Ecclesiasticorum subveniant; quanta injuria DEO, & animabus tam vivorum, quàm mortuorum Fidelium exinde subsequatur, considerent, & quantum oneris, in suis conscientiis sustineant, animadvertant, ut tacti & compulsi, obligationi suæ (quæ est prædecessorum Fundatorum, si non augere, saltem neglectas & extinctas restituere) satisfaciant, & agnoscant Populum Christianum, Hæreditatem esse Christi, pretiò Sanguinis Ejus redemptam.

Stante hac visitatione dedimus Vobis præcepta, distinctim ad quamvis Ecclesiam, in Decretis reformationum expressa, in universum verò, triplici Nostrò Processu typis
im.

impresso. Primò, ad Clerū & populū de sacro Sancta jejunii ob-
servatione, ad mentem Brevīs Sanctissimi Domini Nostri Cle-
mentissimi Die 20. Maji, Annò currenti emanati, ad quā iteratis
i teris die 2. Mensis Augusti eiusdē anni paternè omnes Chri-
sti fideles hortatur in Domino, unicam comestionem servandā
(si à jejunio aliquando, legitima de causa aut gravissima urgen-
tiq; necessitate exigente, de consilio utriusq; medici spiritualis
& secularis, dispensatum fuerit;) præscribendo. Quapropter
Populum curæ Vestræ commissum ad tam opportunū sanan-
dis vulneribus animæ, sanctissimi jejunii remedium, alacriter
adhibendum cohortantes, sedulò moneatis, rem agi, ne quidē
exiguam, sed longè gravissimam de observando, sustinendoq;
jejunio purificandis animis, corporibusq; salutari. In spem
itaq; omnes Fideles erigite cælestium præmiorum, quibus in
assequendis, non sunt condignæ passiones hujus temporis, imo
leve ac momentaneum non tribulationis, sed modicæ abstinē-
tiæ nostræ incommodum, magnum gloriæ pondus operatur
in cælis. Exposuimus Vobis, Sanctissimi Domini Nostri BÈ-
NEDICTI XIV. Universalis Ecclesiæ Supremi Rectoris
profundissimos gemitus, super Divortia in Regno Poloniæ
fieri passim solita, ea de causa ut patet, quòd frigescente
mundo ad benedictiones Divinas, flammæ litium, pater di-
scordiarum, inter conjugia accendit. Non minorem cau-
sam arbitramur, nisi quod sine publicatione seu Bannis in
facie populi ad audienda Divina congregati, prætenditur as-
sistentia proprii Parochi cum benedictione, quæ in Domò
tantum Divina, juxta illud: benedicimus Vobis in Domo
Domini pusillis cum majoribus, non in privatis capellis, sive
cubiculis, fieri debet. Finis autem proclamationis est, pri-
mò, ut populus audiens, suspiria ad DEUM ferat, pro be-
nedictionibus ad hocce Sacramentum impetrandis, in eo,
accedentibus piè vivendum, ac tandem sanctè moriendum;

deinde, ut impedimenta quæ ignorantur à pluribus, sciuntur a paucis, innotescant. Quapropter injungimus, ut sæpe sæpius, temporibûs quàm maximè nuptiarum imminenti-
tibus, inculcent publicè non negligere orationes fidelium in Ecclesia congregatorum. Quod si ad importunas instan-
tias indultum super tribus Bannis omittendis, emanaverit ad vos in scripto, de eodem populum informent, ut ex-
pressos in indulto de nomine & cognomine, piis suspiriis po-
puli insinuent, ut quos vocavit DEUS ad statum matrimo-
nii, conjugat in fide, amore, reverentia, sibi ad invicem mu-
tua. Ante benedictionem verò matrimonii, seu sponforum
præmissio sermone, ut in veteri agenda de dignitate hujus
Sacramenti, idq; in Ecclesia, non in privato loco, orati-
onem sequentem cum populo recitent, id ipsum tempore
publicationis Bannarum finita concione, vel doctrina spiri-
tuali diligenter facturi.

M O D L I T W A

*Ktora maia: Kaptani po skonczonym Kazaniu, czyli Katechi-
zmie, przy ogloszeniu Zapowiedzi, czyli Indultu, wstepujacych w
stan Matzenski, mowit zewszystkim ludem zgromadzonym, z wiel-
ka pobożnością y skromnością, aby BOG weyrzał na nich miło-
siernym okiem z wysokiego Nieba, y dał im swoje błogosławienstwo.*

Modlmy się.

BOże stworco iedyney zachowujący Narod ludzki, który
z niczego wszystko uczyniwszy dla człowieka stworzo-
nego, Niewiałeś mu na pomoc nie rozłączoną przy-
dał z ciała iego, pokazując, że co się tobie podobalo złą-
czyć, tego się rozłączać nigdy niegodzi. Weyrzy miło-
siernym okiem na powołanych od Ciebie do stanu matzeń-
skiego, którzy twoją protekcyą pragną bydź umocnieni,
niech przebywają w bojaźni twoicy, w zachowaniu przy-
kazań

kazań świętych, aby po rozmnożeniu dźwiątek do trzeciego y czwartego pokolenia, lub według woli twoiey bez płodu, do pożądanej przyszedzły starości, weszli do spoczynku błogostawionych twoich, który żyjiesz, y krolujesz z Synem, y Duchem świętym, na wieki wiekow. Amen.

Secundo distinctim Processu, Polono idiomate, expresso ad inimicam nomini Christiano gentem infidelium hebræorum, fere in omnibus oppidis populo Christiano prædominantem, usuris illicitis populum Christianum depaupertantem, telonia, & quasvis exactiones, cum oppressione non tantum sæcularium, sed etiam spiritualium Personarum extorquentem; Bona contractu arendatario, cum obedientia subditorum Christianorum, & supra eosdem malitiosò dominiò possidentem, domos ita vicinas Ecclesiis, ut publicis Processionibus, nullus aut exiguus locus detur, extruentem; quibus (uti proximorum succurrendo cæcitati, & obdurato cordi) ut appareat gratia Salvatoris Nostri, erudiens eos per os Nostrium ex alto, commendavimus vobis, si non quòvis sabbatò, saltem quòvis mense, & quod agrè licet feremus, saltem quovis quartali congregatis prædicare **JESUM** Christum, & hunc Crucifixum, quod jam non in Synagogis, vulgè Szkoła, seu Bożnica, verum in proviso à Vobis loco Decani Foranei, quos bene eruditos in fide, & scriptura novimus, studebunt adimplere, videlicet in Civitatibus: *Luceorie, Horochow, Poryck, Vlodimiria, Kowel, Mielnicie, Kisielin, Lokacze, Otyka, Rowne, Dubno, Czartorysk, Targowica, Cremeneci, Zatosce, Lesniow, Olesko, Podkamien, Brody, Beresteczko, Zbaraż, Ostrog, Korzec, Połonne, Zastaw, Międzyrzec, Konstantinow, Lachowce, Winnica, Litin, Diæcesis nostræ Luceorientis, Janovia, Brescia, Kodeni, Medereci, Biata, Vlodavia, Vegrovia, Bielsko, Tykocin, Narev, Svaraz, Bocki, Sielec, Pinscii, Lubieszow, Kobryni, Pruzan, Brajsk, Wyfokie, Drohicini, Ciechanowiec, Siemiatyce, Łosice,*

*Mordy, Kamieniec, Diæcesis Nostræ Brestensis, cooperantibus
in id Patribus Religiosis commanentibus.*

Quò verò ad alia puncta, in eodem Processu ad hebræos expressa, quantum attinet Christianos in obsequiis eorundem existentes, duntaxat est de obsequiis annuali contractu prohibitis. Sæpe enim evenit illos oblivisci vocationis suæ Christianæ, & Sacramentorum frequentationem negligere; Eum in finem eodem processu mandatum est Rectoribus Ecclesiarum, de vigilantia super obsequia eorum, & ne famulantes, præcipuè fæminas, noctare in eorum domibus permittant. Quò verò ad decimum punctum, de funeribus solennibus hebræorū; ea privatim, ante pulsum matutinum in Ecclesiis, sive post vespertinum, sinè publica luce, & cantu, absolvenda esse volumus. Pūctum decimum quintum, in quò pro recognitione regnantis in Regno Ecclesiæ Catholicæ, ad exsolvendum seyum & cerā cuius Ecclesiæ adstricti sunt moribûs antiquis, & statutis, nihil innovando, tenendum, & exequendum est. Uterq; processus noster, ad illos expeditus, in actis Synagogæ apud Rabbinū unâ cū privilegio, pro loco devotionis, seu Božnica conservandus.

Hortamur Vos in Domino, ut in spiritu sapientiæ, & intellectûs, spiritu consilii & fortitudinis, spiritu scientiæ & pietatis, sit sermo Vester, luceat eis lux vestra, ut vivam fidem videant, glorificent eam in operibus Vestris, & convertantur ad Dominum. Eum in finem Decani Foranei juxta constitutiones synodales, congregationes Decanales, primam in Majo, secundam in Octobri instituunt, & de præmissis ad invicem se consulant, in quibus, antiqua praxi, præmissô sacrificiô Missæ de S. Spiritu, altero pro defunctis Confratribus, & sermone super congregatione justorum, tanquam cætu Angelorum, inquirent, num executioni demandata Nostris processibus, suum sortiantur effectum. Munimenta suarum Ecclesiarum, testamenta ultimæ voluntatis, in archi-

vo Decanatus, scilicet in cista clausa duabus clavibus distinctis, reponant, cum libera facultate eximendi, mutandi, aliud imponendi, cum in casu mortis subitanæ, à Domesticis diripiantur mobilia, & quale tale peculium, aut in spe derelictarum rerû, indebitè vexantur domestici; in quibus sub nullitate testamenti decimum grossum pro fabrica, sive necessitatibus Seminarii inscribere subsidii titulò tenebuntur. Hanc autem constitutionem Vobis desuper esse datam sciatis, cum Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS XIV. cujus in obsequium intellectum nostrum captivare necesse est, Seminaria erigenda circa Cathedram Ieriò Nobis insinuat. Memores quoq; esse debetis, nihil vos habere, quod non acceperitis à Matrice Ecclesia, cui gratitudine vestra, respondere studatis.

Hoc eodemq; temporis spatiò supervenientibus obediendo literis Apostolicis 26 Augusti annò præsentis ad Nos datis, in quibus sanctissimus Dominus Noster Clementissimus ex præscripto Concili Tridentini, concilia Provincialia, quolibet trienniò, Diæcesana verò quolibet annò desiderat per Nos instituti, in illisq; aliquot Personas, quæ qualitates habeant, juxta constitutionem BONIFACII VIII. ad id aptas designari, quibus in posterum causæ extra Romanam Curiam pro litigantium commodo committi solitæ, & quandoq; decidendæ, ac in fine debitè determinandæ delegentur, cum post Synodum Rупnievianam annò 1717. Luceoriæ agitatum duo decessere, in locum eorum spectatos juris peritiâ, probitatis, ac fidei præsiðiò, substituumus ad præsens de unanimi Prælatorum, & Canonicorum Nostrorum sensu: Illustrissimum Reverendissimum HIERONYMUM SZEPTYCKI Episcopum Saldecensem, Suffraganeum Nostrum Luceoriensem, Illustrissimum Reverendissimum GEORGIUM LASCARIS Episcopum Zenopolitanum, Præpositum Insulatum Ecclesiæ Collegiatæ Olycensis, Perillustres Reverendissimi-

diffimos: ANTONIUM SZASZOWSKI Præpositum, & Officialem generalem Luceorientem, & LUDOVICUM RAYCOUR Canonicum Cathedralẽ Gnesnẽ, & Officialem Generalem Brestenẽ, Judices Diæcesanos; quorum nomina & merita ut supremo Apostolatũ fastigio, Sanctissimo Domino Nostro ad notitiam deveniant, Romam transmissimus, electos verò Judices in dicto munere, tam diu esse diligentes volumus, donec peracta visitatione Ecclesiarum in futura DEO dante Synodo, novi Judices eligantur. Pro injuncta autem Nostri Officii Pastoralis sollicitudine, hortamur omnes in Domino, ut vocati ad futuram Synodum Diæcesanam, sua desideria, quibus summa negotii est constituta, in congregationibus Decanalibus punctatim præmeditata, in scripto nobis proponenda habeant, nunc verò ex qualibet congregatione de executione cujuslibet puncti in quolibet processu expressi, Nos informent. Anterioribus literis Nostri Pastoralibus Vobis insinuatam supplicationum continuationem pro felici regimine Sanctæ universalis Ecclesiæ Catholicæ, Sanctissimi Domini nostri BENEDICTI XIV. pro serenissimo Rege feliciter nobis regnante, & Charissima Consorte Ejus: MARIA JOSEPHA, Dominis Clementissimis, ac universa Ejus Familia, nec non pro felici electione Christiani Imperatoris, & concordia Principum Christianorum, commendamus. Hæc lex meditatio mea sit, & Vestra. Datum Luceoriæ die 2. Mensis Januarii, Annò Domini 1742.

FRANCISCUS Epf: (L.S.)

mpp.

Adbertus Temezvary, V. I. D. Scholasticus Luceorientis, Præp. Zafosc. Curiaë causarum Sux Illustrissimæ Excellæ Auditor, & Judex Generalis. mpp.

Thomas Nyko, S. Authe Aplica publicus,
& Sux Illmæ Exilæ, Notarius. mpp.

Idete, quibûs literis scripsi vobis, quæ enim dixi, non à me ipso locutus sum, sed spiritu oris Ejus, qui misit me ad vos. & id ipsum literis suis Apostolicis Romæ XVII. Novembris 1741. expeditis, jam post impressam Nostram superiùs expressam literam, ad Nos die 20.

Januarii Annò præsen: datis (quas in continenti supremis Ejus mandatis obtemperando, exequimur) ratificavit, & solidavit. Providæ enim legi Ecclesiasticæ, quæ prava horum temporum conditione, passim prolabi visa est, de Sacramento matrimonii saluberrimè contrahendo, ter à Parocho inter Missarum solemnias, continuis diebûs festivis, publicando, cum repetita ad quamvis denuntiationem, sive publicationem indulti, oratione à Nobis supra apposita, ne enervis reddatur, Sanctissimi Domini Nostri succurrit auctoritas, & in suo robore reflexiones Nostras, de occulto abhorendo matrimonio, solidavit. Ne verò oblitterentur, & in tenebris ignorantix jaceant consepultæ, lucidissimis argumentis, exitiosos ejusmodi occultorum matrimoniorum effectus, probavit, & illustravit. Hinc (inquit Sanctissimus) gravia ortum habent peccata, præsertim eorum, qui Divini Judicii interminatione posthabita, priore uxore, cum qua clam contraxerunt, relictâ, cum alia spe futuri matrimonii deceptâ, & in turpem secum vivendi licentiam abductâ, palam contrahere promittunt, se seq; magno scelere poligamos reddunt, & susceptæ proli lugendam bonorum jacturam inferunt. Cum itaq; hortatur Nos Sanctissimus, & impensè admonet, ut Personarum, matrimonium secretò contrahere volentium, diligens à Nobis fiat inquisitio, an scilicet ejus qualitatis, conditionis sint, quæ id probè exposcant: mandamus vobis omnibus curam animarum habentibus, ut in concionibus vestris, mentis aciem in populo, ad exitiosos privatorum matrimoniorum exitus, convertatis, omnes ad

publicè contrahendum matrimonium compellatis, ne facilis hinc (sicut Nostra in Luceorienti experimur Diœcesi) Filiis & Filiabus inobediendiæ Patrum dissentientium talibus nuptiis, detur occasio; sciant & præmoneant populum, sedulo à Nobis investigandas legitimas urgentesq̃ causas dispensationis super secreto matrimonio. Quod si contigerit cum dispensatione Officii nostri, secretum fieri matrimonium; secundum directum Sanctissimi Domini Nostri mandatum: Decani in Congregatione Decanali dispensationes super banis à Parochis requirant, & compertas ad Cancellariam Nostram Episcopalem remittant, libro pro talibus matrimoniis secretis compacto, inserendas. Cum verò nonnulli deesse non possunt, qui propriæ conscientię vocibus obsurdescant, & Nostris hisce mandatis parere negligant, sciant se Parochi assistentes similibus matrimoniis, subjectos esse pœnis Ecclesiasticis.

Est hæc typo impressa, supervenit votis Nostris, & sensibus supra expressis circa visitationem Ecclesiarum in Polesia, & Lithvania Sanctissimi Domini Nostri tertio nonas Novembris Annò 1741. Ordo & forma in judicijs causarum matrimonialium super eorum validitate, vel nullitate declaranda, Constitutionibus emanatis præscriptus, de quibus ac de Literis Nostris ad Officiales causarum ejusmodi, ad iudicium Nostrum revocatoriis, nolumus vos ignorare, ut notum faciatis omnibus Christi fidelibus vigore legis Apostolicæ omnes causas Matrimoniales per appellationem Defensoris jurati, videlicet in Officio Luceorienti Admodum Rndi Jacobi Głowacki, Commendarii perpetui Ecclesiæ Sancti JACOBI, in Brestensi verò, Adm: Rndi Neyman Præscti Seminarii Janovienſis, ut scientiâ juris, & vitæ probitate præditi, ad ultimam usquè instantiâ

pro

pro arbitrio eorum conscientiae promovendas, ne tam praecipiti audacia, humana praesumptione dissolvi posse Sanctum Matrimonii nexum cogitare audeant, quem perpetuum, atq; indissolubilem primus humani generis Parens praemonuit, in-
quiens: Hoc nunc os de ossibus, & caro de carne mea.

Demandavimus nuper vobis Processu puplico, registrum suorum Parochianorum, tam Fidelium, quam Infidelium, tum etiam Judaeorum, Karaimorum, Schismaticorum, Philippensium, Machometanorum, & alterius cujusvis sectae intra suam Parochiam existentium, connotare, quem diligenter conscriptum, instantaneè Nobis ipsis remittatis.

Processum Illustrissimi Excellentissimi, & Reverendissimi Domini Cancellarii Regni Antecedanei Nostri ad praesens Episcopi Culmensis Annò 1737. die 8. Aprilis emanatum, contra Generosum Antonium Bosiacki, minimè Artis medicinalis gnerum, à nulla Universitate pro Doctore declaratum, sub pæna Excommunicationis, & sequestrationis, praescriptiones infirmis dare prohibitum, nec non contra recurrentes ad eundem, quos Nosmet ipsi circa visitationem Ecclesiarum in Polesia, vidimus, reprehendimus, verbis gravissimis corripuimus, & amovimus, sub iisdem pænis Ecclesiasticis, in omnibus punctis reassumimus, & publicandum esse quovis Die Dominico, & Festo volumus, & demandamus. Datum Torczyni Die 6. Mensis Martij 1742.

*Processus de fatis Augustissimi, Potentissimi, Christiani
Cæsaris CAROLI VI.*

FRANCISCUS ANTONIUS

In Dmenin

K O B I E L S K I

DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ Episco-
pus Luceoriensis & Brestensis, Serenis-
simæ Reginae Cancellarius.

*Universo Diœcesis Nostræ Clero ac Populo
Salutem in Domino & Pastoralem Nostram
Benedictionem.*

*Æstum est in dolore cor Nostrum & oculi Nostrî conte-
nebrati sunt, ubi primus Orbis Christiani Prin-
ceps, firmamentum Gentium, stabilimentum
Populi, ultimus de quatuordecim Augustis-
simæ suæ Familiæ Austriacæ Hæres & Domi-
nator excelsus Romani Imperii, Sol virtutum,
quem oculi Aquilæ nostræ à longè prospiciunt, ecclipsim
patitur: dum inter Augustissimæ Domûs Austriacæ Familiâ,
ut Lunam, & defunctum Potentissimum CAROLUM, ut Solem,
terra sepulchralis interponitur. Gaudiô Nobis fuit prox-
imè secundùm Cor DEI electus Benedictus XIV. Pontifex
Maximus: sed rebus alternâ vice præcedentibus ad procla-
matam 20. elapsi effato Divino Mortis Augustissimi CAROLI
VI.*

10

VI. Sententiam: *Defecit Gaudium Cordis Nostri, versus est in luctum Chorus Noster.* Octavò in Serenissima & piissima Domùs Austriacæ Maria Regnante Nostra intimo connubialis fæderis nexu comprobatum. Revera *plorandum super Mortuum, quia defecit Lux ejus.* Lux prima Romanæ Ecclesiæ Orbi universo umbra mortali inextincta Posteris admiranda Aquilæ Lechicæ carissima: In repressis toties Otthomanicæ Lunæ umbris, Fidei Orthodoxæ intensissimis, publicâ Victoriâ lucidissima, in humiliata pravitate Hæretica, suprema: in erectis Templis, ac Religiosorum Domiciliis: Nec non in Republicæ Christianæ, non minus Gentis Nostræ in componendis suppressendisq; discordiis tulgentissima, effusa ac inextincta in pauperes charitare, in adversis perferendis patientia, hæroica in Divinam voluntatem resignatione, cæterisq; virtutibus serenissima. Probatum est teste Chrysostomo: Catores, amisso principali aliquot horis vigiliis agere, sese jejuniis extenuare, ac in cinere volutare: Apes verò extincta Matre, mel non conficere, favos corrumpere. Imitemur itaq; irrationalia, rationabili obsequio Nostro, amore, & gratitudine. Lumen Christiani Nominis in CAROLO VI. amissimus, contenebrentur oculi, *dies illa vertatur in tenebras & non illustretur lumine.* Vitæ nostræ antemurale & subsidium, sublatum laboris in dilatanda fide adjumentum, annorumq; lætamentum. O! quantus dolor! Inter hos luctus, ut sepulto in Christo, *cum nulla in Mundo sit Nostra possessio æterna DEUS adaperiat tabernacula.* Venerabile Capitulum Nostrum hortamur in Domino: ut in Ecclesia Nostra Cathedrali Luceoriensi pro Anima Augustissimi CAROLI, Solennes persolvant exequias cum Missa & Officio Defunctorum, quod ipsum cæteri per Ecclesias suas exequi non negligant. Afflictissimam quoq; Ejus Neptem Serenissimam Dominam Nostram MARIAM JOSEPHAM Clementissimam, unâ cum Serenissimo Sponso Domino Nostro Clementissimo piis Suffragiis

Consolatori DEO recōmendent, mercedem ab eō receptur i,
qui est Merces Nostra copiosa & immensa charitas, bonitas
infinita. Eundem DEUM Maximum per quem Reges re-
gnant, ut Suâ Clementiâ alium (qui Majestati ejus semper
sit placidus, Sanctæ Matris Ecclesiæ Protector strenuus) ele-
vandum in Solum Imperij providere dignetur, piis orati-
onibûs obsecrent, & populo ad Divina congregato recom-
mendent. Datum Varsaviæ 10. Mensis Novembris Annō Do-
mini MDCCXL.

FRANCISCUS Episcopus. (L.S.)

*Processus gratiarum actionis pro Electo summo Pon-
tifice de lubilei Conditionibus.*

JUBILEUM UNIVERSALE
BENEDICTUS PAPA
XIV.

*Universis Christi Fidelibus, præsentis literas
inspecturis salutem & Apostolicam
benedictionem.*

Lætiora Apostolicæ servitutis auspicia offerri Nobis
minimè poterant, quàm ut tanto onere per studi-
osissima & concordia Venerabilium Fratrum nostro-
rum S. R. E. Cardinalium suffragia tenuitati nostræ
imposito, in Domino consideremus omnia consilia,
acta, & opera in Catholicæ Ecclesiæ procuratione à Nobis
fufci-

suscipienda conficiendaq̄, ad Divini nominis gloriam, ad
Orthodoxæ Fidei præsidium, ad Sacrosanctæ Religionis in-
crementum, & ad æternam animarum salutem semper fore
redundatura. Postquam igitur debitas laudes gratiaq̄; per-
solvimus honorum omnium largitori DEO, qui, ut ostendat
divitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, dispositione mirabi-
li infirma elegit; eidem, cui aperta & nuda sunt omnia, in
simplicitate cordis Nostri revelavimus trepidationem nostrâ
& argumenta omnia sollicitudinis ac timoris animo nostro
ob ingentem Pontificiarum curarum molem sese undiq̄; in-
gerentia. Nec omisimus cum gemitibus & lacrymis pro-
sternere preces nostras ante faciem DEI nostri, ut per merita
JESU CHRISTI Filii sui, Pastorum Principis, cujus supre-
mas in terris vices gerimus, requiescere faciat super Nos Spi-
ritum Domini, Spiritum Sapientiæ & Intellectûs, Spiritum
consilii & fortitudinis, Spiritum scientiæ & pietatis, & repleat
Nos Spiritu timoris Domini, ut non secundum visionem
oculorum judicemus, neque secundum auditum aurium ar-
guamus; sed judicemus in justitia pauperes, & arguamus in
æquitate pro mansuetis terræ. Verum infirmitatem nostram
probè agnoscentes, nec de tam cælesti favore ac benedicti-
one Nobis certò polliceri audentes; sed minimè dubitantes,
quin concors totius Catholicæ Ecclesiæ ad misericordiarum
Patrem supplicantis oratio potentissima sit, ut ille uberrimam
omnium cælestium Charismatum copiam super Nos benignus
effundat: universos Christi fideles rogamus, atq̄; in
Domino exhortamur, ut nostris suas etiam alacrius conjun-
gant publicas ferventioresque preces, supplicationes,
jejunia, elemosynas atque alia pietatis opera hoc præsertim
tempore, in quo; CAROLO claræ memoriæ, dum viveret, Ro-
manorum Rege in Imperatorem electo, nuper defuncto. pro
novi Romanorum Regis futuri Imperatoris electione Comi-
tia habenda sunt; dum Nos juxta antiquissimum Romano-
rum

rum Pontificum Prædecessorum nostrorum morem cælestes
Ecclesiæ thesauros, dispensationi nostræ creditos, erogamus,
atq; elargimur. Itaque de omnipotentis DEI misericordia
ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate con-
fisi, ex illa ligandi atque solvendi potestate, quam Nobis Do-
minus, licet indignis, contulit, universis & singulis utriusque
sexus Christi fidelibus in alma Urbe nostra degentibus, qui
solemni Processioni, quam Dominica ultima post Penteco-
sten, die videlicet vigesima currentis Mensis Novembris ab
Ecclesia S. Mariæ Angelorum in Thermis, ad Basilicam S.
Mariæ Majoris nuncupatam de eadem Urbe, unà cum Ve-
nerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, necnon
Patriarchis, Archi-Episcopis, & Episcopis, quos in Romana
Curia adesse contigerit, ac Christianorum Regum, & Prin-
cipum Oratoribus apud Nos existentibus, Prælati quoque
& Officialibus ejusdem Curia, universoque Clero & Popu-
lo, benedicente Domino, agemus, devotè interfuerint, vel
Sancti Joannis in Laterano, Principis Apostolorum, & San-
ctæ Mariæ Majoris præfatæ, Ecclesias, seu Basilicas vel ea-
rum aliquam intra spatium ejusdem, vel proximè subsequen-
tis hebdomadæ, saltem semel visitaverint, ibique per aliquod
temporis spatium devotè ut supra, DEUM oraverint, ac
quarta & sexta feria, ac Sabbato alterius ex præfatis hebdo-
madis jejunaverint, & peccata sua confessi, Sanctissimum
Eucharistiæ Sacramentum in Dominica die immediatè se-
quenti, vel alia die intra eandem hebdomadam reverenter
sumplerint, ac pauperibus aliquam elemosynam, prout uni-
cuique suggeret devotio, erogaverit: cæteris verò extra
Urbem prædictam ubicunque degentibus, qui Ecclesias ab
Ordinariis locorum, vel eorum Vicariis, seu Officialibus, aut
de eorum mandato, & ipsis deficientibus, per eos, qui ibi
curam animarum exercent, postquam ad eorum notitiam
hæ nostræ pervenerint, designandas, vel Ecclesiarum hujus-
modi

modi aliquam spatio duarum similiter hebdomadarum à publicatione designationis per Ordinarios, vel eorum Vicarios, seu Officiales vel alios, ut præfertur, faciendæ decurandarum, saltem semel visitaverint, ibique, ut supra, oraverint, ac quartâ, & sextâ feriâ, ac Sabbatô alterius ex hebdomadis hujusmodi jejunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac in die Dominica immediatè sequenti, vel alia die intra eandem hebdomadam Sanctissima Communione refecti fuerint, & pauperibus aliquam eleemosynam, ut præmittitur, erogaverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, sicut in anno Jubilei visitantibus certas Ecclesias intra, & extra Urbem prædictam concedi consuevit, tenore præsentium concedimus, & elargimur. Navigantes verò & iter agentes, ut cùm primùm ad sua sese domicilia receperint, superscriptis peractis, & visitata Ecclesia Cathedrali, vel Majori, aut Parochiali loci eorum domicilii, eandem Indulgentiam consequi possint, & valeant: Regularibus autem Personis utriusque sexus, etiam in Claustris perpetuò degentibus, necnon aliis quibuscunq; tam Laicis, quàm Ecclesiasticis, Sæcularibus, vel Regularibus, etiam in carcere aut captivitate existentibus, vel aliqua corporis infirmitate, seu alio quocunq; impedimento detentis, qui supra expressa, vel eorum aliqua præstare nequiverint, ut illa Confessarius ex jam approbatis à locorum Ordinariis ante præsentium publicationem, seu approbandis, eis in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque injungere, quæ ipsi pœnitentes efficere poterunt, pariter concedimus & indulgemus. Insuper omnibus, & singulis Christi fidelibus utriusque sexus tam Laicis, quàm Ecclesiasticis Sæcularibus, & Regularibus, cujusvis Ordinis, Congregationis, & Instituti, tam in Urbe præfata, quàm extra eam ubique locorum,

ut præfertur, de gentibus licentiam concedimus & facultatē,
ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcunque Præ-
byterum Confessarium tam Sæcularem, quàm cuiusvis Or-
dinis, & Instituti Regularem ex approbatis ut præmittitur, à
locorum Ordinariis, qui eos ab Excommunicationis, Suspen-
sionis, & aliis Ecclesiasticis sententiis, & censuris à Jure vel
ab homine quavis causa latis, seu inflictis, necnon ab omni-
bus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis quantumvis
gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, si-
ve Nobis, & Sedi Apostolicæ etiam in literis die Cœnæ Do-
mini legi solitis, contentis, & alias per quasunque nostras, aut
Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum Con-
stitutiones, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro
expressis, quomodocunque reservatis, in foro Conscientiæ
& hac vice tantum, absolvere & liberare valeant, & in super Vo-
ta quæcunque [Religionis & castitatis exceptis] in alia pia &
salutaria opera commutare, injunctâ tamen eis & eorum cui-
libet in supradictis omnibus casibus, pœnitentiâ salutari, aliis-
que ejusdem Confessarii arbitrio injungendis. Quapropter
tenore præsentium in virtute Sanctæ obedientiæ districtè præ-
cipimus atque mandamus omnibus, & quibuscunque Vene-
rabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, &
aliis Ecclesiarum Prælatiis, ac quibuscunque Ordinariis loco-
rum ubicunque existentibus, eorumque Vicariis, & Officiali-
bus, vel iis deficientibus, illis, qui curam Animarum exer-
cent, ut cum præsentium literarum transumpta aut exempla
etiam impressa acceperint, illa statim absque ulla mora, re-
tardatione, vel impedimento, per suas Ecclesias & Diœce-
ses, Provincias, Civitates, Oppida, Terras, & loca publicent,
& publicari faciant, Ecclesiamq; seu Ecclesias visitandas as-
signent. Non intendimus autem per præsentis super ali-
qua Irregularitate publica vel occulta, nota, defectu, inca-
pacitate,

pacitate, seu inhabilitate quoquo modo contracta, dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, & in pristinum statum restituendi etiam in foro conscientiae, neque etiam easdem praesentes iis, qui à Nobis, & Apostolica Sede, vel aliquo Praelato, seu Iudice Ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti seu aliàs in Sententias, & Censuras incidisse, declarati, vel publicè denunciati fuerint, nisi intra tempus dictarum duarum hebdomadarum satisfecerint, aut cum Partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse, aut debere. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, praesertim quibus facultas absolvendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles Indulgentiarum & facultatum huiusmodi concessionem, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant; nec non regula nostra de non concedendis Indulgentiis adinstar, ac quorumcumque; Ordinum & Congregationum sive Institutum etiam iuramento Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis & Literis Apostolicis eisdem Ordinibus, Congregationibus, & Institutis, illorumque personis quomodolibet concessis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, ac formam in eis traditam pro servata habentes, hac vice specialiter nominatim, & expressè ad effectum praemissorum derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem praesentes nostrae, quae ad singula loca deferri non possunt, ad omnium

noticiam facilius deveniant, volumus, ut earundem præsentium transumptis vel exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillò Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis ubique locorum & gentium eadem prorsus fides habeatur quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Demum sciant omnes, vel qui palam vel in corde adversantur Sedi Apostolicæ, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ judiciis, & signanter Constitutioni *Unigenitus*, indignos esse, qui gratiam, & beneficium Jubilei participant.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die undecima Mensis Novembris. Millesimò septingentesimò quadragesimò, Pontificatûs Nostri Anò Primò.

D. Card: Passioneus.

FRANCISCUS ANTONIUS
IN DMENIN
KOBIELSKI
DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ, Episcopus Luceor-
orientis & Brestensis, Serenissimæ Reginalis
Majestatis Cancellarius.

Niverso Clero Seculari & Regulari, ac quibusvis Christi Fidelibus, per & intra Diocesim Nostram Luceorientem & Brestensem existentibus, Nobis in Christo Dilectis, Salutem in Domino. Ad primū ingressū in Romanam Petri Cathedram, Sanctissimus Dominus Noster

ster **BENEDICTUS XIV.** inestimabilem Passionis
CHRISTI Domini ac Sanctorum ejus, aperit Nobis The-
saurum per Universale Jubileum, ad impetrandum Di-
vinum auxilium pro Salutari S. Ecclesiae Catholicae regi-
mine, ut patet ex Literis Apostolicis. Ut itaq; DEUS
refugium Nostrum & virtus, uberrimam omnium Cae-
lestium Carismatum copiam super supremum universi
Ovis Christi Pastorem effundat: Omnes hortamur in
Domino, ut totius Ecclesiae publicis ferventionibusque
precationibus unitis, facientes dignos fructus Peniten-
tia, saluberrimi Regiminis SSmo Domino Nostro gratias
& auxilia à DEO exorare non desistant. Cum autem in-
structio ad consequendum Jubileum, Romanis Literis
expressa, Patrio idioma sit facilior populo, proinde
in Polonismum reductam, viâ cursoriâ publicari, & val-
vis Ecclesiae affigi injungimus, & demandamus.

Opisanie Jubileuszu y Kondycye do do- stąpienia onego należące.

Wiedzieć naprzód potrzeba wszystkim Wiernym, że
Jubileusz z Hebrayskiego słowa, *Jobel*, ktore zna-
czy trąbę (przez nie bowiem Jubileusz przedtym
ogłaszano, iako Najswiętszy Namieśnik Christusow Pa-
pież zwykł Usty swoiemi ogłaszać Rok S.) Jest Papielkim
przywilejem Odpust zupełny, to jest od winy y kary od-
puszczenie, y inne wielkie łaski udzielającym, tym, którzy
C₃ pewne

pewne uczynki w Liście Papieskim opisane wypełniają.

Ten zaś Jubileusz, albo Miłościwe Lato odprawować się będzie, nie tylko w Katedralnym Kościele Łuckim, ale w każdym Mieście, Miasteczku, y Wsi, gdziekolwiek jest Kościół, przez Niedziel dwie, od własnego Pasterza według affektacyi swoich Parafianow, obrane. Kapłani, do słuchania spowiedzi mający approbacyą, lubo mają moc zamieniać śluby w inne dobre uczynki, oprócz ślubu czystości y Zakonu, dyspensować jednak *in irregularitate quo ad forum Conscientie*, ani wykletych od Kościoła Bożego y censurami związanych żaden Spowiednik rozwiązać nie powinien, pokiby w czasie dwóch Niedziel, Dekretom Kościelnym zadofyć nie uczynili y strony nie ugodzili. Każdy zaś Proboszcz czyli Pleban w swoim Kościele naznaczyć ma trzy miejsca do modlitwy y obchodzenia, czyli to Kościoły, czyli Kaplice, albo Figury, czyli w niedostatku ich, Otarze, dla słabości zdrowia wiernych, które Pasterze z gromadzonemi ludźmi Processyą obchodzić będą, śpiewając Litanie, y inne przyzwoite Nabożeństwa. W Łucku naznaczamy Kościół pierwszy, Nasz Katedralny, drugi WW. OO. Jezuitow, trzeci WW. OO. Dominikanow.

Pierwsza Kondycya, Przy nawiedzeniu tych trzech Kościołow, lub Otarzow, albo miejsc naznaczonych, kto chce dostąpić Jubileuszu, modlić się powinien na intencyą Oycy Świętego za szczęśliwe Rządy Jego, za podwyższenie Kościoła S. Katolickiego, na wykorzenienie Herezyi, za zgodę wszystkich Panow y Monarchow Chrześciańskich; prosząc oraz P. BOGA o zgodne obranie Cesarza Chrześciańskiego, o szczęśliwe powodzenie Najjaśniejszego Królestwa Jchmościow z całą Familją, y o pokoy uniwersalny.

Druga Kondycya, Każdy wierny Chrystusow powinien się spo-

spowiadać w którymkolwiek Kościele, y Najświętzy SA-
KRAMENT przyjąć, na też samą intencją.

Trzecia Kondycja. Każdy Katolik we Szrodę, w Piątek,
y w Sobotę iednego tygodnia odprawić powinien Post, z
osobliwszym umartwieniem, oprócz słabych, y przytym
Jałmużnę według swego przemożenia dać.

Wielebne w BOGU Panny Zakonne, ktoreykolwiek
Reguły, modlitwy naznaczone w Kościele swoim, lub w
Chorze odprawić, y przed Spowiednikiem extraordinary-
nym według swego upodobania, byle od Nas dla siebie ap-
probowanym, spowiadać się mogą. Chorzy zaś wszyscy,
ktorzy chodzić nie mogą, y w więzieniu zostaiący, zamiast
wzwyż wyrażonych kondycyi, ktorych oni wykonać nie
mogą, od swoich Spowiednikow, Pacierze, y infze dobre
uczynki, dla dostąpienia tegoż Jubileuszu naznaczone, mieć
będą. Wiedzieć potrzeba, że tego Odpustu albo Jubileu-
szu dostąpić nie może dwa razy, choćby się kto z iedney
Parochii lub Diecezji do drugiey przenosił.

*Volumus autem, ut præmissis doctrinis Catecheticis de Jubileo, &
Concionibus de Penitentia, prima dies cum expositione Sanctissimi, ea-
demq; Solennitate ultima dies per Te DEUM laudamus (cessantibus
omnibus protunc Indulgentiis juxta Decretum S. Rit: Congr. 1700.)
peragatur, & concludatur. Dedimus Varsaviae Die XII. Mensis Ja-
nuarii Annò Domini MDCCXLI.*

FRANCISCUS ANTONIUS Episcopus.
(L.S.)

Adalbertus Temezwary J.U.D.
Notarius Apostolicus, Scholasti-
cus Luceorien: Can: Camenec:
Præ: Zał: Sux Illustrissimæ Excel-
lentiz Auditor, & Judex Generalis.
mpp.

Processus de supplicationibus, Literis Apostolicis, stipendiis seu Eleemosynis pro Missæ sacrificiis.

FRANCISCUS ANTONIUS

In Dmenin

K O B I E L S K I

DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ, Episcopus Luceoriensis & Brestensis, Serenissimæ Reginalis Magestatis Cancellarius.

Niverso Clero Sæculari, & Regulari, utriusq; Diæcesis Nostræ Luceoriensis, & Brestensis, Nobis in Christo dilecto, salutem in Domino. Benedicimus Serenissimo AUGUSTO III. Regi Domino Nostro Clementissimo, in augustissimo suo Nomine, potentissimo, in Piissimæ Consortis suæ MARIÆ JOSEPHÆ suspiriis Inviçtissimo. Annuntiamus inter Gentes studia Eorum, eò, quòd hactenùs sit pax in virtute Regis, & abundantia in finibus Terræ Regni Nostri, suffragantibus in id Consiliis, tam supremi Aaronis Regni Nostri primi Sacerdotis, qui in diebus suis antiquis placuit DEO & Patriæ, & inventus est sine macula, & post aurum non abiens, cæterorumq; Antilitum, quàm Inviçtissimorum Ducum Regni Nostri Exercitus Josephi, cum utroque Angelo Michàele, unum etiam in somnis de bono Patriæ, meditante gratiâ Joannis sentientium. Verùm cum in præsens angustia immineant Nobis, & Vicinis undiquè Pondus tantum vacante Solio Imperii Christi-
ani

ni Nostro Serenissimo Marschalco, & Electori Vicario Imperii impositum. De fide verò est, salutem & rectam administrationem rerum publicarum unius DEI ope ac præsidio niti, sine quo nihil validum ac solidum feliciter administrari possit. His maximè temporibus Omnipotentis DEI implorandum est auxilium quibus summa Regno Poloniæ à finitimis Gentibus imminere possunt pericula. Itaq; tot ac tantis circumdati malis, & periculis, ad communes & publicas Orationes confugiamus exemplò Serenissimi Electi secundum cor DEI, Regis: ad Dominum cum tribularer clamavi. Hortamur itaq; omnes in Domino etiam Religiosarum Ecclesiarum Rectores, ut pro sua singulari in DEUM pietate præbeant se in Populo Nobis commisso curæ Pastoralis adjuutores, Exhortationibus, Concionibus & Confessione Sacramentali, Reflexionibus moveant Populum, ut intelligat, multò magis Missarum Sacrificiis, Orationibus, Eleemosynis, piisq; operibus; quàm Ducum militantium armis, hostium acies confundi, & profligari. Singulis itaq; diebus Dominicis circa expositionem Sanctissimi juxta præscriptum veteris Agendæ Supplicationes faciant, in fine, *Sancte DEUS, Sancte fortis, &c.* decantando, Abstinentiam Feriis Quartis persvadeant; in Missæ verò Sacrificiis Collectam: *DEUS spes & fortitudo Nostra, superaddant.*

De Literis Apostolicis Annò præsentis, Die undecima Mensis Aprilis ad Nos datis Sanctissimū Dominum Nostrum BENEDICTUM XIV. indolentem super Licentia dissolvendorum conjugiorum intelligentes propter quam non sine gravi bonorum offensione sive Vir unus, sive Mulier una, pluribus adhuc vicifim viventibus sibi antea copulatis Conjugibus, tertium, aut quartum Matrimonium contrahere cernitur. Monemus Curatos, ut ante benedictionem Matrimonii impedimenta dirimentia, & impediencia, feridò dis-

cutiant. Circa verò Actum benedictionis Matrimonialis illa Christi Domini verba: Quod DEUS conjunxit homo non separet, quibus indissolubilem nexum Matrimonii confirmavit sensu verbi Apostolici exaggerent in refrenandam licentiam, & coercendas hujusmodi dissolvendi nexûs cogitationes ab adversario, discordiarum & mendacii Patre Diabolo suggestas; Inhærendo verò Ejusdem Sanctissimi Domini Nostri Literis trigesima mensis Maji in universum emanatis, de observantia Jejunii (quo veluti in Nostræ Militiæ tessera ab inimicis Crucis Christi secernimur, flagella Divinæ ultionis avertimus, & Cælesti præsidio in dies adversus Principes tenebrarû munimur) ob nimiam nullis legitimis urgentibus causis ubiquè indiscriminatim dispensandi licentiam planè sublata. Mandamus Vobis ut omnibus notum faciatis, & annuntietis, nemini sine legitima causa, de utriusque medici consilio gravissima urgente necessitate, & in casibus per Sacra Canonum statuta præscriptis à Jejuniis præcipuè Quadragesimali dispensationem à Nobis sive Officio Nostro concedendam esse. Solliciti circa curam animarum Ejusdem Sanctissimi Domini iterum trigesima Junii recepimus de stipendiis pro Missis celebrandis, quas notas Vobis facimus. Quicumque Eleemosynas sive stipendia majoris pretii pro Missis quemadmodum locorum consuetudines, vel Synodalia Satuta exigunt, colligens, Missas retenta sibi parte earundem Eleemosynarum seu Stipendorum acceptorum, sive ibidem, sive alibi ubi pro Missis celebrandis minora stipendia, seu Eleemosynæ tribuuntur, celebrari fecerit, Laicû quidem, seu Sæcularem præter alias arbitrio Nostro irrogandas pœnas, Excommunicationis pœnam, Clericum verò, seu quemcunq; Sacerdotem, pœnam suspensionis, ipso facto incurrere, à quibus nullus per alium, nisi per Romanum Pontificem, pro tempore existentem (nisi

in mortis articulo constitutus absolvi possit. Memores itaq; estote animæ Vestræ, ne salutare Leges, Censurasq; Ecclesiasticas, parvi pendatis. Commendamus insuper omnibus Ecclesiarum Diœcesis Nostræ Rectoribus, ut in circumferentia suæ Parochiæ Sacella privata erigi, Missasq; in illis celebrari sine Nostro speciali Indulto non permittant; Stante verò consensu, unam tantum Missam, non duas absolvere audeant, idq; non prohibitis diebûs, in eodem Indulto Nostro exceptis. Numerum suorum Parochianorum non tantum Fidelium, verum etiam Machometanorum, sive Scytharum, vulgò Tartatorum, Filipensium, Hebræorum, cum sollicita eorum salutis memoria, juxta verba Christi Domini: Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc Ovili, & illas oportet me adducere, habeant, & conservent. Sciantque omnes prædicti in Religione regnante Nostra Catholica se subiectos esse jurisdictioni Spirituali, sine cujus licentia Fana sua erigere, nec quidquam injuriosum fidei Catholicæ attentare audeant & præsumant. Datum Luceoriæ Die 13. Mensis Septembris. Annò Domini 1741.

FRANCISCUS EPISCOPUS.

L. S.

Adalbertus Temezwary U. F. D. Scholasticus Luceoriensis Sæ Illustrissimæ Excellentie Auditor & Judex Generalis mpp.

Thomas Nyko M. O. C. Publicus S. Auth: Apostolica & Sæ Excellentie Notarius.

Dz

FRAN.

Processus ad Clerum, 18. continens Puncta.

FRANCISCUS ANTONIUS

In D M E N I N

K O B I E L S K I

Dei, & Apostolicæ Sedis Gratiâ, Episcopus
Luceoriensis, & Brestensis, Serenissimæ
Reginalis Majestatis

C A N C E L L A R I U S

*Vniverso Clero seculari & Regulari Jurisdictioni Nostræ Episcopali
subjecto, Diæcesis Nostræ Luceoriensis, & Brestensis, Nobis in Christo
dilecto, salutem in Domino.*

Um in his Russiæ partibus distinctorum Pontificiorum soliorum geminatis ac sociatis Romani, & Græco-uniti Ritus gloriamur Tiaris, & Jurisdictionis parem in Diæcesibus Nostris, à DEO, & Sancta Sede Apostolica conceditis sustinemus Laborem, oportunum & decorum judicamus Philadelphicæ assumere morem, nempe iuvandi Nos invicem in Ecclesia DEI, sub uno capite JESU Christi Vicario in terris existente, cum Illustrissimo & Reverendissimo Domino Theodosio Rudnicki, Episcopo Luceorienti, & Ostrogienti, Ritus Græco-uniti; Proindè ut major DEI gloria per disciplinam Ecclesiasticam ampliatur, timor DEI, pietas, & modestia Sacerdotalis ad exemplum & ædificationem utriusq; Ritus Populi dilatetur, inviolabiliter,

& in-

& indefinenter vigeat, universum Clerum auctoritate No-
stra monemus.

1mo. Quatenus totò temporis tractu & ab initio quo Illu-
strissimus Episcopus suprascriptus visitationem suarum Ec-
clesiarum aggredietur, continuabit, prosequetur, & per-
ficiet, (utinam Visitatio ejus custodiat Spiritum DEI, & Po-
pulum visitet in salutari) in primo illius limine, Processi-
oni Ejus assistant, & campanas pulsari mandent. Ut verò
visitet in nationibus, impleat ruinas, & conquasset capita
multorum, Famulos, & Famulas Judæis operas suas, & la-
bores locantes, & actualiter obsequia & servitia præstantes
deferant, ut per mandata, & auctoritatem Ejus Ordinariam
à tali scandaloso abusu repellantur. Quæ enim est commu-
nicatio Fidelis cum infideli, aut quæ societas lucis ad te-
nebras, quod ipsum sub rigorissimis pænis tã Jure Canonico
c. 1mo. & 2do. Titt. de Judæis, item C. ad hæc & C. Con-
sulisti e. t. quàm Constitutionibus Regni Nostri, quæ Ju-
dæis Dominium sub pæna Centum Marcarum, Christianis
verò sub pæna carceris, famulatum prohibent, præscriptis.
Processu Nostro ad omnes Synagogas Diæcelis Nostræ Lu-
ceorientis, & Brestensis emanato, Infidelibus & Judæis inhi-
buimus, vobisq; injungimus, ut quantum ex vobis erit, tam
Christianos ne quisquam eorum Judæo continuò serviat, nisi
ad modicum tempus locando operas, quàm Judæos ab exer-
citiò in eosdem Dominii, ne Ancillas Christianas, præcipuè
die noctuq; in suis domibus, vel officiis detinere possint,
arceatis, ne Filii Liberæ, Filiis famulenter ancillæ, sed tan-
quàm servi à Domino reprobati, in cujus mortem nequiter
conjurârunt, se saltem per effectum operis cognoscant ser-
vos illorum, quos Christi mors Liberos, & illos servos effecit.

2do. Super omnibus excessibus, abusibus, superstitioni-
bus, Adulteriis, concubinatis, Fornicationibus, usuris il-

licitis, Blasphemiis, homicidiis, duellis contra Jus Divinum & humanum prævaricationibus, & aliis quomodolibet notoriis delictis, serio & diligenter animadvertant, & taliter delinquentes cæco memoriali, id est sine sui nominis, & Loci subscriptione deferant, incorrigibiles pro publica pœnitentia tubenda, ad suos Ordinarios remittant.

310. Parochianis suis contra Incantationes, Maleficia, veneficia, fulgura, tempestates, motus aéreos commendent, ut in Domibus suis retineant cereos, aquas, palmas, cruces & imagines Sacras benedictas, Reliquias Sanctorum commendent; à venificarum inaquationibus, strigarum effossionibus omnino ut abstineant, illis semper id ob oculos ponant, quod genus tale Dæmoniorum non ejiciatur, nisi jejuniis, & Oratione. Quoties verò casus talis occurrerit, Officium Nostrum consulant, & explorent, cum sæpius contingat in cadavera effossa privato motu innocenter sævire & crudelitates exercere.

410. Ut verò timor pœnarum Ecclesiasticarum magis in cordibus fidelium augeatur, contumaces, & legibus Canonicis refragarii, à Judicio Græco-unio excommunicati, in Ecclesiis etiam Nostris Romanis sine ulla disquisitione, solito more publicentur, & sic excommunicati à Vobis & populo Latino strictè evitentur, nec ad Ecclesias Latinas admittantur, volumus, & præcipimus.

510. Præjudiciis Ecclesiarum suarum serio obstant, & illa Jure vindicent, incunctanterq; pro vindicandis Officia Nostra adeant, memores Juramenti de non alienandis suæ Ecclesiæ Bonis, quinimò alienatis pro posse recuperandis.

610. Decimas manipulares in pecuniarias non commutent, contractus arendatarios ad triennium sine nostro consensu non faciant; in contractis verò contractibus, forum spirituale ad respondendum assignent.

7mo. Nitorem Ecclesiarum, munditiam Altarium, ac Vasorum, & aliorum ornamentorum Ecclesiasticorum integritatem commendamus. Et sicut in veteri lege Levit: 6to. præceptum erat, ut ignis in Altari semper arderet, longè justius & convenientius est, ut in lege Evangelica coram Altari Sanctissimi Sacramenti lampas incessanter ardeat, prout in pluribus Ecclesiis id piè & laudabiliter practicatur. Ut autem hoc ad effectum deducatur, maximè in illis Ecclesiis, quarum tenuissimi sunt Proventus, Provisores lampadis instituantur, qui à piis Parochianis Eleemosynam hunc in finem colligant, injungimus.

8vo. Ut autem sub speciebus Eucharisticis DEO abscondito debitus honor magis à Nobis augeatur, & promoveatur, commendamus, quatenùs antequam ad infirmos deferetur, signum per sonum majoris campanæ detur, ut sic in assistentiam Sanctissimo, Populus præparetur, & luminaria subministret.

9no. Libros Actorum Ecclesiarum, & Parochiarum suarum habeant, in illis materias, negotia, & circumstantias intervenientes, conscribant historicè, nec non omnes Processus, & ordinationes Nòstras, etiam quarumvis Indulgentiarum, Jubileorum, & sacrarum Reliquiarum per Nos seu Officium Nostrum admissarum, haud gravatim in eundem Librum compactum, pro memoriali inserant, & ingrossent; Munimenta suarum Ecclesiarum, Altarium scilicet erectiones, dotationes, Inscriptiones, diligenter de verbo ad verbum in unum Librum conscribant, Originalia verò ad inserendum Actis Nòstris remittant, ut sic ab injuriis Ecclesiæ liberentur.

10mo. Typò expressos Libros non approbatos, ubicunq; quis Vestrum viderit, legerit, Loci Ordinario ejus de qua in lucem editi sunt, sive etiam Officio Nostro generali deferant.

1170. Libros Metricos Baptifatorum, copulorum, & mortuorum, diligenter, fufficienter, ac juxta formam in Agenda defcriptam confcribant, doceantq; de ftatu, ætate, conditione, loco in quo degit, Nomine, & cognomine, præcipuè copulorum, & mortuorum, conditione verò & die Nativitatis quàm maximè baptifatorum, in extradendis Literis Metricis Sigillum non Parochi quàm Nobilis, fed Ecclefie confvetum apponatur, fubfcriptas verò manu Parochi, iterùm loci Decanus fubfcribat, & figillò communiat, atteftando de veritate manus Parochi Metricam extradentis.

1270. Ante confessionem, & communionem Sacramentalem, actus Fidei, Spei, & charitatis ac cæteras devotas orationes cum Populo recitare omnino curent, prout aliàs Decretis Noftreis Reformatoriis obtemperare debere demandavimus, & in ulteriori tractu Vifitationis Noftre Ecclefiarum demandabimus.

1370. Diebùs Dominicis catechifent Parvulis locò concionis, ut plebs rudis, etiam fenio confecta, circa instructionem Parvulorum revocet fibi in memoriam articulos Fidei, meliusq; exerceatur; Matutino itaq; tempore, cum ordinariè hominum major foleat effe concursus, præmiſſa Oratione in cantu: Veni Sancte Spiritus, Lingvâ Polonicâ, tum Oratione Dominica, cum Ave, & Credo, ac Decalogo, ante omnia, Doctrina prioris catechifmi repetatur, cum commemoratione illius fructus Spiritualis, qui ex eadem doctrina excerptus, pro folatio & exercitio commendatus erat; Nova verò Puncta, bis aut ter repetantur, quæ non ſint plura quàm duo, vel tria, ne plurium recordatione audientium gravetur memoria. Diebùs verò Fefivis ſermones Apoftolicos habeant ad Populum ex ambona bene præparati, ne confcendentes Cathedram ſine præparatione, defcendant ſine folatio Spirituali, & fructu. Non in oftentatione verborum,

20
borum, sublimitate sensus, sed eloquium Vestrum sit igni-
tum vehementer, & servi DEI, nempe Fideles Christi dili-
gent illud, ne ingemiscat contra Vos DEUS, uti quondam
per Psalmistam dixit: Vidi prævaricantes & tabescebam, quia
eloquia Tua non custodiverunt, cum non audiverunt, læ-
tabitur autem DEUS super eloquia Vestra, sicut qui invenit
spolia Multa.

14to. Absentantes se tam ab instructione catechistica, con-
tionatoria, quàm ab auditione Missarum Diebùs Dominicis,
& festis connotent, & ad Bonorum Hæredes refugiant, ut
eisdem ad præsentiam Ecclesiasticam, stringat, pænitisq; cõ-
pellant. Diebùs Festivis Nundinas, & qualvis Mercaturas
in Festa incidentes, penitus interdicimus, & in vigiliis Fe-
storum transferimus, vosq; ipsi omnem impendite diligentiam,
ut tales scandalosi abusus penitus in Regno Christiano evel-
lantur.

15to. Curati Ecclesiarum, Scholam pro erudienda Juven-
tute ad Chorum, & obsequia Ecclesiæ pernecessariam, erige-
re curent.

16to. Figuræ cum effigie Crucifixi Domini sculpta non
erigantur, sed simplices cum insigniis Passionis Dominicæ ex-
ponantur, in quibus verò locis figuræ reperiuntur sculptæ,
vela seu sindones, quibus solent circa Lumbos præcingi, tol-
lantur, quibùs passim vento superveniente facies Crucifixi
velatur, & obscuratur.

17mo. Processum ad Hebræos in præsens à Nobis datum,
& Typis impressum, cum communicatis primò contentis ejus
Jurisdictioni sæculari, in omni qua par est charitate, man-
suetudine, & propositione mediorem ad exequendum, con-
gregatæ Synagogæ in locum devotionis suæ, vulgò *w Szkole*
seu *Bożnicy*, ipsimet clara, & distincta voce perlegant, &
authoritate Nostra demandent, ut valvis affixum, semel pro

semper conservandum teneant, relectis ejuldem Processus
in Actis suæ Ecclesiæ Copiis.

1870. Cùm verò vetante lege communi non liceat cuivis
exteris Principibus in depopulationem Gentis, detrimen-
tum Fidei Christianæ, homines divendere, quod tristi ex-
perientiâ, maximè verò præsentissimò exemplò circa Actum
Visitationis Nostræ in oppido Horochow probatum No-
bis est, non solùm à Nobilitate (quorum hîc silentiò præ-
terimus nomina) verùm etiam à Judæis plurimos homines
Christianos Gentis Nostræ exteris Principibus, fuisse diven-
ditos, non sine gravi injuria animarum emptarum pretiò
magnò, periculò Apostasiæ, & recessûs à Fide, cum com-
pertum sit, ne Patriam suam fuga repetant, eos fermè in
profundum mundi distantissimas Nationes, trans mariâ mit-
ti, & iterum tanquàm jumenta venalia divendi.

In reliquo constitutiones Illustrissimorum Prædecessorum
Nostrorum, & quàm maximè Illustrissimi Stephani Rupnie-
wski, Cujus cùm non simus digni imitari exempla, & ope-
ra, saltim venerari & a Vobis exequi conamur, præ oculis ha-
bete, Legem DEI Nostris Literis expressam diligite, si enim
ad omnia mandata dirigemini, ut inquit Vir secundùm cor
DEI, Rex Psalmista, David, omnem viam iniquam odiò habe-
bitis, redimet vos à calumniis hominum, si custodiveritis
mandata Ejus. Dedimus Luceoriz. Die 10. Mensis Maji.
Annò Domini 1741.

FRANCISCUS EPISCOPUS mpp:

(L.S.)

*Adalbertus Temezvary I. U. D. Scholasticus Luce-
oriensis C. C. Præpositus. Zatofc. Suae Illustrissimæ
Excellentiæ Auditor & Judex Generalis mpp.*

*Thomas Nyko M. O. C. Apostolicus & suæ Illustris-
simæ Excellentiæ Notarius mpp.*

*L*itera Adm: R.P. Emerici Langenwacter Secretarii
Rmi Generalis Ord: Prædicatorum ad Illustrissimum
Episcopum Luceoriensem cum informationibus de Con-
cionibus ad Hebræos introductis die 21. Januarii 1742.
Romæ data.

Mandatis Illustrissimæ ac Rndmæ Dominationis, ut, eâ
qua debeo promptitudine obediam, mitto informatio-
nem Manu Patris Nostri Prædicatoris Hebræorem exar-
ratam, quæ exhibet methodum, qua hebræi frequentare de-
bent ejusdem conciones. Hujusmodi conciones a paucis
tempore introductæ sunt Avinioni in Gallia à Legato Apo-
stolico. Zelus hic animarum perditarum prope salutem &
conversionem aspirans, quàm maximè laudabilis est, quem
Deus remenerari velit Sux Illustrissimæ ac Reverendissimæ
Dominationi mercede æterna, ac præterea pro majori fructu
dictarum animarum, diu conservet hospitem. Hæc dum ple-
nîs votis desidero, cum profundissimo venerationis res-
pectu sum, & ero semper

*Illustrissimæ ac Reverendissimæ
Dominationis Vestræ*

*Humillimus Devotissimus & Obsequentissimus servus,
F. Emericus Langenwacter Ord. Præd.*

Romæ 20. Jan: 1742.

Informatio.

Debent Romæ Hebræi quolibet Sabatto non impedito
venire ad concionem in numero determinato vicis pla-
teæ quantitatis & qualitatis numero de qualibet domo.

E₂

Nu.

Numerum Summi Pontifices determinârunt, hoc est, ut tertia pars hebræorum omnino veniat qualibet vice.

Sabbatta impedita, intelliguntur Festa solemnia Hebræorum, tali casu porrigunt memoriale Eminentissimo Cardinali Vicario, & ille accomodat desideria; & quando illis conceditur illa vacantia, debent solvere duos taleros Prædicatori.

Quando aliquis deest ad numerum designatum, debet communitas Hebræorum pro unoq; desiderante solvere semi tres florenos.

Debent intervenire ad dictam prædicam omnes juvenes annorum duodecim vel plùs, & diligentia adhibenda, ut utriusq; sexus adducantur.

Concio incipit horis vespertinis, scilicet 21. horâ in majori horologio, & conveniunt ante aliquot horas, ut congregati possint conscribi à deputatis, ad conscriptionē omniū.

Sub tempus prædicationis, stat miles gubernii, qui illos monet stare quietos, & non sinit abire quemquam usquē ad finem.

Stipendium Prædicatori ipsimet solvunt Hebræi pro victu & amictu.

Prædica sumitur ex textu Evangelii, & applicatur ad legem Moyse, durat unâ horâ, plùs vel minùs, juxta discretum zelum Prædicatoris, & opportunitatem.

Prædicatur in plateis designatis, & in oratorio unius confraternitatis.

Tempore prædicæ non possunt respondere Hebræi quidquam, sed postea adferunt aliquod responsum, suprâ quod Prædicator refert se ad primam Concionem, & illos refutat.

Prædicatio fit supra punctis, quæ ipsi Hebræi negant; in arbitrio Prædicatoris est, materiam quæ ipsi visa fuerit, tractare.

Proces do Zydow.

FRANCISZEK ANTONI

Na D M E N I N I E

K O B I E L S K I,

z Bożey y Stolicy Apostolskiej Łaski, BISKUP Łu-
cki y Brzeski, NAYIASNIEYSZEY KROLOWY
I E Y M O S C I

K A N C L E R Z.

WSzem wobec y każdemu z osobna, ołobliwie nie-
wiernym Rabinom, Kahalnym, y całemu Po-
spulstwu Zydowstwa, w Diecezyi Naszey Łu-
ckiej, y Brzeskiej zostającym, nawrocenia się
do Boga iak nayprętszego, y uznania naszey
prawdziwey Wiary Zbawienney Katolickiej. Uważając
karę Pana Boga nad wami, ani Krolestwa, ani Kapłanow,
ani Kościoła, ani Ofiar niemających, więcej iako od Ty-
siąca siedmiuset Czterdziestu lat, iakiey nigdy zdowodow
Pisma Bożego nie podlegali Przodkowie wasi; Ubolewać
potrzeba nad waszą ślebotą, y zatwardziałym sercem, z Je-
remiaszem Prorokiem, że nie poznawacie czasu nawrocenia
waszego, y Przyścia Pańskiego, zaczym z Pasterkiej na-
naszey obligacyi, y Zwierzchności nam od Boga daney
nad wszystkiemi bliźniami, znając y was za bliźnich na-
szych, y pragnąc nawrocenia waszego; przykazaliśmy Prze-
łożonym Kościołow w Diecezyi naszey zostającym, od nas
na to wysadzonym.

1mo. Aby przynajmniej co kwartał upewniwszy was o czasie, zgromadzonym wam w Szkołach, albo Buźnicach waszych, oczywiſte dowody z waszych Prorokow, Piſma przelożyli, wam przyiſcie Meſſyjaſza, y Boga Wieieloręgo, doſć iaſnie od Patriarchow, Prorokow, y Dawida S. Krola waszego Izraelſkiego, Izaijaſza Proroka y innych w Pſalmach y w Kſięgach piſanego. Ktorych Kapłanow do was z ſłowem Bożym y nauką przychodzących, abyſcie z wſelką obſerwancyą przyimowali w Szkołach waszych, ich ſłuchali, przykazujemy; wolność wam zoſtawiając dla lepszego oſwiecenia, z wſelką jednak ſkromnoſcią, przelożyć dla lepszey informacyi ſwoie powątpiewania, z kąd albowiem oſwiecenie mieć macie błędu ſwego, y ſłепoty, ieżeli onych mówiących ſłuchać nie będziecie. Iako zaś pycha y wynioſtość pierwſzych Ludzi Rodzicow naſzych, Adama y Ewę zaſłepiła, y z łaski Bożey wyzuła, tak wnoſmy łobie, że tenże ~~grzech~~ przyczyną ieſt ſłепoty waszey, y gniewu Boſkiego nad wami, kiedy żadnego Zyda nie widzimy żeby niechciał być Panem, by był nayuboższy, ſłużyć niechce: przez co Chreſcjan na uſługę zaciągacie, nie ſwoich Zydow, a ztąd pochodzą złodzieyſtwa, kradzieże Koſciółow głoſne przez waszych wſzędzie co rok, za ktore Synagogi waſze odpowiadać muſzą.

2do. Abyſcie nie Chreſcjan, ale ubogich Zydow y Zydowki w Miſtactach, Miſteczkach, lub wſiach na uſługach ſwoich trzymali, Białychołow Chreſcjanek za mamki y ſłuźebnice nieprzyimowali, ich w domach ſwoich na nocleg nie zatrzymowali.

3tio. Juryzdykeyi Ekonomiczney, Dzierżaw Dobr, Urzędow Kommiſſarſkich, na ſiebie nie zaciągali, ale ſwoim narodem rządźili, ſłowem: abyſcie żadney takiey funkcyi nie

trzy-

trzymałi, ktoraby iakąkolwiek nad Chrześciany miała jurisdikcyę, lub zwierzchność.

410. A że bez Chrześcian Furmanow w drogi dalekie, na Mieysca pograniczne dla handlow waznych, obeysć się nie możecie, a zaprowadziwszy ich wtakowe krąie, onych Panom Cudzoziemskim przedaciecie przeciwko prawu pospolitemu; Zaczym gdy zaciągacie furmaną Chrześcianina, powinniście się opowiedzieć Plebanom, y affekuracyą dać, iako go do domu nazad stawicie, y prezentować każdego tymże Plebanom, iakośmy im przykazali, aby tego dozierali.

510. Placow, y Domow Chrześciańskich abyście niekupowali; ktorzyby zaś Zydzi wasi mieścić się na służbienie mogli, kachały albo Synagogi takowych nad liczbę w szpitalach swoich prowidowali. Składki po wsiach będącym arędarżom na toż uboństwo opifali. Włoczęgow od Miasta do Miasta niedopuszczali, y ztąd przykazaliśmy Przełożonym naszych Kościołow, aby podwod nymować u Chrześcian dla żebraniny Zydowskiey zabronili. Taka zaś liczba ubogich naydować się między wami nie będzie, kiedy na waszych obradach, wszelką przezorność mieć będziecie w uchwaleniu podatkow na Kahały, kiedy opiszecie dobrze kwartalnych po Miastach będących, ktorzy wymyślne kontrybucye y gabelle z krzywdą niemają ubogich stanowią. Ktorych trzymanie w arędzie pod iakimkolwiek pretekstem konstytucyą Krakowską za Zygmunta Augusta w Roku 1738. fol: 83 pod wielką karą zakazane sobie macie.

610. Cła nad prawo y podane kontrakty Panow swoich, abyście nie podwyższali: y od przeieżdżających nie wyciągali na niepotrzebne oferty y korrupcyę Pańskich respektow, Grodow, y Sądow, aby sprawiedliwość mieysca nie miała, niewinność potepiona była, zapomniawszy co Dawid Święty mowi: *Błogostawiony ktory dary nie bierze na potępienie niewinnego.*

7mo. Przykazujemy także surowo abyście posągów żydowskich, co naywięcey w pędzą w uboństwo, na lichwe nie brali, ani też Chrześciany temi summami nie zakładali nad prawo wyciągając lichwy, przypominając wam co Dawid Święty napisał: *Błogosławiony który pieniądze swoich nie daie na lichwę*, Co samo w zaiemnie przykazaliśmy Chrześcianom, publicznym naszym processem.

8vo. Opisać także Rabinow po Miastach będących, aby uboższych Zydow w sądach swoich grzywnami nieokładali, y na wyższe Rabinstwo pieniędzy nie zbierali, niemi się starszeństwa nie dokupowali, nie promowowali, o co was Bog w ślepoście waszey karze, iako y Przodkow waszych, według świadectwa Pisma Świętego: *Zepsowani są, y obrzydliwymi stali się w zamysłach swoich*.

9no. Wszystkie wasza myśl, Tamudow pilnować, y dzieci do nich aplikować, rzemieśtem się brzydzić, ztąd naywiększe pochodzi uboństwo, żeście fundament założyli w nauce Talmudow przewrotnych, ktoremi się Bog brzydzi: y ztąd zachodząc tak wielkiemu złemu z Talmudow waszych pochodzącemu, przykazaliśmy Archidiakonom naszym, aby zwiadomym Pisma waszego, w każdey Synagodze Diecezji Naszey, przyzrzeli Księgi wasze, y rejestrem nam podali: przykazując surowo, aby żaden zwas nowych nieważył się wydawać Ksiąg, anizkąd inąd sprowadzać bez rewizyi Archidiakona naszego.

10mo. Wiadomo wam dobrze, że Państwo nasze Chrześciańskie y Zwierzchność nasza Duchowna na usilne proźby, w nadzieie nawrocenia waszego, pozwoliła wam buźnic w niektórych Miastach, ktorych reparować bez naszego wyraźnego pozwolenia nie macie, y processyi do nich czynić nie powinniście, oprócz ktorych, pod zakładem tyśiąca grzywien, niemacie sobie prywatnych wystawiać szkoł,

szkoł, y niektorzy przez powagę nie należytą po domach swoich prywatne wystawiać szkołki albo buźnice, którym nabożeństwem walzym prywatnym nie ktorzych Chrześcian zarażacie, tak dalece, że zostaiące u was na służbie Chrześcianki, pacierz z waszemi dziećmi po żydowsku mowić potrafią: zapomniawszy otym że iesteście wygnancami w Państwie naszym, y tey wolności mieć nie macie.

11mo. Przydaiemy tu y to, abyście umarłych waszych ciała, w odległym od Miasta mieyscu y nie przydrodze publiczney grzebli, z processyą wednie nie prowadzili, ani na tymże kirkucie Chrześcianina na strożą nie zaciągali. Pierwzego dnia Mieścia na tychże kirkutach głośnego śpiewania, y przeraźliwych hałasow nie czynili.

12mo. W Niedziele y w Święta Chrześcianskie, wudek, miódow nie robili, ani na robotę Chrześcian nie zaciągali, owlzem od wszelkieu roboty y pracy dla obserwancyi powinney Świąt w Chrześcianskim Państwie wdni Święte przestawali. W Sądny dzień do ucierania świec abyście Chrześcian nie zażywali, y wtenże dzień Chrześcianek za mamki do dzieci swoich nie zaciągali.

13tio. Podczas Processyi naszych solennych, y kiedy Kapłan ze dzwonkiem idzie przez miasto, abyście się w domach waszych zamykali, y okna zamknięte mieli, nie będąc godni patrzeć nato, czego nie uznawacie y nie wierzycie. W Wielki zaś Piątek przez dzień cały abyście drzwi y okna zamknięte mieli, nie przechodząc się po ulicach.

14to. Co rok w dzień Wielkanocny abyście rejestrem spisanym wszytkich od najmnieyszego do naystarszego, Przełożonemu Kościołow naszym oddawali, by kiedy Chrześcianskie dziecię przez ręce wasze zaginie, łacny był dowod zaboystwa, czyli Chrześcianskiego czyli żydowskiego.

15to. Na uznanie zaś panującey w Krolestwie naszym

Wiary Świętey Katolickiey, y w nadgrode krzywdy, którą mają przez was Kościoły nasze, przykazujemy abyście na Święta Wielkonocne, y Bożego Narodzenia po kamieniu łoiu, y po pułkamentu wołku co rocznie Przełożonym Kościelnym wypłacali według pomiarkowania wizyt naszych.

1670. Z przyjmującemi wiarę Chrześciańską za oświeceniem Boskim, z żydow raz ochrzczeniemi w Kościołach naszych abyście się nieważyli konwersować, przestawać, a dopieroż ich namawiaćna niezdolne z karą duszy ich wieczną, y ciała doczesną, odwrocenie. Ktorzy wydziedziczeni z fortuny od Rodziców należący bydz nie powinni; y wiedzieć macie, że takowi powołani do wiary Świętey, wolni są od posłuszeństwa Rodziców, y znacznemi według Konstytycyi Pawła Papieża III. y w Krolestwie naszym są udarowani przywilejami.

Na ostatek z miłości Dusz waszych zbawienia, konczę do was słowy Pisma Świętego: Nawroć się do Pana y kruscie serca wasze, żeby się kara od Jeremiałza Proroka opowiedziana w Rozdziele 17. Sprowadź na nich dni utrapienia, y nie iedną tylko ale y powtorą karą pogrom ich; co raz bardziey na was nieszyrzyła.

Ktory to Proceß aby wszystkim kahałom był wiadomy, y w buźnicach waszych ogłoszony, rozestąć go po Rabinach miast y Miasteczek Diecezyi naszej, nakazemy. Ci zaś mają go przy Przełożonych Kościołow naszych w Buźnicy publikować, y na drzwiach przybity wramach konserwować. Dan. w Łucku Dnia 10. Miesiąca Maja, Roku P. 1741.

FRANCISCUS ANTONIUS Episcopus mpp.

(L. S.)

*Adalbertus Temezwary I. U. D. Scholasticus Luceoricensis C. C. Praepositus Zati
sua Illustrissima Excellentie Auditor & Iudex Generalis mpp.
Thomas Nyko M. O. C. Apostolicus & sua Illustrissima Exceli Notarius mpp.*

FRANCISCUS ANTONIUS

In Dmenin

K O B I E L S K I

DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ, Episcopus Luceoriensis & Brestensis, Serenissimæ Reginalis Majestatis Cancellarius.

Niverso Clero Sæculari, & Regulari in utraq; Diœcesi Nostra, Luceoriensi & Brestensi constituto, Nobis in Christo delecto, salutem in Domino. Vigilantissimi Pastoris super salutem universi Gregis Sanctissimi Domini nostri BENEDICTI XIV. [ad cujus oris imperium cunctus Populus in virtute Fidei obedire tenetur] de munere Nostro mandata prævenientes, scripsimus ad vos manu Nostrâ, in id sollicitudinem vestram hortantes, ut Christianus Populus cælestis doctrinæ pabulô enutriatur, & rudimentis Fidei saluberrimè instruat, rectèq; in semitam mandatorum vobis lucem præferentibus dirigatur. Iisdem literis non minùs suæ, quàm alienæ salutis Rectoribus animarum studiosis injunximus, ut cum accedentibus ad dulcissimi convivii mentiam Eucharisticam, ante Aram provolutis, clara, & intelligibili voce Actus Fidei, spei, & charitatis eliciant, post verò, gratiarum actionis. Cum autem de præsentis Brevis Apostolico VII. Februarii Annò 1742. emanato, id ipsum ferè eodem die, & Mense comprobatum esse Romæ intelleximus, & maximam utilitatem hinc proficisci experimentò cognoscamus, eò majori studiò vos excitamus,

Fz

mone-

monemus, & per viscera Christi obtestamur, ut pro injuncto vobis ministerii debito, præmissorum executioni strenuè & constanti animò incumbatis, sedulò recogitantes, si hanc Populi instituendi rationem sibi præposueritis, Gregem Christi non dubitetis ita in dies fide, & opere profecturum, ut coedificetur in habitaculum DEI in spiritu Sancto. Hinc mandamus omnibus Ecclesiarum utriusque Diæcesis Nostræ Sacerdotibus, ne quis eorum Sacrum Eucharistiæ, & matrimonii Sacramentum, administrare iis præsumat, qui graviora Fidei, & doctrinæ capita & Sacramenti virtutem ac vim ignorant, vel quia parum in hoc tyrocinio profecerint, vel quia ea neglexerint audire, quæ ad ejusmodi Sacramenta, piè ritèq; suscipienda, statim temporibus sunt tradita, habeatq; Sacerdos fixum, & immotum animum in excipiendis confessionibus, invalidam esse absolutionem Sacramentalem, quam ignorantem res necessarias necessitate medii, impertitur, nec posse Fideles per hujusmodi Sacramentum reconciliari DEO nisi amotâ hujus ignorantia caligine, ad agnitionem Fidei educantur. Quod si necessaria necessitate præcepti pœnitens ignoraverit, in aliud tempus prorogandam ejus absolutionem statuatur, nisi intimè dolens Confessario promittat operam se impensè daturum, quâ necessaria necessitate Præcepti addiscat. Non deerit etiam sollicitudo Rectoribus animarum, renitentes addiscendi doctrinam Christianam, compellere; adhibito in id brachiò Jurisdictionis sæcularis, videlicet Illustrissimi, Perillustri, Magnifici, Fundatoris, Collatoris, sive ejus Economi. Ut autem deinceps unus idemq; modus in docendo, & addiscendo Doctrinam Christianam ab omnibus Sacerdotibus teneatur, ad mentem Sanctissimi Domini Nostri iisdem Literis ad Nos expressam, adhiberi Libellum à Cardinali Bellarmino conscriptum, brevi in lucem edendum, & vobis transmittendum

dum commendamus, in quo Actus virtutum Theologica-
rum expressos finitâ Missâ cantatâ ex mandato ejusdem San-
ctissimi recitandos cum Populo volumus, & in virtute san-
ctæ obedientiæ mandamus. Subjungit Sanctissimus [per Ec-
clesiarum Regularium] in quibus solemni ritu, magnâ Popu-
li frequentiâ, Festa solita sunt celebrari, populum celebritate
pompæ illectum, doctrinam Christianâ in Ecclesia Parochiali
cû summo animæ detrimento, deserere. Quapropter requiri-
mus omnes Superiores Ecclesiarû Regularium, vigore Brevis
Apostolici, ut sanctum hoc doctrinæ Christianæ opus, suis
functionibûs perturbare non præsumant, & ne hinc exoriatur
flamma litium cum Parocho, conferant inter se de tempore
instituendæ Doctrinæ in Ecclesia Parochiali, studeantq; ita
componere celebritatem diei cum doctrina Christiana, ut
una devotio, non sit impedimentô alterius. Quodsi con-
travenerint, sciant Regulares etiam exempti, non deesse No-
bis contra inobedientes remedia.

Memores insuper Constitutionis Sanctissimi Domini No-
stri Annô præsentis antecedenter ad Nos datæ de clausura
Conventuum utriusq; sexus Regularium, ut nullus superi-
orum, Personas diversi sexûs etiam titulô devotionis, ingre-
di claustrum, moniales verò Virgines suæ Jurisdictioni sub-
jectas, sine Nostra speciali in scripto licentia in urgentissimo
negotio obtinenda, extra Conventum progredi, & commo-
rari, dispensare audeant, & præsumant, idq; sub pæna Ex-
communicationis Sedi Apostolicæ reservata, in cujus rei
fidem, tam prædictum Breve Sanctissimi quàm Constituti-
onem memoratam typis mandari, ad perpetuam rei memo-
riam, & unicuiq; Ecclesiæ transmittendam jussimus. An-
teriorum Processuum Nostrorum contenta, de concionibus
ad Infideles Hebræos non omittendis juxta appositam ad
præsens Romanam praxim perficiendis, connotationem mu-

nimentorum Ecclesie, Parochianorum, Fidelium, Infidelium, Schismaticorum, quovis titulo sectae nuncupatorum, nobis trasmittendam, instantaneae executioni serio commendamus & injungimus, idq sub pœnis arbitrio nostro reservatis. Datum Luceorïe Die Mensis Aprilis, Annô D. 1742.

FRANCISCUS EPISCOPUS mpp:

(L.S.)

Adalbertus Temezwary U. I. D. Scholasticus Luceorïensis, Curie Causarum Sue Illustrissimae Excellentie Auditor & Judex Generalis mpp.

Thomas Nyko. Apostolicus & Actorum Curie sue Illustrissimae Excellentie Notarius mpp.

FRANCISZEK ANTONI

Na D M E N I N I E

K O B I E L S K I,

z Bozey y Stolice Apostolskiej Łaski, BISKUP Łucki y Brzeski, NAYIASNIEYSZEY KROLOWY IEYMOSCI

K A N C L E R Z.

WSzytskim wiernym Dyecezyi Naszych, Łuckiey y Brzeskiey, Nam w Chrystusie ulubionym, Błogostawieństwo Pasterskie.

Więźniow wypraszac, jest rzecz swiatabliwa, ale nie w kazdey okazji godziwa. Wiedziec potrzeba,

ba, że jednym miłosierdziem przyśtużyć się Panu BOGU,
a drugim zgrzeszyć możemy, przyczyniając się za zbro-
dniami, aby ich, iako zaśtużyli, nie karali; albowiem zna-
cznie się tym uraża dobro pospolite, y sprawiedliwość świę-
ta, kiedy nie karzą według winy, aby się karą złych, dru-
dzy od złości hamowali, jeżeli nie dla cnoty, to dla boia-
źni. Zaden sędzia, czyli wyższy, czyli niższy, gdzie idzie
o zgorzienie wielkie, o szkodę dobra pospolitego, złoczyń-
com śmierci godnym, darować nie może, ale kiedy y stro-
na przeciwna zezwala, y żadnego niemaż zgorzienia, tedy
sędzia wyższy, to jest Krol, Monarcha, może winnego
garłem darować, osobliwie zaś osobę taką, bez ktorey Rzecz-
pospolita znacznie by szkodować musiała. Za czym jeżeli
sędzia złoczyńcę życiem darować nie może, Kryminalistów
odpraszać, rzecz niegodziwa; a iakże complices przewo-
dnią trzymający, współkę mający, przechowujący, zwierz-
chności nie donoszący, karze podlegać nie mają. Przeto
wszystkich w Dyecezyi Naszey Łuckiey y Brzeskiey bę-
dących pilnie napominamy, aby gdy widzą, lub wiedzą
obrazę Boską, a nie mogą iey przez samych siebie oddalić
temu, komu o tym wiedzieć należy, oznaymić mają, jeżeli
nie osobiście przez siebie samych, to przez kapłana, albo
odmieniwszy charakter, napisać bez specyfikacyi imienia,
dnia Miesiąca, tak naprzstkład: Niechto będzie wiadomo,
JEmci X. Biskupowi Łuckiemu, że w Dyecezyi iego, w
Mieście lub wsi tey a tey, złe się dzieie, to przez Kapłana
tego, to przez Ziemianina tego a tego, Mieszczanina, Chłopa,
niewiastę, Białogłową. &c. Kto bowiem wie a nie
powie, radę dający, rozkazujący, pozwalający, przez szpa-
ry patrzący, protekcyą czyniący, nie donoszący, ucześni-
kiem będący, iedney karze podlegać powinien. Przeto do-
nosimy wam że w Miesiącu Kwietniu, pod Miasteczkiem

Na-

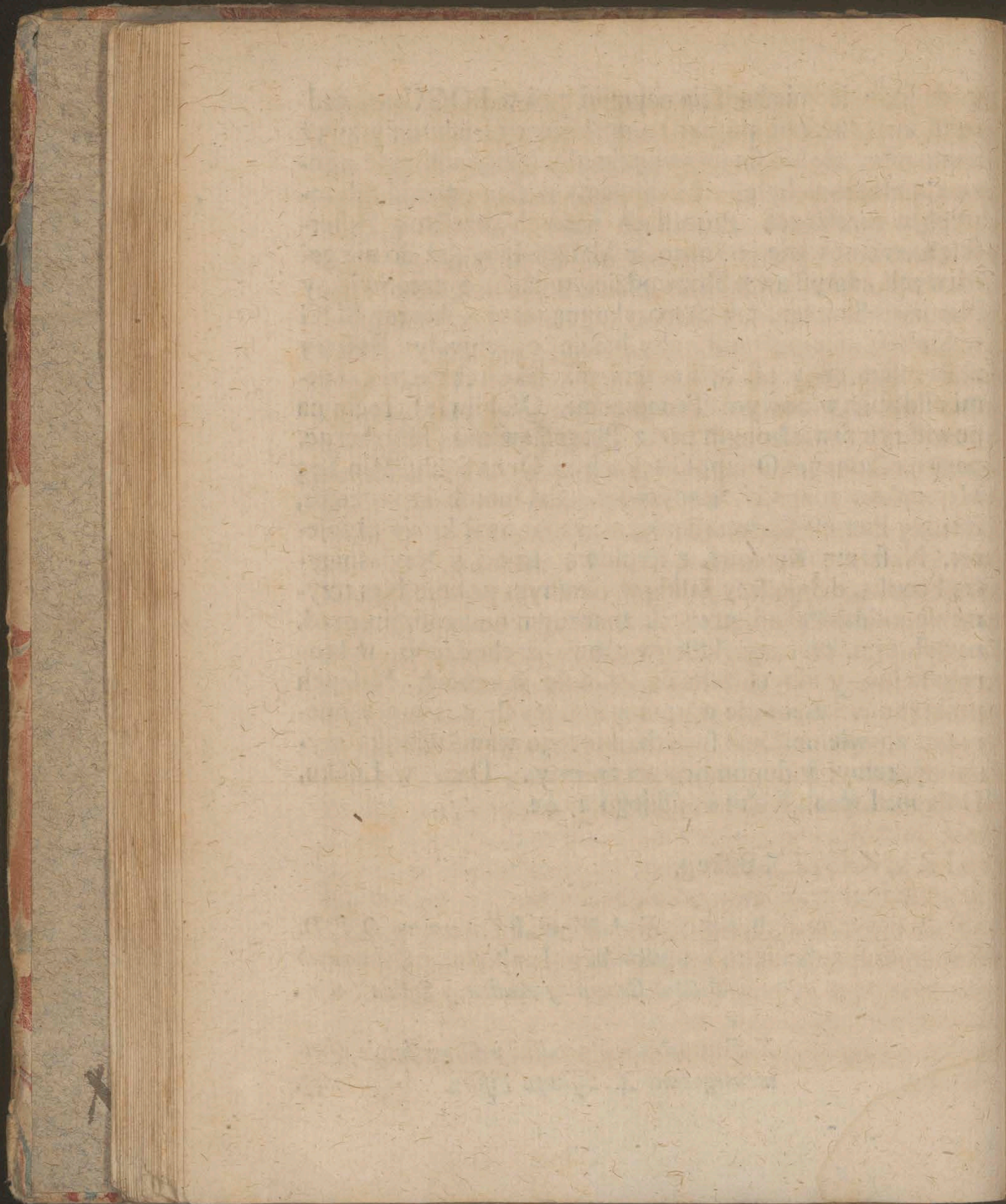
Naszym Torczynem, w Lesie iadącego z Warszawy do Łucka P. Laſockiego, rozbito, obrano; w Mieſiácu Maju, Drabow dwonaſtu w tymże miáſteczku Torczynie, Bożnicę Zydowską na dwa Tyſiáce okradli: pod mielnicą, iadącego po ſol Formanka zgubiono. Przeſzłego Mieſiáca Czerwca, Zakonnika Scholarum Piarum, Konwentu Lubieſzowskiego, z Formanem na Wołyń, dla ſkupienia zboża z pieniędzmi iadącego, napadſzy w leſie okrutne zabili. Oprocz tego, dochodzi Nas z wielu mieyſc wiadomoſć, y z Jnkwizycyi dowiedziona prawda, że w Mieſcie Horochowie, pracowitego Alexandra Kondrackiego, w Targowicy, Jwana Kacia, y Macieja Zurawskiego, w Torczynie Jędrzeia Hoynowicza, zawzięte na krew Chrzeſciáńſką Zydowſtvo, zaciągnionych do koni w podroż, wywioſzſzy za granicę, woysku Brandeburſkiemu przedali, kto by tedy wiedział, ſłyſzał podobieńſtwa iakie, niechay Xięzy Plebanom, lub Zamkowi, Dworowi, albo iak ſię wzwyż namienio, znać daie. Rzecze kto: iak to moze bydź, aby Duchowna oſoba, do tego Biſkup, miał inweſtygować przeciwko wyraźnemu Mędrca Piſmu: Prov: 24. Wyważ tych ktorych na śmierć prowadzą, y ktorych ciągną na zgubę, wybawiać nie przeſtaway; Niech że wie, że to Piſmo rozumieć ſię ma o tych, ktorych nie ſprawiedliwie na śmierć porywają, nie o tych, ktorych ſtulznie za wyſteпки śmiercią karzą, tam albowiem ſtaie ſię miłofierezie, kiedy przez nie, nie łamie ſię ſprawiedliwość, gdzie zaś łamie ſię ſprawiedliwość, miłofierdzie, nie ieſt miłofierdziem, lecz nierozumem. Obiaſnia to drugie Piſmo Eccle: 4. Wybaw tego ktory krzywdę cierpi z ręku człowieka hardego, pylnego, na nikogo ſię nie oglądaiącego, wyrwicie ubo-giego, y nie doſtatniego z reku przeſznika; ale to nie ma iſć w przykłađ, rozumiejąc, żeby ſię to każdemu czynić
godzi-

gödziło, więc nie bądźcie naymilsi moi w BOGU, ani nadto sprawiedliwemi, ani nad to miłosiernemi, iako się w zwyż namieniło, ale tak się sprawuycie, aby sprawiedliwość z pokojem złączona była. Mielibyśmy wiele ponowić zaleconych w przeszłych Processach naszych przestrog Pasterskich, mianowicie, o rozności Małżeństwa, aż do niegödziwych zamyśłow o Rozwodzie, tudzież o czci Swiąt, y Niedzieli Swiętey, tak Starozakonną manną, ktorey BOG w Szabasz nie puszczał, aby ludzie od chwały Boskiej zbieraniem oney nie byli rozerwani, iako też nie zliczonymi cudami, w nowym Testamencie, Osobliwie sierpem na powietryu zawieszonym przez Błogąstawioną Hottburgę, potwierdzoney, O supplikacyach za Oycy S. aby Pan Bog Heretykow rozposcieraiących się, dał sposob nawrocenia, między Panami Chrześcianańskimi zastanowił krwie płynie, Naszemu Krolowi, z Krolową Imcią y Nayiasnieyszą Familią, dał dalszey łaski, w Krasnym pokoju Nas trzymanie, oddalił głod, przy tak znacznym nieurodzaiu, grad, nawałności, pioruny, ludzi w głowę zachodzenia, w którym siebie, y innych zabiiiają, iako się w oczach Naszych praktykuie. Lecz nie wątpię pamiętnych was w tey mierze na zbawienie Dusz swoich, ktorego wam wśelką myślą zyczemy, y dopomoc pragniemy. Dan. w Łucku, Dnia 10. Lipca, Roku Pańskiego 1742.

FRANCISZEK Biskup.

*X. A. Woyciech Temezwary O. P. D.
Scholastryk Łucki, spraw Zadwornych
Generalny Auditor y Sędzia mpp.*

X. Tomasz Nyko Apostolski y Aktow Jasnie Wielmożnego Imci X. Biskupa Pisarz. mpp.

29
Venerabilibus Fratribus, Pa-
triarchis, Primatibus, Ar-
chiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS
P A P A XIV.

*Venerabiles Fratres salutem, &
Apostolicam Benedictionem.*

SI primùm placuit Deo, qui dives est in mi-
sericordia, humilitatem nostram in suprema
Beati Petri Sede collocare, & Vicariam Do-
mini Nostri JESU Christi potestatem No-
bis nullò quamvis meritorum suffragiò sufful-
tis, ad universæ Ecclesiæ suæ gubernationem
committere; auribus insonare nostris visa est Divina illavox: *Pa-
sce agnos meos: pascite oves meas:* injuncta videlicet Romano Pon-
tifici, ejusdem Petri Successori, cura regendi, non modò

Gregis Dominici agnos, qui sunt populi per totum terrarum Orbem diffusi, sed etiam oves, nimirum Episcopos in Christo Jesu generant, iterumque parturiunt. Pastoris igitur etiam vestri voces excipite Fratres, per has nostras literas; & in partem sollicitudinis, cujus plenitudo commissa Nobis Divinitus est, vocati, intelligite ex ipsis admonitionibus, & cohortationibus nostris, quanta nos premat cura non prætermittendi ea, quæ officii nostri sunt, quantaque itidem sit vis paternæ nostræ in Vos charitatis, quâ ad maximè optandum addicimur, ut de profectu sanctarum ovium fiant gaudia æterna Pastorum.

Imprimis verò date operam, omnique studio, atque ope satagite, ut morum integritas, & Divini cultus studium eluceat in Clero, utque Ecclesiastica Disciplina facta tecta servetur, & ubi collapsa fuerit, redintegretur. Satis enim constat, nihil esse, quod omnem populum ad pietatē, religionem, & Christianæ vitæ institutionem efficacius instruat, excitet, inflammet, quàm eorum exemplum qui Divino se ministerio dedicârunt. Itaque in id mentis vestræ acies primum dirigenda est, ut cum accurato delectu in Clericali militia adscribantur, à quibus meritò possit expectari, utiis in lege Domini ambulantes, & de virtute in virtutem euntibus, eorum vita cunctis afferat venerationem & eorum opera Ecclesiis vestris spirituales afferat utilitatem. Melius enim profectò est, pauciores habere Ministros, sed probos, sed idoneos, atque utiles, quàm plures, qui in ædificationē Corporis Christi, quod est Ecclesia, nequidquam sint valituri. Quantamvis circa Episcoporum cautionem ea in re Sacri Canones requirant, non ignoratis Fratres; sed ab eorum norma, quæ omninò levari debet, ne patiamini vos abduci humano ullo respectu, vel importunis ambientium suggestionibus, vel fautorum precibus. Apostoli verò præceptum,

30
ceptum, ut ne manus cuiquam nimis properè impōnantur, tunc potissimum servari necesse est, ubi de promovendis ad sacros Ordines, & ad sacratissima mysteria, quibus nihil est divinius, agendum sit; Non enim sufficit ætas quæ per sacras Ecclesiæ leges unicuique Ordini præscripta est, nec indiscriminatim omnibus, qui in inferiori aliquo Ordine jam sint constituti, suo quasi jure patere debet aditus ad sublimiorē, sed studiosè, magnâque adhibitâ diligentîâ investigandum à vobis est, an eorum qui priora susceperint ministeria, talis fuerit vivendi ratio, & in sacris scientiis progressio, ut verè digni judicandi sint, quibus dicatur: ascende superius; cùm alioquin expediat in inferiori potius aliquos remanere gradu, quàm cum suo majori periculo, & aliorum scandalo ad altiorem provehi.

Et quoniam suprâ quàm dici possit, interest eos, qui in sortem Domini vocantur, ab ineunte ætate ad pietatem, morumque integritatem, & ad Canonicam disciplinam, veluti novellas plantationes in juventute sua, informari; cordi idcirco vobis esse debet, ut ubi forsitan nondum instituta fuerint Clericorum Seminaria, quàm citissimè instituantur, vel jam instituta amplificentur, si majori alumnorum numero pro Ecclesiarum conditione opus sit, adhibitis in eum finem mediis, quorum parandorum potestate Episcopi jam sunt instructi, & quibus alia etiam, si de eorum necessitate edocti à vobis fuerimus, addituri & Nos sumus. Eadem verò Collegia singulari vestra sollicitudine foveantur, necesse est, videlicet ea sæpe invisendo, singulorū adolescentium vitam, indolē, & in studiis profectū explorando, Magistros idoneos, virosque Ecclesiastico spiritu præditos ad eorum culturam destinando, literarum ipsorum exercitationes, sive Ecclesiasticas functiones quandoquē præsentîâ vestrâ decorando, aliqua de-

mum Beneficia iis, qui virtutum suarum specimèn clariùs præstiterint, majoremque laudem retulerint, conferendo. Hujusmodi enim irrigationem arbusculis hisce, dum adolescunt, ministrâsse non vos pænitebit, sed vestra opera lætissimum deinde vobis referet fructum in uberi bonorum operariorum copia. Consueverunt quippe Episcopi sæpius dolore, messem quidem esse multam, operarios autem paucos: At fortasse eis quoquè dolendum esset, non eam, quam debuissent, industriam ipsos adhibuisse, ut operarii ad messem pares, aptique formarentur: boni namque, & strenui operarii non nascuntur, sed fiunt; ut autem fiant, ad Episcoporum solertiam, industriamque maximè pertinet.

Sed & illud maximi momenti est, ut iis animarum cura committatur, qui doctrina, pietate, castis moribus, & illustribus bonorum operum exemplis ita aliis prælucere possint, ut verè lux, & salus populi sint, & habeantur. Hi nimirum præcipui adjutores vestri sunt in grege vobis credito informando, regendo, perpurgando, in viam salutis dirigendo, & ad Christianas virtutes incitando. Ex quo pronum est intelligere, quanti vestra etiam referat, eos ad Parochiale officium obeundem eligi, qui ad fructuosam plebium gubernationem meritò judicentur aptiores. In id verò potissimum quoquè incumbite, ut quicumquè animarum curam gerunt, diligenter diebus saltem Dominicis, aliisque festis de præcepto plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis, docendo ea, quæ Christi fideles ad salutem scire oportet, ac explicando Divinæ legis capita, Fideique dogmata, & pueros ejusdem Fidei rudimentis imbuendo, quacunque prava in contrarium consuetudine ubicumque esset, prorsus sublata. Quomodo enim audient sine prædicante? Aut quomodo rectè credendi,

di, rectèque agendi normam assequi potuerunt populi, si animarum curatores in ejusmodi officio segnes, remissi, ac desides fuerint? Quare non satis animo comprehendi, aut verbis explicari potest, quanta Christianæ Republicæ perniciēs impendeat ex eorum, quibus animarum cura demandata est, negligentia, in pueris præsertim cathéchismo instruendis. Proderit autem plurimùm, si studueritis, ut & qui curam animarum gerunt, & alii, qui ad pænitentium confessiones excipiendas destinati sunt, per aliquot dies spiritualibus exercitiis, quotannis vacent: in eo quippe pio recessu renovabuntur spiritu mentis suæ, & induentur virtute ex alto, ad ea impensius alacriùsquè peragenda, quæ suarum partium sunt pro Divini Numinis gloria, & spirituali proximorum utilitate, & salute.

Jam verò scitis Fratres Divino præcepto mandatum esse omnibus animarum Pastoribus oves suas agnoscere, easque verbi Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, hisque, ac cæteris Pastoralis Officii muniis satisfacere, ut par est, minimè posse eos qui gregi suo non invigilent, neque assistant, vineamque Domini, in qua positi sunt custodes, non custodiant assiduè. Itaque in statione vestra maneat oportet, & personalem in Ecclesia vestra, vel Diœcesi servetis residentiam, ad quam ex vi muneris vestri obligati estis, quemadmodum pluribus Generalium Conciliorum Decretis, & Prædecessorum nostrorum Constitutionibus, luculenter declaratum, præscriptumque est. Cavete autem, ne existimetis fas esse Episcopis per tres Menses singulis annis pro libitu, aut quacunquè ex causa abesse. Ut enim hoc verè liceat Episcopis, constat habendam esse rationem, ut absentiam hujusmodi æquæ requirat causa, simulque consultum sit, ne gregi detrimentum obveniat. Mementote autè

Judi-

Judicem futurum esse eum, cujus oculis omnia nuda, & aperta sunt, adeoque videte, ut causa talis verè sit, que probari jure possit supremo huic Pastorum Principi, à quo oviù vobis creditarum sanguis est quantocius requirendus: in quo quidem judicio frustra Pastor contenderet ea se excusatione tueri, quod lupo oves, absente se, ac inscio, abductas devoraverit: nam si res penitus inspiciatur, satis apparet nullum prope malum, aut scandalum in Diœcesi sic destituta contingere, quod non sit ei adscribendum, cujus erat subditos à recta semita deflectentes revocare monitis, allicere exemplis, voce confirmare, auctoritate, & charitate continere. Porrò quis etiam non intelligat multò satius esse negotia alibi per alios, ubi oportuerit, peragi, quàm per se ipsum ab Episcopo extra Diœcesim suam morante; negotium verò omnium maximum custodiendi, & gubernandi gregis ab eo per administratos curari? Sint enim verò quantumvis idonei, probatique Ministri, non tamen eorum vocem sic solent audire oves, ut vocem veri sui Pastoris, nec vicariam illorum operam supplere satis vigilantiam, atque operam ipsius Episcopi, cui peculiaris Sancti Spiritus gratia ad id opitulatur, experientiâ abundè compertum est.

Ad hæc, cum in omni etiam rei domesticæ cura nihil sit utilius, quàm si ipsemet Paterfamilias omnia frequenter inspiciat, suâque vigilantia suorum industriam, & diligentiam alat, propterea Vos monemus, & hortamur Fratres, atque etiam Vobis injungimus, ut Ecclesias, & Diœceses vestras (nisi gravis, ac legitima interveniat causa, quæ aliis id committi postulet) Vos ipsi visitetis, Vos ipsi oves vestras, & pecoris vestri vultum agnoscatis. Formidinis sanè, ac terroris plena est certissima illa sententia, quàm supra memoravimus, non admitti Pastoris excusationem, si lupo oves comedit, & Pastor nescit. Multa verò quidem ignorabit Epi-

scopus, multa eum latebunt, vel saltem seriùs, quàm oportet, intelliget, nisi ad omnes suæ Diæceseos partes se conferat, & nisi per se ipsum ubique videat, ubique audiat, ubique exploret, quibus malis medicina faciendâ sit, & quænam fuerint eorum causæ, quæve ratione occurri etiam providenter queat, ne sublata reviviscant. Præterea cum sit humanæ imbecillitatis conditio, ut in agro Dominico, cujus cultura commissa Episcopo est, sensim vepres, & spinæ, ac noxiæ, inutilesque herbæ succrescant, certè nisi ad eas amputandas cultor crebrò redeat, ille ipse nitor vigiliis ejus, laboribusque jam partus, progressu temporis deflorescet. Sed neque etiam satis est lustrari à Vobis Diæceses, & opportunis præceptionibus vestris curationi earum esse prospectum: restat & illud enixè perficiendum à Vobis, ut quæ in visitationibus constituta fuerunt, verè in effectum perducantur, nam legum etsi optimarum utilitas nulla erit, nisi quod sancitum verbis est, re ipsa ab eis, ad quos pertinet, studiosè præstetur. Quapropter postquam ad animarum morbos expellendos, sive avertendos, salutaria paravistis medicamentâ, non ideò sollicitudo vestra conquiescat oportet, sed traditorum à Vobis præceptorum executio omni virium contentione urgenda est; idque potissimum per iteratas visitationes estis assecuturi.

Postremò, ut multa paucis complectamur, Fratres, in omni sacra, & Ecclesiastica functione, & in omni Divini cultus ac pietatis exercitio, Vos ipsos auctores, Vos duces, Vos magistros esse convenit, ut quasi de Vestræ sanctitatis splendore, tum Clerus, tum grex universus lumen hauriat, & charitatis vestræ igne incalescat. Itaque in tremendi Sacrificii frequenti & devota oblatione, in solemni Missarum celebratione, in Sacramentis administrandis, in Divinis Officiis obeundis, in cultu, & nitore Templorum, in disciplina

H

domûs,

domûs, & familiæ Vestræ, in pauperum amore, & ope eis ferenda, in ægrotis invifendis, & sublevandis, in peregrinis hospitiis excipiendis, in omni denique Christianæ virtutis opere, estote Vos forma gregis Vestri, ut omnes imitatores Vestri sint, sicut & Vos Christi, quemadmodum decet Episcopos, quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei, quàm acquisivit sanguine suo. Apostolos identidem respicite, in quorum successistis locum, ut eorum vestigia sectemini in laboribus, in vigiliis, in ærumnis tolerandis, in arcendis lupis ab ovilibus Vestris, in vitiorum radicibus extirpandis, in Evangelica lege exponenda, in eis, qui erraverint, ad salutarem pœnitentiam reducendis. Aderit profectò Vobis omnipotens, & Misericors Deus, in quo nos confortante omnia possumus: Non deerit etiam Vobis, ut planè confidimus, religiosorum Principum auxilium: Omnia insuper adjumenta, parata vobis erunt ab hac Sancta Sede, quotiescumque Nostra, Apostolica Auctoritate opus esse censueritis. Magnò itaque animò, magnàque fiduciâ venite ad Nos, qui Vos cunctos, ut Fratres, & adjuutores nostros, & coronam nostram amamus, in visceribus JESU Christi: Venite ad Vestram, & omnium Ecclesiarum Matrem, Caput, & Magistram, Sanctam Romanam Ecclesiam, unde Religionis origo manavit, ubi Fidei Petra, ubi fons Sacerdotalis unitatis, ubi incorruptæ veritatis doctrina; nihil enim Nobis optatius, nihil jucundius esse potest, quàm una Vobiscû Dei gloriæ inservire, & Catholicæ Fidei custodiæ ac propagationi allaborare, atque animas salvas facere, pro quibus ipsum quoque sanguinem, & vitam nostram libentissimè, si oportuerit, impenderemus. Excitet Vos demum, stimulosque currentibus Vobis addat ingens, ac certa, quæ Vos manet, remuneratio; nam cum apparuerit Princeps Pastorum, percipietis immarcescibilè gloriæ coronam; utique justitiæ, quæ

quæ reposita est fidelibus dispensatoribus Myſteriorum Dei,
& ſtrenuis, vigilibuſque ſpeculatoribus domûs Iſrael, quæ eſt
Sancta ipſius Dei Eccleſia. Ejus autem vices Nos, quamvis in-
digni, gerentes in terris, Fraternitatibus Veſtris peramanter
benedicimus, necnon Clero, ac populo Veſtro fideli eam-
dem Apoſtolicam Benedictionem Noſtram paterno affectu
impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majo-
rem Die 3. Decembris 1740. Pontificatus Noſtri Annô
primô.

R O M Æ. MDCCXL.

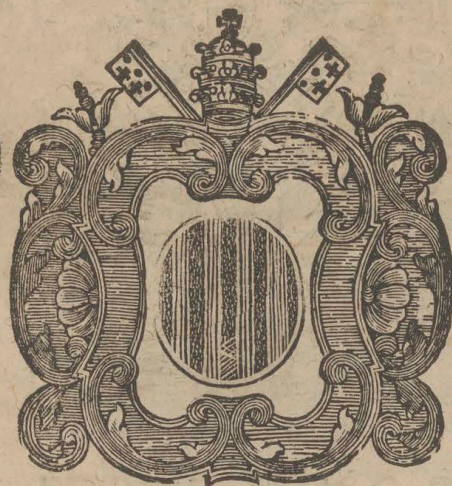
Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
BENEDICTI
P A P Æ XIV.

L I T E R Æ
P E R Q U A S

CANONICI, & MONIALES

Ordinis Hospitalarii S. Spiritûs in Hispaniarum & Poloniæ
Regnis commorantes à Præceptoris Generalis S. Spiritûs
in Saxia de Urbe jurisdictione eximuntur, & Locorum
Ordinariis subijciuntur.

R O M Æ MDCC XLI.

Ex Typographia Reverendæ Camere Apostolicæ.

BENEDICTUS
EPISCOPUS,
SERVUS SERVORUM DEI;

Ad perpetuam rei memoriam.

SÆPE Romanorum Pontificum animos vehementer angit, ac sollicitat ea cura & cogitatio, ne gratiæ, favores, & Privilegia, ex prudenti Apostolici regiminis dispensatione in animarum salutem, & Spiritualem Christi fidelium profectum, & ædificationem eorum præsertim, qui sub svavi Religionis jûgo, Domino famulantur, benignè liberaliterque impertita in eorum perniciem, ac detrimentum vel Hominum culpâ, vel infernalis hostis astutiâ, vel ipsa mutabili, ac fluxâ rerum humanarum natura vertantur. Itaque nonnunquam, quæ justis impellentibus causis concessa sunt, rerum subinde experientia svadente, Romana Sedes solum DEUM præ oculis habens revocat, atque immutat, & providæ sollicitudinis studium prudenter interponit, prout personarum, & rerum, temporumque qualitatibus maturè pensatis conspicit in Domino salubriter expedire. Aliàs siquidem Romani Pontifices, & præsertim fel. rec. Innocentius III. in sua, quæ inci-

pit. *Inter opera*. ac Nicolaus IV. in sua, quæ similiter incipit *Inter opera pietatis*. & Sixtus IV. Prædecessores Nostri in una, quæ incipit *Et si universis*. necnon in altera, quæ incipit *Religionis zelus*. suis respectivè Constitutionibus Regularem & Hospitalarium Ordinem Sancti Spiritus in Saxia ob varia, & laudabilia Christianæ charitatis opera, quæ ab Ordine ipso erga debiles, faucios, atque ægrotos exercentur, plurimis Gratiis, Indultis, & Privilegiis diversis eorundem Prædecessorum temporibus cumulaverunt; Inter quæ Privilegia illud existit, per quod omnes eundem Ordinem expressè professi una cum eorum Conventibus & Bonis sub Sedis Apostolicæ protectione, eique immediatè subjecti, ac ab omnimoda superioritate, jurisdictione, visitatione, correctione, & potestate Ordinariorum perpetuè exempti declarantur, & jurisdictioni, superioritati, & auctoritati Præceptoris Generalis Ordinis, prædicti in hac nostra Alma Urbe apud Archihospitale Sancti Spiritus residentis plenariè subijciuntur. Cum autem, sicut accepimus, & diuturnâ experientia compertum est, non satis per ipsius Generalis Præceptoris curam, & auctoritatem debitæ integritati disciplinæ eorū, qui prædicto Hospitalario Ordini adscripti reperiuntur, & procul in remotis præsertim Regionibus degunt, consuli valeat. Nos igitur, qui ad salubriorem dicti Ordinis, illumque profitentium statum præcipuas Apostolicæ nostræ sollicitudinis, & Paternæ providentiæ dirigimus partes, & ut eorum charitas per debitum cæterarum virtutum cultum uberior efflorescat in dies coram Domino, & bonum exhibeat sanctæ conversationis odorem, de nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio omnes & singulos Hospitalarios Ordinis S. Spiritus prædicti intra Hispaniarum Regna, ac intra Poloniæ Regnum nunc existentes, & pro tempore exituros, etiam si Priores, vel Præpositi, aut Canonici nuncupati dicti Ordinis, & sive in
Con-

Conventibus, aut Hospitalibus, aut Prioratibus, & Præceptoris, five extra Conventus, Hospitalia, Prioratus, & Præceptorias nunc commorantur, vel pro tempore commorantur fuerint, ab omnimoda jurisdictione, & obedientia Magistri, seu Præceptoris Generalis Archihospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, non tamen quo ad solutionem annui Canonis à Conventibus prædicti Ordinis dicto Archihospitali S. Spiritus, tanquam Capiti Ordinis Hospitalarii hujusmodi persolvi consuetam, quam semper firmam & illæsam esse, & perindè ac si præsentès à Nobis minimè emanassent, persolvi volumus. motu proprio, ex certa scientia, matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ nostræ potestatis plenitudine tenore præsentium eximimus, & liberamus, eorq; sic exemptos, & liberatos visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinariorum Locorum, in quibus Ordinè Hospitalarium Professi nunc existunt, & pro tempore extiterint eadem Apostolica Authoritate etiam perpetuò per easdem præsentès subijcimus, eiq; subjacere volumus, ac sæper subiectos esse decernimus, statuimus, & mandamus. Nec non Ordinariis prædictis, & eorum cuilibet, ut ipsi tanquã à Sede Apostolica delegati rebelles, & eis subjacere renuentes per Censuras Ecclesiasticas ad se subijcendos compellere liberè, & licitè valeant, facultatem concedimus & impertimur. Insuper Moniales ejusdem Ordinis Sanctæ Spiritus in prædictis Hispaniarum Regnis, & Poloniæ Regno existentes tam in Spiritualibus, quàm temporalibus, curæ & regimini, & omnimodæ Ordinariorum prædictorum, in quorum Diocesi ipsarum Monasteria sita reperiuntur, jurisdictioni pariter perpetuò eadem Apostolica Authoritate subijcimus, & subiectas esse volumus, easque propterea à quacumque Fratrum Hospitaliariorum Ordinis prædicti subiectione, & regimine penitus, & omnino dicta Apostolica similiter perpetuò tenore earundem præsentium eximimus, & libe-

& liberamus, eisdemq; Fratribus, ne ipsi in iis, quæ Monasteriorum prædictorum gubernium, & regimen quomodolibet pertinent in posterum sub excommunicationis, ac utriusq; vocis, aliisque arbitrio Nostro imponendis pœnis se ullatenus ingerere audeant, Apostolica Authoritate prædicta earundem præsentium tenore etiam perpetuè inhibemus, penitusq; prohibemus. Omnes autem, & singulos Ordinem Hospitalarium prædictum professos in Hispaniarum Regnis, & in Polonia Regno nunc & pro tempore existentes, & in eisdem Regnis pro tempore commorantes in virtute sanctæ obedientiæ monemus, ut eosdem Ordinarios tanquam Sedis Apostolicæ Delegatos pro debita Nobis, & Apostolicæ Sedi reverentia congruo honore, & convenienti observantia, promptaq; obedientia venerentur; ipsos quoq; Ordinarios hortamur in Domino, ac per viscera misericordiæ Dei nostri requirimus, ut Ordinem Hospitalariū hujusmodi profitentes, paterno amore prosequentes, benevolè tractent, ac benignè toveant, seque illis piâ munificentia liberales exhibeant, ac in omnibus prædictis tanquam in agro Dominico Cooperatores & laboris participes congrua benignitate recipiant, eorumq; jura omni studio, & cura custodiant, atq; tueantur, ut ipsi Ordinem Hospitalarium hujusmodi profitentes, quorum opera, veluti lucernæ ardentes in conspicuo loco positæ, omnibus Christi fidelibus erga miseros, & afflictos vulneribus, morbis, variisq; ægritudinibus corporis, & nonnumquam simul etiam animi languentes, charitatis lumen præbere debent, ad Dei laudem, & Fidei Catholicæ exaltationem, & animarum salutem in tam sublimi excellentique virtute de die in diem proficientes exinde à largissimo bonorum omnium retributore Domino perennis vitæ præmium consequi mereantur. Ac demum Constitutioni piæ mem. Benedicti Papæ XIII. similiter Prædeces-

decessoris nostri editæ sub datum Idibus Februarii Annô In-
carnationis Dominicæ Millesimô Septingentesimô Vigésimô
sextô, Pontificatus sui Annô secundô, & quæ incipit - *Sacra*
inhærentes, transitum prohibemus à quocunque Regulari, &
Claustrali Ordine ad prædictum Hospitalarium S. Spiritûs in
Saxia nuncupatum Ordinem, nisi servatâ in omnibus & per
omnia, & quo ad omnia formâ, & tenore dictæ Constitu-
tionis piæ mem. Benedicti Papæ XIII. similiter Prædecesso-
ris, quam potiori pro cautela etiam quo ad prædictum Or-
dinem Hospitalarium S. Spiritûs in Saxia noncupatum ex-
tendimus per præsentés, & ampliamus, eamque omnino ser-
vandam esse authoritate, motuque nostris prædictis earun-
dem tenore præsentium declaramus, & statuimus; præsentés
quoque nostras literas, nullo unquam tempore, etiam ex eo,
quod Præceptorias, Prioratus & alia Beneficia dicti Ordinis
Hospitalarii in Hispaniarum, & Poloniæ Regnis prædictis
obtinentes, & in dictis Regnis existentes, vel quicumque alii
in præmissis interesse quomodolibet habentes eisdem præ-
missis expressè non consenserint, nec ad id vocati, aut requi-
siti, ac omnes causæ, propter quas eadem præmissa emanave-
rint, examinatæ, verificatæ, & approbatæ fuerint, seu etiam
enormis, vel enormissimæ, & totalis læsionis, aut alio quovis
prætextu, & ex quocumq; capite, ac quavis causa, vel occasi-
one quantumcunq; notabili, & juridica, etiâ necessariò expri-
menda intentionis nostræ, vel alio quocunq; defectu notari,
impugnari in toto, vel parte rescindi, retractari, annihilari, in-
validari, in jus, vel controversiam vocari, ad terminos juris re-
duci, seu adversus illas quodcunq; juris, facti, vel gratiæ re-
mediû impetrari posse, minusq; sub quibusvis similibus, vel dis-
similibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitati-
onibus modificationibus, derogationibus, & alijs contrariis di-

spofitionibus à Nobis, feu quibusvis aliis Romanis Pontificibus Successoribus nostris, ac dicta Sede etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac Consistorialiter pro tempore emanatis nullatenus comprehendi, nec comprehensas cenferi, sed semper ab illis exceptas, & contra quascunque alias exceptiones quantumvis graves omnino, & semper validas, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & perpetuò suffragari in omnibus, & per omnia, ac si vocatis omnibus, & singulis, quorum interest, de illorum consensu emanassent, neque Locorum Ordinarios prædictos, nunc, & pro tempore existentes, vel alios quoscunque ad præmissa in toto, vel in parte verificanda, seu probanda nullo unquam tempore teneri, nec ad id quavis necessitate cogi, aut compelli posse, sed solam earundem præsentium narrationem absque alia verificatione, vel probatione sufficere, eisque in iudicio, & extra illud stare, nec aliquam probationem, seu exceptionem cujusvis naturæ, & speciei illa sit, vel fuerit, in contrarium adduci, vel admitti, sicque, & non alias per quoscunque Iudices Ordinarios, & extraordinarios quacunque facultate fungentes etiam Causarum Palatii Nostri Apostolici Auditores, nec non S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, Vice Legatos, dictæque Sedis Nuncios sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi auctoritate in quavis causa, & instantia iudicari, & defini debere, ac quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, non obstantibus Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ regula *de jure quesito non tollendo*, nec non prædictis Innocentii, Nicolai, & Sixti Prædecessorum Nostrorum quoad præmissa dumtaxat, aliisque Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis

liis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis Hospitalarii S. Spiritus de Saxia, illiusque Præceptoriarum, Prioratum, & Conventuum, ac Monialium Monasteriorum in Hispaniarum, & Poloniae Regnis prædictis existentium etiam juramentò, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia respectivè roboratis Statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis, erectionibus, institutionibus, & exemptionibus, Privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Præceptoribus, Prioribus, & Fratribus, ac Abbatissis Monasteriorum prædictorum, illorumque Monialibus, & respectivè personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis Decretis per prædictos & quoscumque alios Romanos Pontifices similiter Prædecessores, motu, scientiâ & potestatis plenitudine paribus, ac ex certis tunc expressis etiam Consistorialiter propositis, & diligenter examinatis causis, concessis, approbatis, & invocatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione aliàs de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissis, & forma in illis tradita observata inserti essent, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè, ac latissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum quia difficilè foret præsentibus Nostras literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis etiam impressis manu ta-

men Notarii publici subscriptis, vel alicujus Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ Sigillô munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostri Decreti, Constitutionis, derogationis, subjectionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis DEI, & BB: Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Romæ apud S. MARIAM Majorem, Annô Incarnationis Dominicæ, Millesimô Septingentesimô Quadragesimô primô, Nonis Aprilis, Pontificatus Nostri Annô Primô,

D. Card. Passioneus.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus

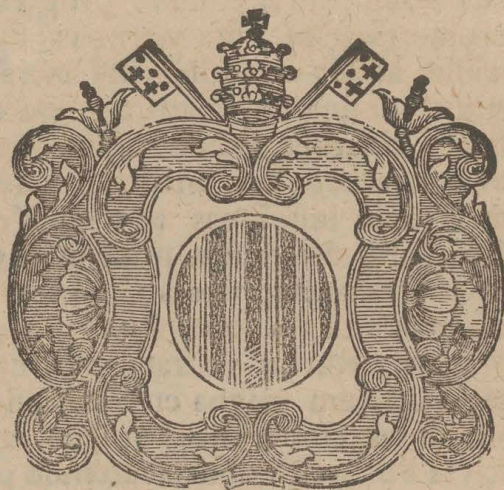
A. S. Sisti,

Registrata in Secretaria Brevium.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis,
& Episcopis Regni Poloniæ.

BENEDICTUS

P A P A XIV.

*Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam
benedictionem.*

Matrimonii perpetuum indissolubilemque; nexum,
cujus firmitatem ab Adamo tantò ante pro-
nuntiatam Christus Dominus & his verbis,
quod Deus conjunxit, homo non separet,
confirmare, & Evangelicâ gratiâ, unde ma-
gnum in Ecclesia Sacramentum est, augere

dignatus fuit, tanta facilitate perinde ac si neque lege naturæ, neque divino Jure, neque Evangelicis præceptis, & Canonicis sanctionibus initum esset Connubium, in aliquot Catholici Orbis partibus, atque in isto præsertim florentissimo Poloniæ Regno in dies dissolvi audientes, neque lacrymâs, neque verbis explicare possumus allatam inde Nobis incredibilem sollicitudinem, conceptamque in Pontificio animo nostro ingentem molestiam. Etsi autem plurimum dolentes, facile adducimur, ut credamus hujusmodi dissolvendorum Conjugiorum licentiam, propter quam non sine gravi bonorum offensione, sive vir unus, sive mulier una pluribus vicissim adhuc viventibus sibi antea copulatis Conjugibus, tertium aut quartum matrimonium contrahere, cernitur, a nimia Curiarum vestrarum libertate, quemadmodum alibi evenire accepimus, ortum ducere, tamen facere non possumus, quin iustissimas ad Vos Venerabiles Fratres, querelas nostras deferamus, atque insimul tantæ licentiæ refrænandæ & intra præscriptos a Catholica Ecclesia fines cœercendæ salutares Leges modumque meditemur. Ad sacerdotalem igitur virtutem vestram, vestrumque pro Ecclesiastica disciplina zelum magna cum Pontificii animi fiducia pastorales curas conferimus, ut inde opportunum huic malo ab inçlyta Polona Natione avertendo propulsandoque, & abstergendæ nomini vestro injustæ notæ subsidium interea repetamus. Eapropter Fraternitates Vestras in Domino rogamus & hortamur, ut memores rationum Cœlesti Catholicæ Ecclesiæ Sponso Jesu Christo Judici reddendarum, Apostolicis vocibus Nostris obtemperantes, ministerium vestrum eâ, quâ decet, vigilantiam adimplere satagatis. Ac dum pares muneri, pietati, & religioni vestræ de hisce rebus successus præstolamur, Fraternitatibus Vestris Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Volu-
mus

mus autem, ut earundem præsentium literarum transumtis,
seu exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarii publi-
ci subscriptis, & sigillò personæ in Ecclesiastica dignitate
constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ ha-
beretur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.
Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annu-
lo Piscatoris die undecima Mensis Aprilis, millesimò se-
ptingentesimò quadragesimò primò, Pontificatus Nostri
Annò Primò.

D. Card. Passioneus.

*Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Pri-
matibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, &
Episcopis uniuersis, gratiam & communi-
onem Sedis Apostolicæ habentibus.*

BENEDICTUS

P A P A X I V .

Venerabiles Fratres, salutem & Apostolicã benedictionẽ.

NON ambigimus, Venerabiles Fratres, quin
univerſis Catholicæ Religionis Cultoribus
notum ſit, à tota per Chriſtianum Orbem
Eccleſia inter præcipua Orthodoxæ discipli-
næ

næ capita perpetuo adnumeratum retineri Quadragesimale
 Jejunium; quod olim in Lege & Prophetis primitus adum-
 bratum, ipsius Domini Nostri Jesu Christi exemplô veluti
 consecratum, ab Apostolis traditum, à sacris Canonibus
 ubiquè præscriptum, & ab universali Ecclesia ab ipso sui
 primordio retentum & observatum est; hóc nimirum, ut
 veteres tradidére Patres, nobis quotidie peccantibus com-
 munis pœnitentiæ constitutô remediô, per consortiũ Cru-
 cis Christi, nos etiam aliquid in eo, quod ipse propter nos
 præstitit, agimus; simulque ad recolenda sacratiora Redē-
 ptionis nostræ mysteria, quæ per Dominicæ Passionis, ac
 Resurrectionis memoriam, Quadragesimali potissimum tem-
 pore solemnitus celebrantur, purificatis Jejunio corporibus
 & animis dignius paramur. Hóc, veluti nostræ militiæ tes-
 ferâ, ab inimicis Crucis Christi secernimur, flagella divinæ
 ultionis avertimus, & cœlesti præsidio in dies adversus
 Principes tenebrarum munimur. Hóc despectui habitô,
 non contemnedum Divinæ gloriæ detrimentum, non leve
 Catholicæ Religioni dedecus, nec dubium animabus Chri-
 sti fidelium periculum oboritur: nec aliunde populis calami-
 tates, rebulque publicis & privatis cladem exitiumque im-
 portatum esse constat. Ab hac verò insita inhærentique in
 omnium Catholicorum hominum animis de sacratissima
 Quadragesima, aliisque diebus jejunio consecratis persuasione
 & reverentia quàm aliena, quàm discors, quàm absona sit
 hodierna Jejunantium consuetudo, quantum ab ipsa Jeju-
 niorum institutione, & servatâ semper ubique, & ab omni-
 bus disciplinâ quàm longissimè distet; Vos Venerabiles Fra-
 tres, qui populorum curæ vestræ commissorum mores, &
 usus probè nostis, pro singulari sapientia vestra, præ cæte-
 ris claritè intelligitis. Nos sanè, quibus in hac sublimi Apo-
 stolicæ procurationis specula constitutis undique gentium

K

nun;

nuntii afferuntur, lacrymâs deplorare non possumus, augustissimam Quadragesimalis Jejunii observantiam, ob nimiam nullis legitimis urgentibus causis ubique indiscriminatim dispensandi facilitatem, planè sublatam esse; ita ut Orthodoxæ quidem Religionis Cultores meritò querantur, hærelum verò Sectatores illudant & exultent. Pernitiosæ huic corruptelæ plurimorum insuper licentiam adjunctam esse graviter dolemus, quæ usque adeo invaluit, ut nulla Apostolici Instituti sacratissimique præcepti habita ratione, Jejuniorum tempore palam & impunè ab iisdem agitentur convivium, & epulæ interdictæ, promiscuè inferantur. Eapropter quemadmodum quibus curis, sollicitudinibus, & angoribus urgemur, cum Fraternitabus Vestris communicamus; ita facere non possumus, quin pro injuncto Nobis supremo Sacrosancti Apostolatûs officio & ardentissimum Fraternitatum Vestrarum zelum ad opportunum hisce malis adhibendum remedium excitemus, & ad congruentes hujusmodi abusibus penitus extirpandis leges præscribendas meditemur. Interea, Venerabiles Fratres, gaudium & corona nostra, nobiscum considerantes, nihil Deo acceptius, nihil pastorali ministerio nostro dignius, nihil gregibus curæ nostræ commissis utiliùs, quàm ut verbò & exemplò præeuntes, Christi fideles ad tam salutarem Christianæ poenitentiae & pietatis exercitationem alacriùs suscipiendam, constantissimè retinendam, & eâ, quâ instituta fuit, disciplinâ peragendam vehementiùs inflammemus omni opera atque industria studeamus, ut fideles populi in conspectu Dei per austeriorem Jejuniorum observantiam tales permaneant, quales in ipso Paschali festo dignum est inveniri. Debitum igitur paternæ uniuscuiusque Vestrum sedulitatis & caritatis officium jure postulat, ut omnibus notum faciatis & annuntietis, nemini quidem sine legitima causa, & de utriusque Medici
confi-

consilio; multitudini verò, veluti populo, aut civitati, aut
genti indiscriminatim integræ, non nisi gravissima & urgen-
te necessitate, & in casibus per sacra Canonum statuta præ-
scriptis, cum debita Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis reveren-
tia à Quadragesimali Jejuniò dispensationem toties, quoties
opus fuerit, concedendam, nec audacter fidenterque usur-
pandam, nec superbè & arroganter ab Ecclesia, sicut alicu-
bi in more positum esse accepimus, esse postulandam. Gra-
vissimam verò urgentemque necessitatem, etsi non est, cui
Vobis explicemus, nolumus tamen Vos ignorare, cum hu-
jusmodi necessitate & servandam esse potissimum unicam
comestionem, sicut alias hìc Romæ, ac Nos ipsi hòc annò
urgentibus causis dispensantes, expressè præscripsimus, &
licitas atque interdictas epulas promiscuè minimè apponē-
das esse. Porro quemadmodum de ejusmodi Indulgentia
tam cautè impertienda, si secus fieret, Nos persuasum ha-
bemus, districtam supremo Divino Judici redditum iri ra-
tionem, ita conscientiam uniuscujusque Vestrum onerandã
esse ducimus. Insimul Fraternitates Vestras rogamus, & in
Domino exhortantes, obsecramus, ut populos, qui com-
munem omnium Christi fidelium pœnitentiam ac disci-
plinam servare nequeant, commonere satagatis, ne per alia
pietatis opera, ut sua cuique devotio suggeret, peccata sua
expiare, & Deo satisfacere negligant; quinimo sanandis vu-
lneribus, quibus humana infirmitas sauciatur, diligentem
adhibere studeant curationem, ut culpas de mundano pul-
vere contractas, dum casta Jejunia decoquere non possunt,
pia opera, orationum suffragia, & elemosynæ munera re-
dimant. Interim solatium & levamen non leve mœrori no-
stro à pastorali vigilantia & caritate Vestra præstolantes, ac
certo Nobis pollicentes, Apostolicam benedictionem cum
uberi cœlestium charismatum copia conjunctam, in eosdẽ

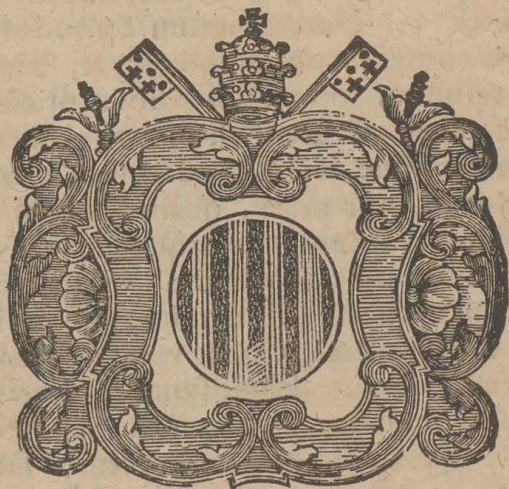
populos vestros redundaturam, Vobis Venerabiles Fratres, peramanter impertimur. Volumus autem, ut præsentium transumptis sive exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillò personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, & adhiberi posset, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctâ Mariam majorem sub Annulo Piscatoris, die trigesima mēsis Maji, millesimò septingentesimò quadragesimò primò, Pontificatus nostri Annò primò.

D. Cardinalis Passioneus.

Suprapositum exemplar ex alio exemplari Romano reimpressum, & cum proposito suo exemplari collationatum, concordare attestor. In cujus rei fidem præsentis subscripsi, & sigillò Illustrissimi & Rnd: D. Domini Fabritii Serbelloni ArchiEpiscopi Patracen: & Nuntii Apostolici in Regno Poloniæ communicivi, Varsaviæ in Cancellaria Nuntiaturæ Apostolicæ hac die decima quarta Mensis Julii, Annò Domini millesimò septingentesimò quadragesimò primò.

Petrus Jastrzemski Publ: Autth:
Aplca Notarius & Nuntiat: A-
plcæ Vice Cancellarius, m ppr,

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Pri-
matibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, &
Episcopis universis, gratiam & communionem
Sedis Apostolicæ habentibus.

BENEDICTUS

P A P A XIV.

Venerabiles Fratres, salutem & Apostolicam benedictionē.

Quanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Mis-
sæ Sacrificium non solum omni Religionis
cultu ac veneratione celebretur; verum etiam
ut a tanti Sacrificii dignitate cujusvis generis
mercedum conditiones, pacta, importunæ at-
que illiberales elemosynarum exactiones poti-
us, quàm postulationes, aliaque hujusmodi, quæ à simoniaca

labe, vel certe à turpi questu non longe absunt, e medio tollantur, nemo est ex Catholicæ Fidei cultoribus, qui ignoret. Verum eousque tandem progressa est, sicut non sine ingenti cordis nostri mœtore undique accepimus. nonnullorum sive Ecclesiasticorum, sive Laicorum Virorum avaritia, quæ est idolorum servitus, ut eleemosynas quidem seu stipendia propter Missarum celebrationem juxta locorum consuetudines, vel Diæcesanarum Synodorum Sanctiones in subsidium alimentorum uniuscuiusque; Sacerdotis dumtaxat pro Regionum opportunitatibus præscripta colligant, Missas verò celebrari curent alibi, ubi elemosynæ seu stipendia vel consuetudine, vel Synodali lege pro singulis Missis attributa sunt minoris pretii, quàm illic, ubi accipiuntur, darentur. Id quam absonum sit atque alienum ab ipsa sive expressa, sive tacita piè offerentium voluntate, omnes planè intelligunt, nec aliter existimandum est; in illa enim potius Missas esse celebrandas quisque vult, ad quam religionis & pietatis stimulis ductus, eleemosynas confert, aut in qua quispian fortasse tumulatus est, quàm in alia Ecclesia sibi prorsus ignota. Quod sanè veluti mercaturis faciendis à turpis lucri cupiditate inductum, non solum ab avaritiæ suspitione & vitio, verùm etiam à furci crimine, unde restitutioni subjacet, haud immune, in causa est, ut bonorum quamplurimi, ad quorum notitiam mercatura hujusmodi venit, graviter offensi, ab eleemosynis ad celebrandas Missas amplius offerendis sese abstineant. Execrabilem hujusmodi abusum alicubi sensim irrepentem detestantes Romani Pontifices Prædecessores nostri, de consilio tum Congregationis S. R. E. Cardinalium Universalis Inquisitionis contra hæreticam pravitatem, tum Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum decretum voluerunt, nimirum à quolibet Sacerdote stipendio seu eleemosyna Majoris pretii pro celebratione Missæ à quocumque accepta non posse alteri

Sace-

Sacerdoti Missam hujusmodi celebraturo stipendium seu eleemosynam minoris pretii erogari, etsi eidem Sacerdoti Missam celebranti & consentienti se majoris pretii stipendium seu eleemosynam accepisse indicasset. Eapropter Vos Venerabiles Fratres, in Apostolici Ministerii, & sollicitudinis nostræ partem adscitos rogamus, & maximopere in Domino hortamur, ut custodientes vigilas super gregibus vestris, enitami, ne ea pestis amplius pervagetur, sed ut penitus extingatur. Ab avaritia enim, tamquam à radice mala omnia germinant; quam quidam appetentes, erraverunt à Fide, & inseruerunt se doloribus multis. Avaritiâ quidem nulla potior contagio, quæ conceptam apud omnes Sacerdotalis dignitatis perfectionisque opinionem magis inficiat evellatque. Avaritia opibus Deum posthabere, ac servire Mammonæ docens, efficit ut Avari hæreditatem non habeant in Regno Christi & DEI. Quod si hæc in Laicis hominibus minimè toleranda, atque adeo legibus cõdèranda, quid in Ecclesiasticis viris, qui terrenis rebus nuntium miserunt, qui in sortem Domini vocati, qui DEO mancipati sunt? Quid, quod non per mundana lucra, sed per Altaris ministerium tam sordidè, & cum sanctissimarum legum contemptu, & cum sacerdotalis characteris dedecore in avaritiam præcipiti animo rapiuntur? Contendite, igitur, Venerabiles Fratres, quibus Christi ovium cura demandata est, non solum ut verbò & exemplò præeuntes, Christi sitis bonus odor in omni loco, unde populi vestigia vestra sequantur; verùm etiam, ut Ecclesiasticos primùm, deinde Laicos viros, ab infectis vitiorum pascuis avertentes, per viam mādatorum Dei ad cœleste Ovile currere doceatis. Quoniam autem ita comparatum est, ut præsentis pœnæ metu salutaribus monitis facilius obtemperetur; per Edictum in vestris Diocesisbus proponendum affigendumque Universis, notum facite,

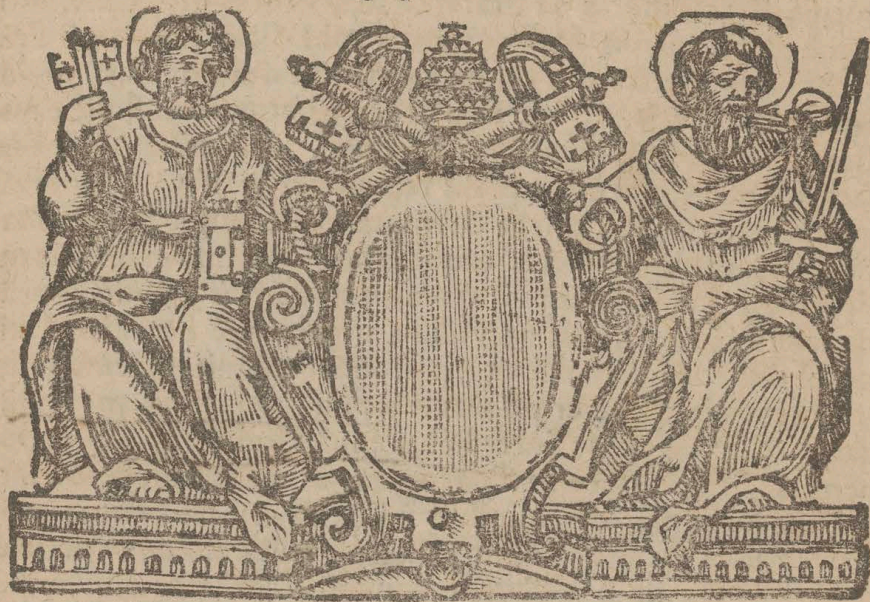
facite, quemcumque, qui eleemosynas seu stipendia maioris prætii pro Missis celebrandis, quemadmodum locorum consuetudines, vel Synodalia statuta exigunt, colligens, Missas, retenta sibi parte earundem eleemosynarum seu stipendiorum acceptorum, sive ibidem, sive alibi, ubi promissis celebrandis minora stipendia seu eleemosynæ tribuuntur, celebrari fecerit, Laicum quidem seu Secularem, præter alias arbitrio vestro irrogandas pœnas, Excommunicationis pœnam; Clericum vero sive quemcumque Sacerdotem pœnam Suspensionis ipso facto incurrere; à quibus nullus per alium, quàm per Nos ipsos, seu Romanum Pontificem pro tempore existentem, nisi in mortis articulo constitutus, absolvi possit. Fore autem in Domino confidimus, ut unusquisq; memor conditionis suæ, posthac bene consultum velit animæ suæ, nec tam salutares leges censurasque Ecclesiasticas parvipendat. Interea Fraternitatibus Vestris Apostolicam Benedictionem in populos etiam curæ vestræ commissos redundaturam peramanter impertimur. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillò personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam MARIAM Majorem sub Annulo Piscatoris die trigesima mensis Junii millesimò septingentesimò quadragesimò primò, Pontificatus Nostri Annò Primò.

D. Cardinalis Passioneus.

Suprapositum Exemplar ex alio exemplari Romano reimpressum, & cum prædicto suo exemplari collationatum, concordare attestor. In cuius rei fidem presentes subscripsi, & sigillò Illmi & Rm: D. D. Fabritii Serbelloni Archiepiscopi Patrocen: & Nuntii Aplci in Regno Poloniae communi, Varavia in Cancellaria Nuntiaturæ Aplcæ hac die 16. Mensis Augusti. Annò Domini 1741.

Petrus Jastrzemski Publ. Auth. Aplea Notarius
& Nuntiat: Aplcæ Vicecancellarius.

*Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Pri-
matibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, &
Episcopis universis, gratiam & communi-
onem Sedis Apostolicæ habentibus.*

BENEDICTUS
P A P A X I V .

Venerabiles Fratres, salutem & Apostolicã benedictionẽ.

LN suprema Universalis Ecclesiæ procuratione,
meritis licet imparibus, per ineffabilem di-
vinæ bonitatis abundantiam ut Orthodoxæ
Fidei assertores, sic etiam Ecclesiasticæ di-
sciplinæ custodes ac vindices constituti,

L

Qua;

Quadragesimale præsertim Jejunium, quod inter præcipua orthodoxæ disciplinae capita semper & ubique ab ipso Ecclesie exordio numeratum esse nemo ex Catholicis inficiatur, ab hodierna Jejunantium corruptela vindicare, & in pristinam, quantum benedicente Domino, fieri posset, observantiam revocare cupientes, per alias nostras in simili forma Brevis literas ad Fraternitates vestras die XXX. proximè elapsi mensis Maji currentis anni datas eximium Fraternitatum Vestrarum zelum excitandum curavimus, ut ad laborem studeretis, ne hac in parte & optatum Apostolicæ nostræ sollicitudinis angoribus levamen, & salutare abolendæ sacratissimi Jejunii corruptelæ remedium deesset. Quoniam autem paternæ Pontificiæ charitatis, quæ novit imbecillitates infirmorum sustinere, atque etiam cum infirmantibus infirmari, non immemores, quemadmodum à Jejunio aliquando legitimâ causâ, aut gravissima urgentique necessitate exigente dispensandum esse ex Apostolica benignitate censuimus; ita inter cætera præscripsimus unicam comestionem servandam, & licitas atque interdictas epulas minimè esse apponendas. Hinc factum esse accepimus, quod non defuerint, qui per humanas & hominibus à Christiana penitentia abhorrentibus duntaxat dignas illationes sibi aliisque persuadeant, unicam potissimum comestionem servari, atque epulas licitas & interdictas minimè apponi debere; cum multitudini quidem indiscriminatim ob urgentem gravissimamque necessitatem, non verò singulis ob legitimam causâ & de utriusque Medici consilio dispensatur. Quam sane persuasionem à sententia nostra alienam ut ex omnium animis penitus evellamus, Nos quibuscumque quacumque occasione sive multitudini indiscriminatim ob urgentem gravissimamque necessitatem, sive singulis ob legitimam causam & de utriusque Medici consilio, dummodo nulla certa & periculo-

riculosa affectæ valetudinis ratio intercedat, & aliter fieri necessario exigat, in Quadragesimæ, aliisque anni Temporibus, & diebus, quibus carniû, ovorum, & lacticiniorum esus est prohibitus, dispensari contigerit, ab omnibus omnino, nemine excepto unicam comestionem servandam, & licitas atque interdictas epulas minimè esse apponendas tenore præsentium declaramus & edicimus; quemadmodum per singulas nostras in pari forma Brevis literas singulis utriusque sexus Christi fidelibus ob corporis infirmitates, quibus obnoxii reperiuntur, in sacratissima Quadragesima aliisque Jejunio consecratis diebus vescendi prohibitis licentiam dantes, unicuique expressè præscribimus atque præcipimus. Eapropter Fraternitates vestras rogamus, atque in Domino obsecramus, ut populos vestræ curæ commissos ad tam opportunum sanandis vulneribus, quibus per humanam infirmitatem quisque sauciatur, sanctissimi Jejunii remedium alacriter adhibendum cohortantes, sedulo ac paternè moneatis, rem agi non quidem exiguam, sed longè gravissimam de observando sustinendoque Jejunio purificandis animis corporibusque salutari. In spem igitur illos erigite cœlestium præmiorum, quibus assequendis non sunt condignæ passiones huius temporis, imo leve ac momentaneum non tribulationis, sed modicæ abstinentiæ nostræ incommodum, magnum gloriæ pondus operatur in Cœlis. Ab omnibus se abstinent, qui in agone contendunt, ut corruptibilem coronam accipiant; pudeat tam imbelles ac delicatos christianæ militiæ milites refugientes à consortio Crucis Christi, qui coronam legitimè certantibus propositam sperare præcipit incorruptam; ad cuius auspiciû & pignus Fraternitatibus vestris Apostolicam benedictionem iisdem etiam populis vestris nostro nomine impertiendam peramanter elargimur. Volumus autem, ut præsentium transumptis sive

exemplis etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillò personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, & adhiberi posset, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam MARIAM Majorem sub Annulo Piscatoris die vigesima secunda mensis Augusti millesimò septingentesimò quadragesimò primò Pontificatus Nostri Annò Secundò.

D. Card. Passioneus.

*S*upra positum Exemplar ex alio exemplari Romano reimpressum, & cum proprio suo exemplari collationatum concordare attestor. In cuius rei fidem presentes subscripsi, & sigillò Illustrissimi & Reverendissimi Domini D. Fabritii Serbelloni Archiepiscopi Patracin: & Nuntii Apostolici in Regno Poloniae communi, Varsaviae in Cancellaria Nuntiaturæ Apostolicæ hac die vigesima sexta Mensis Octobris Annò Domini 1742.

Petrus Iastrzemski Publ: Autho:
Apostolica Notarius & Nuntiaturæ Apostolicæ in Regno Poloniae Vice Cancellarius mpp.

Venerabilibus Fratribus Pa-
triarchis, Primatibus, Archi-
episcopis, & Episcopis.

BENEDICTUS

P A P A XIV.

*Venerabiles Fratres, salutem, & Apostoli-
cam, benedictionem.*

Uamvis Paternæ vigilantix, quâ de Justitia uni-
cuique integrè, sapienterque administranda
solliciti esse debemus, jam diu innotuerit
quod causæ extra nostram Romanam
Curiam pro Litigantium commodo, ad
partes (ut ajunt) committi solitæ, iis quan-
doque decidendæ, ac sine debito terminandæ delegentur,
qui tum congrua Juris peritiâ, tum quoque probitatis, spe-
ctatæque Fidei præsidio destituuntur. Acerbiori nihilomi-
nus doloris sensu percussî fuimus, postquam hujusmodi ab-
usum, rumore publico evulgatum, multorum querelis ad
Apostolicam Sedem delatis, eorumque literis ad Nos crebrò
datis apertiùs sensimus confirmari. Rationes præterea, &
peculiares causæ dicti abusus cum Nobis plures in eisdem

literis obtenderentur, eas potissimum referri perpeximus ex-
mio Prothonotariorum non participantium numero, quibus
utpotè in Dignitate Ecclesiastica constitutis, in more posi-
tum est, dictas causas delegari, licet tempore quo ad hujus-
modi Dignitatis, & Officii gradum provehantur, nulla me-
ritorum, & qualitatum fiat diligens inquisitio, nec sedulo
examinetur, an polleant requisitis ad Jus dicendum,
& Justitiæ habenas moderandas necessariis. Quam gra-
ves curas id animo nostro ingesserit, quamve intimo mœ-
rore affecti simus, ubi aliorum res, & negotia ob Judicium
ignorantiam, & malitiam periclitari, & in discrimen addu-
ci rescivimus; intelliget planè cui perspectus erit ille, quo
semper incensumus, Justitiæ administrandæ zelus: Sed
cum silire diutiùs pro commissa Nobis Populorum salute
Paterna Charitas non pateretur, & ad propulsandam hanc
corruptelam, restituendamque judiciorum integritatem, cõ-
gruis remediis manus admoveremus; Novimus non re-
centes, sed obsoletas esse hujusmodi querelas; atque rem
esse non de morbo nunc ingruente, sed jam dudum investo,
remedia ad illum avertendum non esse modo excogitanda:
sed antiquitus præstituta: Originem verò non Curia nostræ
Romanæ, sed iis adscribi oportere, qui de praxi ejusdem
Curia, injustè nimis conqueruntur. Si enim longè præte-
riti temporis ratio habeatur, facilè quisque conijciat fel. re-
cord. Bonifacio Papæ VIII. has querimonias fuisse sugge-
stas, eundemque Pontificem adimplendas Apostolici regi-
minis partes sua Decretali *Statutum de Rescriptis in 6.* consultò
præscripsisse, ne à Sede Apostolica, ejusque Legatis causæ
imposterum aliis delegarentur, quàm Personis in Dignitate
Ecclesiastica constitutis, & quibus sive Personatus, sive Ca-
nonicatus in aliqua Cathedrali Ecclesia obtigisset: Judicia
præterea non in obscuro, sed in insigni, & populoso Op-
pido, ac in Urbibus instrui oportere, in quibus peritorum
Judicium copia commodè haberi posset.

Sacro

Sacro etiam Concilio Tridentino hanc ipsam imperitorum Judicum querelam propositam fuisse, fas est credere: Postquam etenim *sess. 25. de Reformat. cap. 10.* præmissū fuit, à Sede Apostolica Judicibus non undequaque idoneis causas in partibus delegari, & id fieri tum ob malitiosam petentium suggestionem, tum quoque ob locorum longinquitatem, à quibus notitia Personarum, quibus Causæ mandentur, haberi non potest: *Statuit eadem Sancta Synodus in singulis Conciliis Provincialibus, aut Diæcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant juxta Constitutionem Bonifacii VIII. & alioquin ad id aptas designari, quibus imposterum Causæ committerentur; Et si aliquem interim ex designatis mori contingeret, substitueret Ordinarius Loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram Provinciam, aut Diæcesanam Synodum: Ita ut haberet quævis Diæcesis quotuor saltem, aut etiam plures probatas, & qualificatas Personas, quibus hujusmodi Causæ committerentur; Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad Summum Romanum Pontificem transmitterent, delegationes quæcumque aliorum Judicum, aliis, quàm his factæ, subreptitiæ censerentur.*

Cum verò Concilia Provincialia quolibet Trienio, Diæcesana anno quolibet ex præscripto Tridentini cogenda, ob varia, quæ obversantur impedimenta, longius protrahantur, nec Episcopis subsit quandoque certa spes, quod iis properè sublatis, dicta Concilia haberi possint, atque in illis designari novi Judices Synodales, in locum illorum, qui defecerunt: Sæpè idcirco Congregatio Concilii Tridentini Interpres à Locorum Ordinariis requisita, consultissimè respondit, subrogandorum Judicum electionem ab Episcopis esse faciendam cum Consilio Capituli.

Providæ igitur, & vetustæ hujusmodi leges palàm evincunt, antiqua esse vulnera in hac parte disciplinæ illata, illaque modò recrudescere, non quia congrua desit medela,
sed

sed quia negligitur ad præscriptum Canoniarum Sanctionū
Judicum Synodaliū designatio, quorum notitia si Roma-
no pro tempore Pontifici exhibita fuisset, eisdem tantum-
modo Judicibus facta fuisset causarum delegatio, semota
quavis querelarum occasione.

Dum minoribus in hac Curia muneribus, atque illo
præsertim Secretarii Congregationis Concilii fungeremur,
nihil Nobis fuit antiquius, quàm Episcopis, aliisque Eccle-
siarum Prælatiſ hocce sensus ingerere, eosque pro viribus ad
has Ecclesiasticas leges custodiendas sedulo commone-
re: Nunc verò imperſcrutabilis Consilii altitudine ad Supremū
Apostolatū fastigium licet immerentes evocati, pastoralis
officii exigit ratio, ut Noſtris hiſce literis certa vobis impo-
ſterum methodus præſcribatur, ad quamcumque dubiorum,
& querelarum occasionem avertendam. Volumus itaque,
& mandamus, quod in iis Diœceſibus, in quibus vigiles Ec-
clesiarum Antistites ad tramites Tridentinæ Synodi Judices
elegerunt in Conciliis ſive Provincialibus, ſive Diœceſanis,
electorum Nomina quàm primū Nobis renuntient; & ſi
fortè unum, vel plures illorum mori contigat, antequam
denuo eadem Concilia cogantur, decedentibus ſubrogen-
tur novi Judices, eligendi ab Episcopo cum Conſilio Ca-
pituli, qui Nomina ſubrogatorum in dicto munere, uſque
ad diem Synodi duraturo, Nobis itidem ſignificet. Ubi
verò Concilia Provincialia, & Synodalia jamdiu coacta nō
ſunt, nec ulla id circò facta dignoſcitur Judicum electio:
pro injuncta humilitati noſtræ omnium Ecclesiarum ſolici-
tudine, Archiepiscopos, & Episcopos in Domino iugiter
hortamur, & obteſtamur, ut ſublatis quibusvis impedimē-
tis, eadem Concilia, ſicubi omiſſa ſunt, quàmprimū ha-
beri curent; interim verò cum conſenſu ſuorum Capitulo-
rum Judices eligant, & Nomina Electorum in Albo redacta

Nobis remittant; & si mori aliquem contingat, alios cum Consilio Capituli sufficient, suffectorque Nobis indilate denuncient. Quo autem ad Numerum eligendorum, etsi Tridentini Decretò cautum, sit quatuor saltem in unaquaque Diœcesi eligi debere, plures nihilominus eligi volumus, si Diœcesis amplitudo, aliæque peculiare circumstantiæ id probè exposcere videantur.

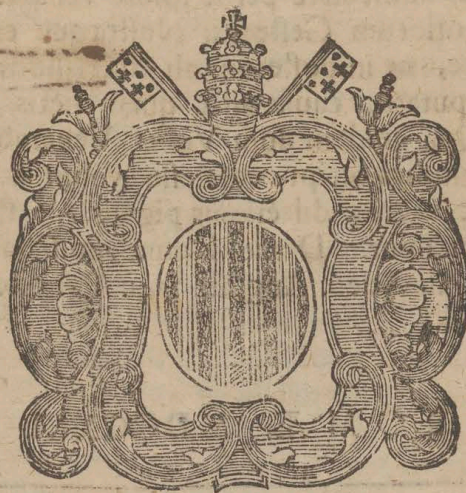
Monitos tamen esse volumus Locorum Ordinarios, quod licet ad tramites præmissæ Decretalis Bonifacii VIII. cui etiam consona sunt disposita à Tridentino, facultas iudicandi tribuenda sit Personis, Dignitate aliqua Ecclesiastica, Personatu, vel Canonatu Cathedralis Ecclesiæ insignitis; hujusmodi qualitates ita esse accipiendas, ut non desit in persona ad hoc munus assumenda, altera potissimum requisita qualitas Doctrinæ, & idoneitatis, in qua summa Negotii est constituta. Hòc pacto designati & electi Iudices Nostro Supplicum Libellorum Secretario denuntientur ab Ordinariis vel immediatè per se ipsos, vel mediatè per suos in Urbe negotiorum Gestores: Nostræque erit vigilantix solertèr cavere, ne imposterum ab Officialibus nostræ Curix ad id deputatis, causæ aliis, quàm dictis Iudicibus delegentur. Quæ quidem dum Vobis Venerabiles Fratres, per hæc Apostolica scripta nota esse volumus, in fecilitatis auspitiu, & paternæ dilectionis pignus, Apostolicam benedictionem impertimur. Datum Romæ apud Sanctam MARIAM Majorem die 26. Augusti 1741. Pontificatus Nostri Annò Secundò.

R O M Æ, MDCCXLI.

Ex Typographia Reverende Camere Apostolicæ.

CONSTITUTIO
Sanctissimi Domini Nostri
BENEDICTI
XIV.

*Qua præscribitur ordo, & forma in judiciis
causarum matrimonialium super Matrимо-
niorum validitate, vel nullitate
declaranda, servandus.*

R O M Æ, MDCC XLI.

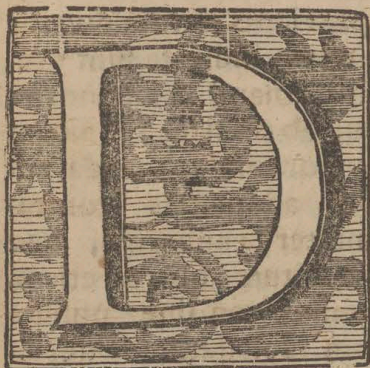
Ex Typographia Rev. Camerae Apostolicæ.

BENEDICTUS

EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

El miseratione, cujus iudicia incomprehensibilia sunt, & viæ investigabiles, in suprema Ecclesiæ specula immerentes constituti, ut super universum Dominicum gregem excubias sedulò agamus, ad commissum pastoralis officii munus pertinere dignoscimus, subnascētes ex infernalis hostis astutia, & hominum malitia abusus, quibus & animarum salutis pernicies, & Sacramentis Ecclesiæ injuria infertur, radicitus evellere, & potestatis Nobis desuper traditæ operam interponere, ut & humana cohibeatur temeritas, & veneranda Divinæ Legis servetur authoritas.

Siquidem Matrimonii fœdus à DEO institutum, quod & quatenus naturæ officium est, pro educandæ prolis studio, aliisq; Matrimonii bonis servandis, perpetuum, & indissolubile esse convenit; & quatenus est Catholicæ Ecclesiæ Sa-

cramentum, humana præsumptione dissolvi non posse, Sal-
vator ipse ore suo pronunciavit dicens: *Quod Deus conjunxit,
homo non separet*: ad aures Apostolatus nostri pervenit, in
quibusdam Ecclesiasticis Curiis inconsulta nimis Judicum
facilitate infringi, & temerè atque inconsideratè de eorum-
dem Matrimoniorum nullitate latis sententiis, potestatem
Conjugibus fieri transeundi ad alia vota. Quos sanè im-
providos Judices humanæ naturæ conditione, & voce ipsa
quoadmodo admoneri oportebat, ne tam præcipiti auda-
cia Sanctum Matrimonii Nexum frangerent, quem perpetu-
um atque indissolubilem primus humani generis Parens præ-
monuit inquiring: *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea:*
Et illud additum est: *Quamobrem relinquet homo Patrem suum, &
Matrem, & adheret uxori suæ, & erunt duo in carne una.*

Hujusmodi autem abolendæ pravitate notitia diversis
ex Partibus Nobis delata est, atque etiam indicata sunt exē-
pla nonnullorum Virorum, qui post primam, & secundam,
ac tertiam, quam duxerant, uxorem; ob nimiam Judicum
præcipitantiā in nullitate Matrimoniorum declaranda, ad-
huc illis primis uxoribus superstitis, ad quartas contra-
hendas nuptias devenerant, & similiter fæminarum, quæ
post primum secundum, & tertium maritum, quarto etiam,
illis quoque viventibus, se junxerant, non sine pusillo-
rum scandalo, & Bonorum omnium detestatione, qui sa-
cra Matrimonii vincula ita contemni, & temerè perfringi
dolebant. Nos autem, hīs intellectis, gravi affecti dolore
intimò animò ingemuimus, & non prætermisimus Apostoli-
cæ nostræ sollicitudinis partes in Domino adimplere. Si-
quidem primò Pontificatus Nostri annò ad Episcopos illarū
Partium, in quibus prædicta acciderant, plenissimīs datīs
literis, graviter conquesti sumus de hujusmodi pravitate,
quæ in Ecclesia DEI tolerabatur, & ad eam abolendam
eorum animos erigere, & pastorem zelum accendere cu-

ravi-

50
ravimus: quod etiam egimus cum aliis aliarum Regionum
Episcopis, ubi hujusmodi pravum dirimendorum Matrimo-
niorum usum irreplisse, cognovimus.

Verum Nobis responsum est, id sæpe contingere par-
tim ex culpa illorum Judicum, quibus vel in prima instan-
tia, cum causa coram Judice ordinario ex aliqua legitima
causa cognosci nequit, vel in secunda, cum in partibus nul-
lus adest Judex, ad cujus Tribunal causa in gradu appella-
tionis devolvatur, vel si adest, justa de causa coram eo di-
sceptari nequit, causæ Matrimoniales hujusmodi à Sede A-
postolica committuntur, qui vel ob inscitiam, vel ob malam
voluntatem proclives sunt ad Matrimonia dissolvenda, at-
que eadem Matrimonia, levi vel etiam nullo habito exami-
ne, irrita, ac invalida declarant; partim etiam ex facto Cō-
jugum super nullitate suorum Matrimoniorum, litigantiū,
cum frequenter unus tantum eorum, qui dissolutionem Ma-
trimonii postulat, in judicio compareat, & Sententia, nullo
contradicente, secundum sua vota obtenta, ad alias nuptias
convolat; vel ambobus Conjugibus in Judicium venientibus,
alter, qui pro Matrimonio, alter verò, qui contra agit, Sē-
tentia de nullitate Matrimonii prolata, nullus est, qui ad
superiorem Judicem appellationem interponat, vel quia li-
tigantes in specie quidem discordes, revera inter se con-
cordes sunt, & invicem colludentes contractum Matrimo-
nium dissolvi cupiunt; vel quia Pars, quæ pro validitate Ma-
trimonii stabat, ejusque nullitatem acriter contra adversariū
impugnabat, lata à Judice Sententia contra Matrimonium,
mutat voluntatem, vel pecunia sibi ad sumptus litis non
suppetente, vel aliis deficientibus auxiliis ad litigandum ne-
cessariis, & inceptum opus, ac causam post primam Sen-
tentiam deserit: Quo fit, ut deinde ambo Conjuges, vel
unus eorum ad illud contrahendum Matrimonium se con-
ferat.

Quod autem ad Judices pertinet, quibus extra Romanam Curiam pro Litigantium commodo causæ Matrimoniales committuntur, paterna illa vigilantia, qua de justitia unicuique; integrè sapienterque; administranda solliciti esse debemus; encyclicis literis ad Venerabiles Fratres Patriarchas, Primate, Archiepiscopos, & Episcopos scriptis vigesima sextâ Augusti annò secundò Pontificatus Nostri, providere curavimus, in quibus ea præscripsimus, quæ Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis consona, si diligenter, ut speramus, serventur, in posterum causæ non nisi personis congrua juris pericia, & necessariò probitatis, spectatæque fidei munitis præfidiò, commitentur. Insuper, ad ea, quæ in iisdem encyclicis litteris constituta sunt, id etiam præsentì adjungimus: Quod, quàmvis Concilii Tridentini decretum, quo causæ Matrimoniales subtractæ fuerunt, Decani, Archidiaconi, & aliorum inferiorum Judicio, & Episcoporum tantùm examini, & jurisdictioni reservatæ, duntaxat procedat de Archidiaconis, Decanis, aliisque inferioribus, qui in eadem Diœcesi constituti, vel privilegiò aliquò vel præscriptione saltem in visitatione causarum Matrimonialium cognitionem sibi arrogabant; ideirò minimè obstet commissionibus, quæ pro iisdem causis Matrimonialibus definiendis à Sede Apostolica alicui eorum in secunda instantia fierent; nihilominus præcipimus, ac mandamus iis ad quos hujusmodi commissionum, seu delegationum expediendarum cura pertinet, ut in futurum causarum Matrimonialium cognitionem non committant nisi Episcopis præsertim vicinioribus, vel si nullus sit Episcopus, cui ex legitima causa commodè committi possit, tum commissio, & delegatio dirigatur uni ex iis, qui secundum ordinem, & modum à Nobis in præfatis encyclicis literis præscriptum pro Judice idoneo ab Episcopo cum consilio sui Capituli nominatus fuerit.

Quod

Quod verò ad ordinem, & seriem judiciorum in cau-
sis Matrimonialibus pro debita, & congrua earum termi-
natione servandum spectat, motu proprio, certâ scientiâ, ac
matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis
plenitudine hac Nostra in perpetuum valitura sanctione cõ-
stituimus, decernimus, ac jubemus, ut ab omnibus, & singu-
lis Locorum Ordinariis in suis respectivè Diœcesibus perso-
na aliqua idonea eligatur, & si fieri potest, ex Ecclesiastico
cætu, juris scientiâ, pariter & vitæ probitate prædita, quæ
Matrimoniorum Defensor nominabitur, cum facultate tam-
en eam suspendendi, vel removendi, si justa causa adfu-
erit, & substituendi aliam æquè idoneam, & iisdem qualita-
tibûs ornatam, quod etiam fieri poterit, quotiescumque
persona ad Matrimoniorum defensionem destinata, cum se
occafio agendi obtulerit, erit legitimè impedita.

Ad officium autem Defensoris Matrimoniorum hu-
jusmodi, ut supra electi, spectabit, in judicium venire, quo-
tiescumque contigerit, matrimoniales causas super validitate,
vel nullitate coram legitimo Judice disceptari, eumque
oportebit in quolibet actu judiciali citari, adesse examini te-
stium, voce & scriptis Matrimonii validitatem tueri, eaque
omnia deducere, quæ ad Matrimonium sustinendum neces-
saria censebit.

Et demum Defensoris hujusmodi persona, tanquam
Pars necessaria, ad judicii validitatem, & integritatem cen-
seatur, semperq; adsit in judicio sive unus ex Conjugibus, qui
pro nullitate Matrimonii agit, sive ambo, quorum alter pro
nullitate, alter verò pro validitate in judiciũ veniat; Defensor
autem, cum ei minùs hujusmodi committetur, juramentũ præ-
stabit, fideliter officium suum obeundi, & quotiescumque cõ-
tigerit, ut in judicio adesse debeat pro alicujus Matrimonii
validitate tuenda, rursus idem juramentum præbebit: quæ,
cum,

cumque verò, eò non legitimè citatò aut intimatò, in judicio peracta fuerint, nulla, irrita, cassa declaramus, ac pro nullis, cassis, ac irritis haberi volumus, perindè ac si citata, & intima non esset ea Pars, cujus citari intererat, & quam juxta legum, & canonum præscripta ad legitimam judicii validitatem citari aut intimari omninò necessarium erat.

Cum igitur coram Ordinario, ad quem causas hujusmodi cognoscere pertinet, controversia aliqua proponetur, in qua de Matrimonii validitate dubitabitur, & existentibus in judicio vel uno ex Conjugibus, qui pro nullitate Matrimonii, vel ambobus, quorum alter pro validitate, alter verò pro nullitate actionem intendat; Defensor Matrimonii partes omnes officii sui diligenter adimpleat. Itaque si à Judice pro matrimonii validitate judicabitur, & nullus sit, qui appellet, ipse etiam ab appellatione se abtineat; idque etiam servetur, si à Judice secundæ instantiæ pro validitate Matrimonii fuerit judicatum, postquam judex primæ instantiæ de illius nullitate Sententiam pronuntiaverat; sin autem contra Matrimonii validitatem Sententia feratur, Defensor inter legitima tempora appellabit adhærens Parti, quæ pro validitate agebat; cum autem in judicio nemo unus sit, qui pro Matrimonii validitate negotium insistat, vel si adsit, latâ contra eum Sententiâ, judicium deseruerit, ipse ex officio ad superiorem Judicem provocabit.

Appellatione à prima Sententia pendente, vel etiam nulla ob malitiam, vel oscitantiam, vel collusionem Defensoris, & Partium interposita, si ambo, vel unus ex Conjugibus novas nuptias celebrare ausus fuerit, volumus ac decernimus, ut non solùm serventur, quæ adversus eos, qui Matrimonium contra interdictum Ecclesiæ contrahunt, statuta sunt, præsertim ut invicem à cohabitatione separentur, quoadusque altera sententia super nullitate emanaverit, à qua intra decem diès non sit appellatum, vel appellatio interposita

fiſta deſerta deinde fuerit; Sed ulterius ut contrahens, vel contrahentes Matrimonium hujusmodi omnibus pœnis cōtra Poligamos à Sacris Canonibus, & constitutionibus Apoſtolicis conſtitutis omninò ſubjaceant, quas in eos, quatenus opus ſit, motu, ſcientiâ, ac poteſtate ſimili ruruſus ſtatuumus, decernimus, ac renovamus.

Poſteaquam verò appellatiōis beneficiō ad alterum Iudicem cauſa in ſecunda inſtantia delata fuerit, & ſingula quæcumque coram Iudice in prima inſtantia ſervanda præſinita fuerunt, etiam coram altero in ſecunda exactè ac diligenter cuſtodientur, citato in quolibet Iudicii actu defenſore matrimonii, qui voce, & ſcripto matrimonii validitatem ſtrenuè, ac pro viribus tuebitur, & ſi Index in ſecunda inſtantia fuerit Metropolitanus, aut Sedis Apoſtolicæ Nunciuſ, aut Epicoſopus viciniore, Matrimonii Defenſor ſit, qui ab ipſis fuerit deputatus, quemadmodum ipſis deputare mādamus, ut quæ à Nobis ſuperius conſtituta ſunt, peragere poſſit; ſi autem Iudex in ſecunda inſtantia erit Iudex Commiſſarius, cui à Sede Apoſtolica cauſæ cognitio demandata ſit, & qui tribunal, & juriſdictionem ordinariam non habeat, & propterea careat defenſore matrimonii, volumus, ut illo defenſore Matrimonii utatur, qui conſtitutus fuerit ab Ordinario, in cujus Diœceſi cauſam cognoscet, etiamſi idē Ordinarius ſit, qui primam Sententiam in eadem cauſa pronuntiaverit.

Inſtructō autem in hunc modum judiciō, ſi ſecunda Sententia alteri conformis fuerit, hoc eſt, ſi in ſecunda æquè ac in prima nullum ac irritum Matrimonium judicatum fuerit, & ab ea Pars, vel Defenſor pro ſua conſcientia non crediderit appellandum, vel appellatiōem interpoſitam proſequendam minimè cenſuerint, in poteſtate, & arbitrio Conjugum ſit novas nuptias contrahere, dummodo alicui eorum ob aliquod impedimentum, vel legitimam cauſam id

vetitum non sit, potestas tamen post alteram Sententiam conformem, ut supra, Conjugibus facta intelligatur, & locum habeat, salvo semper, & firmo remanente jure, seu privilegio caularum Matrimonialium, quæ ob cujuscumque temporis lapsum nunquam transeunt in rem judicatam; Sed si nova res, quæ non deducta, vel ignorata fuerit, detegatur, resumuntur, & rursus in judicalem controversiam revocari. Quod si à secunda Sententia super nullitate vel altera Pars appellaverit, vel huiusmodi sit, ut ei salva conscientia, Defensor Matrimonii acquiescendum non putet, vel quia sibi videtur manifestè injusta vel invalida, vel quia fuerit lata in tertia instantia, & sit revocatoria alterius præcedentis super validitate in secunda instantia emanatæ, volumus, ut firmâ remanente utrique Conjugi prohibitione ad alias transeundi nuptias, quas si contrahere ausi fuerint, pœnis, ut præfertur, à Nobis constitutis subesse decernimus, causa in tertia vel quarta instantia cognoscatur, servatis diligenter omnibus, quæ à Nobis in prima, & secunda instantia demandata fuerunt, nempe in quolibet judiciali actu citato, & audito Defensore Matrimonii, qui à Judice tertiæ instantiæ deputatus fuerit. Defensor autem Matrimonii, quem ad munus suum gratis obeundum pro amore DEI, & proximi utilitate, & Ecclesiæ reverentia in Domino exhortamur, si operam suam sine mercede aut salario aliqua ex causa exhibere recusaverit, ab ipsius Causæ Judice ei constituatur, & ab ea Parte, quæ pro validitate Matrimonii agit, si ipsi facultas sit, solvatur; sin minus à Judice primæ, vel secundæ, vel tertiæ instantiæ respectivè subministrabitur, qui pecuniam ex multis suorum Tribunalium redactas, vel redigendas, & in opera pia erogandas in huiusmodi sumptus insumere poterunt. Cum verò Judices causæ, erunt Judices Commissarii, qui neque forum habent, & consequē-

ter neque pecuniam ex mulctis collectam; volumus ac mandamus, ut Defensori Matrimonii satisfiat ex pecunia mulctarum illius Episcopi, in cujus Diocesi Judex Commissarius juxta Sedis Apostolicæ mandatum judicium exercebit.

Hactenus quidem quoad causas Matrimoniales, quæ extra Romanam Curiam pertractantur: Quoad causas verò, quæ Romæ disceptandæ sunt, cum earum cognitio in prima instantia ad S. R. E. Cardinalem in prætata Urbe, ejusq; Suburbii, & districtu Vicarium Nostrum in Spiritualibus pro tempore spectet, mandamus ac jubemus, ut omnia & singula, quæ in aliis causis extra Romanam Curiam pertractandis præscripta fuerunt, nempe: ut judicium peragatur, citato, & audito Defensore Matrimonii ab eodem Cardinali Vicario deputato, aliaque ut supra, omninò serventur, tum etiam in aliis causis, quæ in prima instantia ex consensu Partium, vel in secunda per appellationem ad Sedem Apostolicam, omisso mediò, interpositam, vel in tertia Romam deferuntur, quas omnes Judicari volumus vel in congregatione S. R. E. Cardinalium super interpretatione, & executione Concilii Tridentini, vel in causarum Palatii Nostri Auditorio, dummodo Nobis, & Romano Pontifici pro tempore justis ex causis non videatur particularis Congregatio S. R. E. Cardinalium, vel Romanæ Curiae Prælatorum deputanda. Cum autem causa super Matrimonii nullitate agitur in dicta Congregatione S. R. E. Cardinalium, Concilii Tridentini Interpretum, Defensor Matrimonii à Cardinali Præfecto ejusdem Congregationis, si verò in Palatii nostri Auditorio, ab Auditore Decano præfati Tribunalis, si demum in Congregatione particulari, à Persona ejusdem Congregationis digniore deputetur. Unica quidem resolutio pro nullitate Matrimonii emanata, si causa in Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, vel in

Congregatione particulari deputata cognoscatur, & similiter in Palatii Nostri Auditorio unica Sententia super eadem nullitate pronunciata minimè sufficiat ad tribuendam liberam Conjugibus facultatem novas nuptias contrahendi, sed si causa in præfata Congregatione Cardinalium Tridentini Concilii Interpretum introducta fuerit, rursus in eadem ad Defensoris Matrimonii instantiam reproponatur; Si verò Congregationi particulari commissa fuerit, ad petitionem ejusdem Defensoris, altera etiam particularis Congregatio deputabitur; Si verò in Palatii Nostri Auditorio judicata sit, à præfato Defensore appellatione interposita, ab aliis Auditoribus juxta ordinem in gyrum seu turnum definiatur, si autem causa universo Tribunali commissa fuerit, ab omnibus Auditoribus rursus examinabitur, nollentes omninò, ut nullo in casu Matrimonii vinculum dissolutum censeatur, nisi duo judicata vel resolutiones aut Sententiæ penitus similes, & conformes, à quibus neque Pars, neque Defensor Matrimonii crediderit appellandum, emanaverint, quod si secus factum fuerit, & novum initum Matrimonium, nostre voluntatis hujusmodi transgressores poenis à Nobis ut supra statutis submittantur.

Et quoniam sæpe apud Sedem Apostolicam preces porrigi solent pro dispensatione Matrimonii rati, & non consummati, quæ ut plurimum pro voto consultivo ad Congregationem S. R. E. Cardinalium Concilii Interpretum, vel nonnunquam ad aliquam Congregationem particularem deputatam à Romanis Pontificibus pro tempore remitti solent, ut hujusmodi instantiæ ordine ac ritè procedant, volumus ac mandamus, ut supplex libellus Nobis, vel Romano Pontifici pro tempore, exhibeatur, in quo plena, & accurata totius facti species contineatur, causæque omnes in eo exprimantur, quæ ad obtinendam petitam dispensationem

conducere posse à supplicante censentur, ut Romanus Pontifex, eò lectò, & mutarè consideratò, secum deliberare possit, an petitionem rejiciat, vel ejus examen alicui ex dictis Congregationibus committat, à qua posteaquàm suum votum consultivum editum fuerit, à Secretario ejusdem Congregationis totius negotii series exactè Romano Pontifici pro tempore, referatur, qui pro sua prudentia judicabit, an Congregationis resolutio sit approbanda, vel potius totius causæ examen alteri Congregationi, vel Tribunali, prout eidem Pontifici videbitur, rursus committendum.

Demum volumus ac decernimus, easdem præsentem literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime, & inviolabiliter observari. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eosdem S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Sedis Nuncios, aliosque quoslibet quacunque præminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquã quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis etiam juramentò, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus verborum, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & pote-

statis plenitudine paribus in genere, vel in specie, seu aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma in illis tradita observata eisdem præsentibus pro expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanens, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentis literæ in valvis Ecclesiæ Lateranensis, & Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ de Urbe, ut moris est, publicentur, & affigantur, sicque publicatæ, & affixæ omnes, & singulos, quos illæ concernunt, perinde arêtent, & afficiant, ac si unicuique eorum, nominatim, & personaliter intimatæ fuissent; quodque earundem præsentium transumptis seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillô alicujus personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio, quàm extra illud ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostri decreti, statuti, constitutionis, prohibitionis, revocationis, annulationis, declarationis, mandati, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignitatem Omnipotentis DEI, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noyerit incursum. Datum Romæ apud Sanctam MARIAM
Majo-

Majorem tertiâ nonas Novembris annô Incarnationis Do-
minicæ Millesimô Septingentimô Quadragesimô Primô,
Pontificatûs Nostri, Annô secundô.

D. Card. Passioneus.

X. Sub-Datarius.

Visa de Curia

N. Antonellus.

Loco†Plumbi.

J. B. Eugenius.

*Annô à Nativitate D. N. JESU CHRISTI MDCCXLI. Indictione
quarta die verò 29. Novembris. Pontificatûs autem Sanctissimi in Chri-
sto Patris, & D. N. D. BENEDICTI, Divinâ Providentiâ, PP. XIV.
Annô Secundô. supradicta Constitutio affixa, & publicata fuit ad val-
vas Basilicæ Lateranensis, & Principis Apostolorum, nec non Cancellar-
iæ Apostolicæ, Curæ generalis in Monte Citatorio, in Acie Campi Flo-
re, ac in aliis locis solitis, & consuetis Urbis, per me Joannem Tri-
selli Apost. Curs.*

Nicolaus Capelli Mag. Curs.

*Exemplar præsens, cum suo exemplari Romano ex quo est reimpressum,
collationatum concordare attestor. In cujus rei fidem præsentis
subscripsi, & sigillô Illustrissimi & Reverendissimi Domini D. Fa-
bricii Serbelloni Archiepiscopi Patracen: & Nuntii Apostolici in Regno
Poloniæ communiti Varaviae in Cancellaria Nuntiaturæ Apostolicæ hæc
die septima Mensis Februarii, Annô Domini 1742.*

*Petrus Iastrzemski Publ: Autho:
Apostolica Notarius & Nunti-
aturæ Apostolicæ in Regno Po-
loniæ, Vice Cancellarius. mpp.*

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Pri-
matibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS
PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem & Apostolicam benedictionem.

Atis Vobis compertum esse non dubitamus,
Venerabiles Fratres, eam semper fuisse piæ Ma-
tris Ecclesiæ vigilem curam, ut Sacramentum
Matrimonii, Magnum ab Apostolo nuncupa-
tum, publicè, & palàm à Fidelibus celebretur.
Quod quidem ut diligentius, quam an-

tea

tea factum fuerat impostero ab omnibus observaretur, Sancta Tridentina Synodus, Lateranensis Concilii sub Innocentio III. celebrati vestigijs inhærendo, præcepit, ut impostero, antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnias publicè denuntietur; deindeque, nullo legitimo concurrente impedimento, ad illius celebrationem in facie Ecclesiæ coram Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus Testibus præsentibus ritè procedatur. Voluit etiam eadem Sancta Synodus, apud Parochum diligenter Librum custodiri, in quo conjugum, & testium nomina, diesque, & locus Matrimonii describantur.

Providæ tamen hujusmodi leges, tanta autoritate saluberrimè institutæ, prava horum temporum conditione sensim prolabi visæ sunt, & enerves propemodum reddi, ob Matrimonia usu nimis recepta, quæ occultè aded celebrantur, ut illorum notitia, quantum fieri potest, obliteretur, & in tenebris ignorantia perpetuò jaceat conspulta. In more etenim positum est, illa celebrari nullis prævijs factis denuntiationibus, coram solo Parocho, vel alio Sacerdote de ejus licentia, adhibitâ præsentia tantum duorum Testium appositè à contrahentibus advocatorum, quorum fides nemini illorum est suspecta; remque peragi sæpe extra Ecclesiam, quandoque etiam intra illam, januis tamen occlusis, vel eo temporis momentò, quò semotà alterius cujusvis præsentia, scientia initi Matrimonii, præter Parochi, Contrahentium, Testiumque personas, alios penitus effugiat.

Quantum à Sacramenti dignitate, & ab Ecclesiasticarum legum præscripto occulta hæc Matrimonia, *Conscientie* vulgè nuncupata, ut plurimum abhorreant, satis superque conicere quis poterit, qui mentis aciem ad exitiosos illorū

effectus convertat. Hinc enim gravia ortum habent peccata, præsertim verò eorum, qui Divini Judicii interminatione posthabitâ, priore Uxore, cum qua clam contraxerunt, relictâ, cum alia spe futuri Matrimonii decepta, & in turpem secum vivendi licentiam abducta, palam contrahere promittunt. Quorumdam verò mentem ita pravæ cupiditates excæcant, ut novum contrahere secretum Matrimonium audeant post alterum secretò itidem contractum, & nondum prioris conjugis morte solutum, seseque magno scelere polygamos reddant. Alii etiam eò impudentiæ devenère, ut in hujus magni Sacramenti contemptum post primas secretò initas, alteras aut publicè, aut privatim nuptias contrahendo, sese audaciùs poligamiâ pariter innodare non perhorrescant. Age verò, quàm gravia, quàm nullò pacto ferenda ex his Matrimoniis mala oriantur. Si enim ad quâcumque Matrimonii suspicionem submovendam, Virum seorsim à muliere vivere contigat, sublata est illico individua vitæ consuetudo, & contemptum est verbum Domini: *Adherebit Homo Uxori suæ, & erunt duo in carne una.* Sin hæc vitæ consuetudo servetur, nemo est, qui illam criminis non arguat. & utpote detestabilem, in scandali materiam non traducat. Neque illata per scandalum dispendia rependit subsequuta celebratio occulti Matrimonii, quod in tenebris delitescit, & ab omnibus ignoratur.

Leviora quoque damna non sunt, quæ susceptæ Proli irrogantur. Sæpè enim contigit, illam à Parentibus, & à Matre præsertim amotam, nec piè, nec liberaliter institui; sed incertis fortunæ casibus objectam relinqui; nisi etiam Parentes ipsi contra naturæ leges, ausu nefario illius vitæ insidiantur. Ubi verò tam immane facinus Parentes deterreat, illosque ad sobolem alendam, instituendamque humanitas ipsa compellat; alia imminet Liberis susceptis ex occulto

Matri-

Matrimonio lugenda avitarum facultatum, & bonorum ja-
ctura, pro quorum possessione assequenda quamvis clament
jura sanguinis, illis tamen careant, necesse est, propter occulta
Parentum Matrimonia, & ademptam legitimitatis, & Fili-
ationis probationem. Huic etiam malorum origini sunt re-
ferenda ipsa quoque secreta Matrimonia contracta à Filiis-
familias contra Patris justè dissentientis voluntatem; ex qui-
bus quàm gravia incommoda exoriri soleant, neminem la-
tet. Quid plura? Adeò invaluit malitia, ut quandoque in
minoribus ordinibus constituti, pensiones, & beneficia, ad
Divinum Cultum, & Ecclesiastica munia instituta, etiam post
initum clam Matrimonium retinuerint, sibi que de mammona
iniquitatis oculos miserrimè comparaverint.

Defenda hæc igitur potiùs uberibùs lacrymìs, quàm
latiore calamo explicanda malorum congeries, cum ex hac
Apostolicæ Sedis specula omnes sibi vindicet nostræ vigi-
lantix curas; temperare non possumus, quin Vos ipsos, Ven-
Fratres, in partem Nostræ sollicitudinis evocantes, vestram
pietatem, & zelum excitemus ad custodiendas vigilias noctis
super grege Vobis credito, quem luctuosa horum tempo-
rum conditio in discrimen adducit. Primum itaque pericu-
li non infrequens occasio Vos reddat difficiliores ad remit-
tendum Publicationes, à quibus contracturi Matrimonium
sæpè per malitiosam suggestionem petunt dispensari. Quàm
cautè, solerterque oporteat ea in re Episcopos versari, non
obscura Vobis à Concilio Tridentino exhibentur argumen-
ta. Si enim (ait eadem Sancta Synodus) probabilis fuerit
suspicio, Matrimonium malitiosè impediri posse, si præces-
serint Denunciationes; tunc vel una tantùm Denunciatio
fiat; vel saltem Parocho, & duobus Testibus præsentibus
Matrimonium celebretur, & deinde ante illius consummati-
onem denunciationes in Ecclesia fiant, ut si aliqua subsunt

impedimenta, facilius detegantur. Præterea licet Episcopo relictum sit omnimodè super Denuntiationibus dispensare, hæc tamen facultas, non à sola Dispensantis voluntate pendet, sed à Tridentino coercetur arctis prudentiæ, discretique arbitrii legibûs; quod idem est, ac legitimam causam dispensationis requirere.

Parem quoque, imò fortasse majorem vigilantiam necesse est à Vobis adhiberi, ne post remissas denuntiationes celebretur Matrimonium coram Parocho, vel alio Sacerdote ab ipso Parocho, vel à Vobis deputato, præsentibus duobus, vel tribus Testibus confidentibus, ne ulla celebrationis notitia, vel rumor, oriantur. Id enim ut ad præscriptum Sacrorum Canonum licitè fieri possit, non satis est obvia quævis, & vulgaris causa sed gravis, urgens, & urgentissima requiritur. A Sacro Nostræ Pœnitentiariæ Tribunali, eo potissimum casu fit potestas ita celebrandi Matrimonium, quo Vir, & Fœmina in figura Matrimonii publicè degentes, & de quibus nulla viget criminis suspicio, in occulto tamen concubinato perseverent: Facile enim quisque conjiciet, quàm absconum esset, eos, à statu damnationis per gratiam Sacramenti revocandos, ad publicè contrahendum Matrimonium præviis denuntiationibûs compelli. Hanc verò praxim Vobis duximus proponendam, non quia Dispensatio præmissa casui solum congruat, cum alii similes, & fortasse urgentiores esse possint, in quibus dispensari expediat; sed quia Vestri pastoralis Officii partes versari debent in sedulo investiganda legitima, & urgenti causa dispensationis, ne Matrimonia occultè celebrata luctuosos habeant exitus, quos intimo cordis mœrore recensuimus.

Hunc porrò in scopum Vos hortamur, & impensè admonemus, ut Personarum Matrimonium secretò contrahere petentium, diligens fiat à Vobis inquisitio: An scilicet
ejus

ejus qualitatis, gradus & conditionis sint, quæ id probè exposcant; An sint sui, vel alieni juris; An Filii familias, quorum nuptiæ Patri justè dissentienti, sint invisæ; ab Episcopali etenim, quod geritis, munere nimium esset alienum, facilem præberi Filio inobedienciæ occasionem: An res sit de Personis Ecclesiasticis, licèt in Minoribus Ordinibus constitutis, Pensionem, & Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, ut detestabilis illorum retentio in statu Uxorato congruis remediis postea compescatur. Potissimum verò curet Vestra sollicitudo, antequam secreti Matrimonii licentia concedatur, quod contrahentes clara, & indubia, & à quavis fraude immunia exhibeant documenta status liberi, ad avertendum ab iis, qui improbi sunt ingenii, polygamix periculum.

Quod attinet ad Ministrum secreti Matrimonii, volumus ad id munus deputari Parochum alterius ex Contrahentibus, quem notitia Personarum, experientia, & diuturnus rerum usus, quovis Sacerdote extraneo peritiorem effecisse præsumuntur. Si quæ tamen Vobis occurrant circumstantiæ, quæ alium Sacerdotem loco Parochi exposcere videantur; gravi impellente causa, is Sacerdos à Vobis eligatur, qui probitate, & doctrina, & obeundi muneris peritiâ commendetur. Uni tamen, aut alteri Sacramenti Ministro à Vobis deputando districtè præcipiatur, ne Matrimonio intersit, nisi prius paterna charitate Conjuges in Domino monuerit, Sobolem procreandam, regenerari quàmprimùm oportere Sacro Baptismatis lavacrò; ac Christo Judici districtam reddituros esse rationem, nisi Filios ut legitimos agnoverint, eosque pietate, bonisque moribus imbuerint, & frui patientur Bonis temporalibus, à Majoribus in supremis tabulis relictis, vel provida legum auctoritate delatis.

Celebrato autem Matrimonio, indilatè à Parocho, vel alio Sacerdote, coram quo initum est, exhibeatur Epi-

scopo illius scriptum documentum, cum nota loci, & temporis, Testiumque, qui celebrationi intertuerunt. Vestrum erit postea diligenter incumbere, quod ad perennem gestæ rei memoriam præfatum documentum fideliter transcribatur in Libro prorsus distincto ab altero, in quo Matrimonia publicè contracta de more adnotantur. Hujusmodi Liber pro Matrimoniis secretis appositè compactus, clausus & Sigillis obsignatus, in vestra Episcopali Cancellaria cautè erit custodiendus: Et eo tantùm casu resignari, & aperiri vestrâ accedente licentiâ patiemini, quo alia id genus Matrimonia describi oporteat, vel id sibi vindicet justitiæ administrandæ necessitas, vel demum aliquod documentum ab eo exposcant verum interesse habentes, quibus probationum aliunde petendarum non suppetit copia: Sedulò tamen animadvertentes, quod re absolutâ, denudè claudatur, & Sigillis, ut antea, obsignetur. Fides seu Attestationes clam celebrati Matrimonii à Parocho, vel Sacerdote, qui vices Parocho gessit, exarandæ, Vobisque exhibendæ, transcribantur in dicto Libro, prout jacent de verbo ad verbum à Persona à Vobis deputanda, quæ apud omnes integritatis, probatique nominis luculentum habeat testimonium. Fides verò, & Attestationes ipsæ in secretiori loco factæ, tectæque à Vobis serventur.

Quod si ex occulto hujusmodi Matrimonio Prolem nasci contingat, eadem mundetur salutari Aqua Baptismi in Ecclesia, in qua aliis Infantibus hoc Sacramentum indistinctè confertur. Et quia ad operiendum clam initum Matrimonium, facile est in Libro Baptizatorum nullam fieri mentionem Parentum, & eorum Nomina consultò reticere: Volumus ac expressè mandamus, quod à Patre Baptizati, eoque defuncto, ab illius Matre suscepta Proles vobis denunciatur; dictaque denunciatio fiat vel immediatè per Parentes

rentes ipsos, vel per literas eorum caractere exaratas, vel per fide dignam Personam ab ipsis Parentibus designatam, ut certò, & clarè Vobis constet, quod Proles tali loco, & tempore, vel reticitis, vel falsò expressis nominibus Parentum baptisata, est legitima, licèt occulti Matrimonii fœdere procreata. Quæ sanè omnia cum Vobis innotuerint, ne illorum excidat memoria, in Libro fideliter describentur ab eo, cui facta à Vobis est potestas adnotandi Matrimonia occultè celebrata. Liber, in quem Baptizatorum ac utriusque Parentis nomina referentur, quamvis distingui debeat ab altero Matrimoniorum; Eâdem tamen diligentia, iisdemque cautelis in Cancellaria Episcopali clausus, & sigillis obsignatus, erit custodiendus, prout Librum Matrimoniorum cautè custodiri supra mandavimus.

Quia verò nonnulli deesse non possunt, qui propriæ conscientix vocibus obsurdescant, & nostris hîcè mandatis parere negligant; debita pœnarum districtione pro modo culpæ à Vobis puniantur. Quinimò cum satis Nobis experientiâ compertum sit, in hujusmodi negotiis homines, in terram oculos declinantes, ob humanos respectus tardiores effici, & à rectè agendi semita revocari: Mandamus idcirco, Matrimonia occulta à Vobis evulgari, & nota fieri, si certò Vobis constiterit, ex aliquo Matrimonio occulto procreatâ fuisse Sobolem, & baptizatam suppressis Parentum nominibus, nullâ præstitâ Vobis notitiâ, ut par erat, ab illius Parentibus intra triginta dies à Nativitate numerandos.

Ne autem Contumaces, & Inobedientes violatæ fidei, proditique Secreti Pastores suos insimulent; sedulò à Vobis curandum est, ut à Parocho, vel alio Sacerdote pro secreta celebratione Matrimonii à Vobis deputando, Conjuges clarè & apertè moneantur, ea lege & pacto illis permitti Secreti Matrimonii celebrationem, ut Soboles inde
pro-

procreanda non solum regeneretur Sacro Baptismate, sed post Baptisma denuntietur Episcopo cum nota loci, & temporis administrati Sacramenti, ac sincera indicatione Parentum, à quibus ortum habuit, quemadmodum supra præmissum est: Alioquin Matrimonium licet contractum datà per Episcopum Secreti fide, in lucem proferetur in gratià Filiorum, & ad propulsandam ab illis gravem, nullòque pacto ferendam jacturam. Volumus denique, ac mandamus, Fides, seu Attestationes Matrimonii clam initi, & Sobolis ex eo procreatæ, excerptas ex dictis Libris, modò, quò dictum est, apud Vos cautè custodiendis tantam promereri fidem, quantam sibi alii Libri Parochiales Baptismatis, & Matrimonii vindicare consueverunt.

Hæc à Vobis, Ven. Fratres, in hac temporum calamitate observari enixè præcipimus ad communem Animarum salutem, & ad præsidium Ecclesiasticæ disciplinæ, propter invalescentem hominum malitiam nova semper detrimenta vel patientis, vel reformidantis. Cæterum nostris hisce literis sublata nolumus ea validiora remedia, quæ huic malo, in diem ingruenti, consona dignoscet prudentia vestra, ad Pastorale officium cumulatè obeundum. Vobis interea paternæ charitatis, & benevolentiæ testem, Apostolicam Benedictionem impertimur.

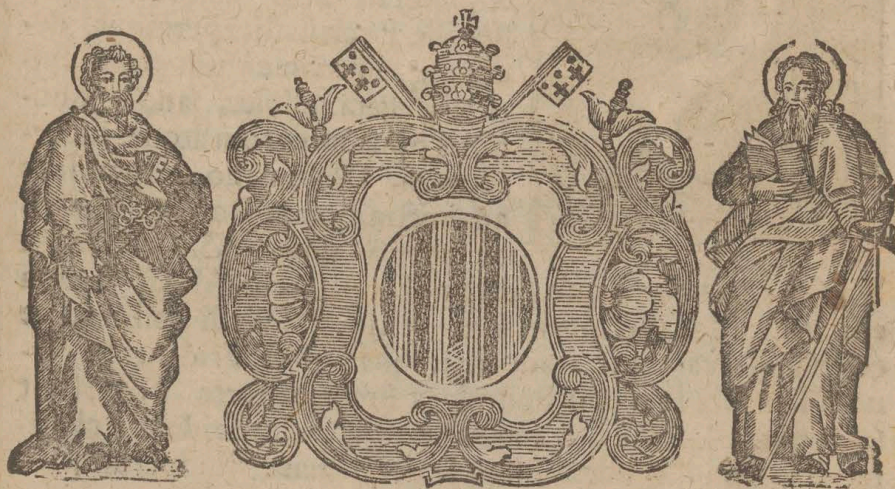
Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 17. Novembris 1741. Pontificatus Nostri, Annò Secundò.

R O M Æ. MDCC XLI.

Ex Typographia Rev. Camera Apostolicæ.

600

CONSTITUTIO
Sanctissimi Domini Nostri
BENEDICTI
P A P Æ XIV.
S U P E R
Clausura Monialium.

ROMÆ, MDCCXLII.

Ex Typographia Rev. Camera Apostolica.

BENEDICTUS

P A P A XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Alutare in Catholica Ecclesia Institutum ab ipsa antiquitate susceptum, ac tanta cum sollicitudine & pastorali zelo custoditum, ut flos ille Ecclesiastici germinis, decus atque ornamentum gratiæ spiritualis, læta indoles, laudis & honoris opus integrum atque incorruptum, DEI imago respondens ad sanctimoniam Domini, illustrior portio gregis Christi, Sacræ

Virgines, quarum, quo sublimior gloria est, Major & cura est, intra Monasteriorum septa & claustra vigili sollicitaque custodia servarentur, tam ante, quam post Tridentinæ Synodi Decreta Romani Pontifices Prædecessores Nostri tot sanctissimis Legibus, & initis Apostolicæ providentiæ charitatisque consiliis communire & confirmare studuerunt; ut, quæ se Christo dicaverint, & à carnali concupiscentia recedentes, tam carne, quàm mente se DEO voverint, consument opus suum magno præmio destinatum. Quoniam autem, etsi providas hujusmodi Sanctiones Constitutionesq;

si

fi eâ, quâ decet, regularis disciplinæ observantiâ custodirentur, satis esse scimus, ut Virgines ea, quæ Cœlestis earundem Sponsi JESU Christi sunt, cogitantes, sint sanctæ & corpore & spiritu; longâ tamen experienciâ edocti, & assiduâ Venerabilium Fratrum, aliarum Ecclesiarum Antistitum, querelâ admoniti, supremus Apostolicæ auctoritatis providentiæque partes requiri, ut abusus quamplurimis ex nimia quorumcumque, aut sibi quocumque pacto arrogantiû, aut prætendentium, aut obtendentium facultatem alias sibi quomodolibet sive à jure, sive ab homine concessam, vel demandatorum munerum ratione debitam esse, ut sive ipsi, sive alii ingredi clausuram Monialium, aut ipsæ Moniales è clausura ob quacumque etiam non legitimas causas egredi, & extra clausuram hujusmodi commorari possint, licentiam concedendi indulgentia sensim invecis opportunè occurratur: Hinc est, quod Nos pro suprema omnium Christi fidelium procuratione imbecillitati nostræ in universalis Orthodoxæ Ecclesiæ regimine divinitus imposita, opportunum abusus hujusmodi remedium, quantum cum Domino possumus, adhibere satagentes, Auctoritate Apostolica, tenore præsentium omnes & singulas Constitutiones à Romanis Pontificibus, Prædecessoribus Nostris, tam ante, quàm post Concilii Tridentini Decreta super clausura Monialium editas, renovamus & confirmamus, nec non imposterum ab omnibus & singulis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, sub iisdem pœnis in Constitutionibus eorundem Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum, & Decretis Concilii Tridentini præfati contentis, inviolabiliter observandas esse statuimus, decernimus, præcipimus atque mandamus. Præterea motu proprio & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine earundem præsentium tenore omnia & singula indulta, pri-

vilegia, prærogativas, facultates, licentias, & quocumque alio pacto nuncupatas concessiones omnibus & singulis quibuscumque Ecclesiasticis personis, quacumque auctoritate, dignitate, honore, præ eminentia, ac jurisdictione fungentibus, etiam Venerabilibus Fratribus Nostri, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, sive singulis, sive eorundem Cardinalium Congregationibus, etiam de Latere Legatis, sive qui Provinciis & Legationibus Status nostri Ecclesiastici pro tempore præsent, sive quos ad Charissimos in Christo Filios Nostros, Romanorum Regem, in Imperatorem pro tempore eligendū, vel electum, Reges & Reginas illustres, aliasque Summas Potestates, prout rerum conditio postulaverit, mitti & ablegari contigerit; sive qui, licet aliarum insigniū Ecclesiarum Antistites, tamen tanquam Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis Legati de Latere aliàs nuncupati & habiti sunt, & fortasse habentur, aut haberi, & esse prætendunt, & imposterum habendi sunt; sive Ordinarii, sive Extraordinarii Nostri, & ejusdem Apostolicæ Sedis ubicumque, etiam apud ipsos Imperatorem & Reges ac Summas Potestates Nuntii, sive Inter-Nuntii resident (exceptis dumtaxat locorum Ordinariis, iisque omnibus Superioribus, quibus tanquam Ordinariis & ordinaria jurisdictione utentibus, Monialium Monasteria subjecta & addicta sunt, in casibus tamen necessariis, & servatis aliis de jure servandis, & non aliter omnino,) ac demum quibuscumque aliis quocumque nomine & expressione nuncupatis personis quocumque tempore à quibusvis, etiam ab ipsis Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostri quacumque; de causa, occasione, titulo, colore & prætextu per quacumque Apostolicas sive in simili forma Brevis, sive sub Plumbo expeditas Literas sub quibuscumque verbo-

verborum formis facta, data, concessa, & impertita, sive factas, datas, concessas & impertitas super hujusmodi ingressu, revocamus, abolemus, annullamus atque irritamus; nec non à datarum earumdem præsentium die, revocata, annullata & irrita, ac nullius prorsus momenti, ac vigoris esse & fore, neminique cuilibet quocumque tempore suffragari; ac quemlibet omnium antedictorum, etiam speciali mentione dignorum quacumque facultate hujusmodi sive pro se, sive pro aliis temerè uti audentem, ipso facto absque ulla alia declaratione pœnas & Ecclesiasticas censuras contra violantes Clausuram Monialium inflictas, à quibus, præterquàm à Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, absolvi possit, incurrere & incursum esse; licentiamque hujusmodi concessam nullo modo suffragari, atque nullius momenti, perinde, ac si minimè concessa fuisset, ipso facto fore, & haberi, ac pœnas & censuras Ecclesiasticas ipso etiam facto, ut præmittitur, per contrafacientem incurrere & incursum esse statuimus, decernimus ac declaramus. Decernentes easdem præsentis Literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quòd quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes cujusvis status, gradus, ordinis, præminentia, & dignitatis existant, seu alia specificia & individua mentione, expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati & auditi, causæq; propter quas præsentis emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ & justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica & privilegiata causa, colore, prætextu & capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis enormissimæ & totalis læsionis nullo umquam tempore de subreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus aliove quomodolibet, etiam quantumvis magno, & substantiali, ac

incogitato & inexcogitabili, individuumque expressionem requirente defectu, notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia & potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentis Literas semper firmas, validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter & inconcussè observari: sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sedis prædictæ Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præ eminentia & potestate fungentes & functuros, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac, quatenus opus sit nostra & Cancellariæ Apostolicæ Regula *de jure quesito non tollendo*, aliisque Constitutionibus Apostolicis, nec non quibusvis etiam juramentò, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & consuetudinibus, ac usibus & stylis, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque indultis & Literis Apostolicis prædictis, aliisque quibuslibet personis etiam quacumque Ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus, & aliàs quomodolibet qualificatis, ac specialem expressionem requirètibz sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac

cum

cum quibusvis etiam derogatarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & aliis quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis ac pluries iteratis, & quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, & in illis tradita, observata, exprimerentur & insererentur, præsentibus pro plene & sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillò personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra illud ubiq; locorum habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam MARIAM Majorem sub Annullo Piscatoris, die tertia Januarii, Millesimò Septingentimò Quadragesimò Secundò, Pontificatus Nostri, Annò secundò.

D. Card. Passioneus.

Annò à Nativitate D. N. JESU CHRISTI mill' esimo septingentesimo
quadragesimo secundo, Indictione quinta, die vero 4. Januarii, Pontifi-
catus autem Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. BENEDICTI,
Divinà Providentiâ, PP. XIV. Annò Secundo, supradicta Constitutio
offixa, & publicata fuit ad valvas Basilicæ Lateranensis, & Principia
Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curie generalis in Monte
Citatorio, in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis, & consuetis
Urbis, per me Antonium Pellicia Apost. Curs.

Nicolaus Capelli Mag. Curl.

Presens exemplar, ex alio exemplari Romano reimpressum, cum eodè
exemplari Romano collationatum, concordare attestor. In cujus
rei fidem presentes subscripsi, & sigillò Illustrissimi & Reveren-
dissimi Domini D. Fabritii Serbelloni Archiepiscopi Patracen: & Nun-
tiii Apostolici in Regno Poloniæ, communi vi, Varsaviæ in Cancellaria Nun-
tiaturæ Apostolicæ, hac die vigesima Mensis Februarii, Annò Domini 1742.

Petrus Iastrzemski Publ. Autho:
Apostolica Notarius, & Nunti-
aturæ Apostolicæ in Regno Po-
loniæ, Vice Cancellarius, mpp.

CONSTITUTIO
SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
BENEDICTI
PAPÆ XIV.

Super Clausura Monasteriorum quo-
rumcumque Virorum Regularium.

R O M Æ M D C C X L I I .

Ex Typographia Rev. Camerae Apostolicae.

BENEDICTUS

P A P A XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Regularis disciplinae observantiam ante etiam, quàm & Generalium ac Particulariũ alicujus Nationis, aut Provinciæ Conciliorum decretis confirmaretur, & Romanorum Pontificum, Prædecessorũ Nostrorum legibũs sanctionibũsq; præscriberetur, quoad vetitum Mulieribus quibuscumque, etiam consanguineis intra quorumcumque religiosorum Virorum Clausuram ingressum tam integerrimè custoditam fuisse constat; ut, ne dum feminis quibuscumque, sed masculis quoque, non tam ad Monasteriorum claustra seu septa, quàm ad ipsa eorundem Monasteriorum Oratoria & Ecclesias nullus patuerit aditus, & accessus, quinimo sub gravissimis pœnis fuerit interdictus; ne scilicet, ut inquit S. Gregorius PP. I. Prædecessor Noster, in Servorum DEI secessibus occasio præbeatur popularibus cõventib9, & simpliciores ex hoc animas plerumq; quod absit, in scandalum trahat. Hujusmodi autem regularis disciplinae obser-

observantia, etsi pro temporum varietate ac necessitate tot
tantasque subit vices, ut iidem Prædecessores Nostri aditū
& accessum ad publicas Monasteriorum Ecclesias dumtaxat
sive masculis, sive feminis Sacrosanctum Missæ Sacrificium
audiendi, Prædicationibus Verbi DEI interessendi, & Sa-
cramentum Sanctissimæ Eucharistiæ sumendi, ac peccata
sua confitendi causâ, sine tamen Parochorum præiudicio,
interdum concesserint; vicissim tamen ipsi Prædecessores
Nostri tamante Concilii Tridentini decreta, quàm post eo-
rumdem Décretorum promulgationem denuntiationemque
providis saluberrimisque constitutionibus ordinationibusque
sub pœna etiam excommunicationis latæ sententiæ feminis
quibuscunque aditum, ingressumque huiusmodi intra Mona-
steriorum clausuram interdixerunt. Quoniam autem, sicut
dolentes accepimus, alii quidem Apostolicas leges ac præ-
cepta huiusmodi vel ausu temerario parvipendentes, vel ad
eorum arbitrium interpretantes, feminis quibuscunque adi-
tum ingressumque tam manifestè ac tanta solennitate ve-
titum permittunt; alii verò privilegia, indulta, prærogati-
vas, facultates, licentias, & alias quocumque pacto excogi-
tatas concessiones sibi, sive à jure, sive ab homine factas &
impertitas, seu facta & impertita, ac quorumcumque mune-
rum, dignitatum, ac præminentiarum ratione debitas seu
debita arrogantes, prætendentes, obtendentesque, feminas
quaslibet intra Monasteriorum claustra, septa, cænacula, cu-
bicula, aliasque officinas aut admitti ac recipi sinunt, man-
dantque, aut una secum ducunt; alii denique sub pieratis ac
religionis prætextu, cum supplicationes sive cum Sanctis-
simo Eucharistiæ Sacramento, sive cum sacris Sanctorum
Sanctarumque Reliquiis, Statuis, & Imaginibus per claustra,
septâ & alia Monasteriorum loca de more, ut asserunt, ha-
bentur, sine ullo prorsus discrimine masculos & feminas

supplicationes hujusmodi per eadem loca sequi & comitari
licitum, quin imo, ut Indulgentias lucrari valeant, necessa-
rium esse obtendunt: Hinc est, quod Nos, qui, dum in mi-
noribus essemus, quamplurimos hujusmodi abusus comper-
tos habebamus, in hac sublimi Sacrosancti Apostolatus spe-
cula constituti, non tam assiduis nonnullorum aliarum Ec-
clesiarum Antistitum documentis, quàm justis etiam Super-
iorum, aliorumque Virorum ex Religiosis Ordinibus DEI
honorem & instituti sui disciplinam zelantium expostulati-
onibus de antedictis similibusque abusus in dies admone-
mur, ut opportunum ac salutare iisdem abusus tollendis,
quantùm cum Domino possumus, remedium afferamus; auctoritate Apostolica, tenore præsentium primum quidem
omnes & singulas Constitutiones Sanctionesque à Romanis
Pontificibus Prædecessoribus Nostris tam ante, quàm post
Concilii Tridentini Decreta super Clausura Monasteriorum
quorumcumque religiosorum Virorum editas renovamus &
confirmamus, necnon in posterum ab omnibus & singulis,
ad quos spectat, & in futurum spectabit, sub iisdem pœnis
in Constitutionibus Sanctionibusque eorundem Prædecesso-
rum Nostrorum Romanorum Pontificum, & decretis ejus-
dem Concilii Tridentini contentis, inviolabiliter observan-
das esse statuimus, decernimus, præcipimus atque manda-
mus. Deinde motu proprio & ex certa scientia ac matura
deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenu-
dine earundem præsentium tenore omnia, & singula indul-
ta, privilegia, prærogativas, facultates, licentias, & quocū-
que alio pacto nuncupatas concessiones omnibus & singulis
quibuscumque auctoritate, dignitate, honore, præeminen-
tia ac jurisdictione fungentibus, etiam Venerabilibus Fra-
tribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, sive singulis, sive eorū-
dem Cardinalium Congregationibus, etiam de Latere Le-
gatis,

gatis, sive qui Provinciis & Legationibus Status Nostri Ecclesiastici pro tempore præsunt, sive quos ad Charissimos in Christo Filios Nostros, Romanorum Regem in Imperatorē pro tempore eligendum, vel electum, Reges, & Reginas Illustres, aliasque summas Potestates, prout rerum conditio postulaverit, mitti & ablegari contigerit; sive qui, licet aliarum insignium Ecclesiarum Antistes, tamen tanquam Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis Legati de Latere aliàs nuncupati & habiti sunt, & fortasse habentur, aut haberi & esse prætendunt, & in posterum habendi sunt; sive Ordinarii, sive Extraordinarii Nostri & ejusdem Apostolicæ Sedis, ubicumque etiam ad ipsos Imperatorem, & Reges, ac summas Potestates Nuntii, sive Inter-Nuntii resident; ac demum quibuscumque aliis quocumque nomine & expressione nuncupatis personis, quocumque tempore à quibusvis, etiam ab ipsis Romanis Pontificibus, Prædecessoribus Nostri, quacumque de causa, occasione, titulo, colore, & prætextu per quascumque Apostolicas sive in simili forma Breviis, sive sub plumbo expeditas literas sub quibuscumque verborum formis facta, data, concessa & impertita, sive factas, datas, concessas & impertitas super hujusmodi accessu & ingressu, revocamus, abolemus, annullamus, atque irritamus, necnō à datarum earumdem præsentium die, revocata, abolita, annullata & irrita, ac nullius prorsus momenti ac vigoris esse, & fore, neminique cuilibet quocumque tempore suffragari statuimus, decernimus & declaramus; quemadmodum etiā statuimus decernimus, & declaramus quemlibet omnium antedictorum, etiam speciali mentione dignorum quacumque facultate hujusmodi temerè uti audentem ipso facto absque ulla alia declaratione, pœnas & Ecclesiasticas censuras, à quibus, præterquam à Nobis & pro tempore existente Romano Pontifice, nisi in Mortis articulo, absolvi possit, in-

Q;

curre

currere & incursum esse, licentiamque hujusmodi cuicumque concessam nullo modo suffragari, atque nullius momenti, perinde ac, si minimè concessa fuisset, ipso facto, fore, & haberi, ac pœnas & censuras Ecclesiasticas ipso etiam facto, ut præmittitur, per contrafacientem incurri & incursum esse. Decernentes easdem præsentis literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes cujusvis status, gradus, ordinis, præminentia & dignitatis existant, seu alias specifica & individua mentione & expressione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati & auditi, causæque, propter quas præsentis emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet etiam quantumvis juridica & privilegiata causa, colore, prætextu & capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis enormissimæ & totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensûs, aliove quomodolibet, etiam quantumvis magno & substantiali, ac incogitato & inexcogitabili, individuumq; expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas apercitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiã motu scientia & potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu sejuvare ullo modo posse; sed ipsas præsentis literas semper firmas, validas, & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quancumque spectabit, inviolabiliter & inconcussè observari; sicque, & non aliter in præ-

missis

missis per quoscumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiã
causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardina-
les, etiam de latere Legatos, & Sedis prædictæ Nuntios,
aliosve quoslibet quacumque præminetia & potestate fun-
gentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis ali-
ter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judi-
cari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his
à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter con-
tigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac, quatenus
opus sit, Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ regula de jure
quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus & Ordina-
tionibus Apostolicis, necnon quibusvis, etiam juramento,
confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis
statutis & consuetudinibus, ac usibus & stylis, etiam im-
memorabilibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apo-
stolicis prædictis, aliisque quibuslibet personis, etiam qua-
cumque Ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus, &
aliis quomodolibet qualificatis, ac specialem expressionem
requerentibus sub quibuscunque verborum tenoribus & for-
mis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis,
aliisque efficacioribus efficacissimis & insolitis clausulis, irri-
tantibusque, & aliis decretis, etiam motu scientia & pote-
statis plenitudine similibus, ac Consistorialiter, & aliis quo-
modolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, fa-
ctis, ac pluries iteratis, & quantiscumque vicibus approba-
tis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis,
etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque;
totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac
de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idẽ
importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut
aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores
hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso,
& forma

& forma in illis tradita observata exprimeretur, & intererentur, presentibus pro plene & sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliis in suo robore permanfuris, ad premissorum effectum hac vice duntaxat specialiter & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Ceterum per presentes non intendimus derogatum esse iis concessionibus, quae ad favorem quarumcumque Nobilium feminarum ex eo, quod sive earundem majores, ac pro tempore existentes de familia fuerint & habeantur Fundatores, vel insignes Benefactores illius Monasterii, intra cujus claustra vel septa feminas etiam de familia ingredi vel concessum, vel cautum esse sibi voluerunt, & de concessione hujusmodi confirmationem ab Apostolica hac Sancta Sede obtinuerunt; sive feminae hujusmodi sint Consanguineae & Affines eorum, qui sunt Domini in temporalibus locorum, in quibus Monasteria sita reperiuntur, & quacumque legitima tituli vel consuetudinis causa & occasione ingressu hujusmodi de presenti gaudent, factae & impertitae fuerunt; dummodo concessionibus hujusmodi per Apostolicas in simili forma Brevis, vel sub Plumbo desuper expeditas literas duntaxat, & non aliter omnino factas & impertitas fuisse prius Ordinariis locorum Antistitibus vel Praesulibus perlegitima & authentica documenta constare fecerint; & dummodo nec vagandi, nec otiandi, nec comedendi canandique, nec per ambulacra, cubicula, canacula, aliaque loca & officinas discurrendi causa, sed ad Ecclesias accedendi, Sacrosanctum Missae Sacrificium audiendi, aliaque erga DEUM pietatis officia & opera exercendi studio ingrediantur; & dummodo de earum adventu & ingressu interdium & opportunè faciendo Superiores pro tempore existentes prius certiores fiant, ad hoc, ut absque Fratrum incommodo & offensione, recto tramite ad Ecclesiam pergatur, & alia
de

de jure servanda servantur. Volumus áutem, ut earundem præsentium literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillò personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio & extra illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die tertia Januarii, Millesimò Septingentesimò Quadragesimò Secundò, Pontificatus Nostri Annò Secundò.

D. Card. Passioneus.

Annò à Nativitate D. N. JESU CHRISTI millesimò septingentesimò quadragesimò secundò, Indictione quinta, die verò 4. Januarii, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. BENEDICTI, Divinâ Providentiâ, PP. XIV. Annò Secundò, supradicta Constitutio affixa, & publicata fuit ad valvas Basilicæ Lateranensis, & Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curie generalis in Monte Citatorio, in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis, & consuetis Urbis, per me Antonium Pellicia Apost. Curs.

Nicolaus Capelli Mag. Curl.

Præfens exemplar, ex alio exemplari Romano reimpressum, cum eodè exemplari Romano collationatum, concordare attestor. In cujus rei fidem præsentis subscripsi, & sigillò Illustrissimi & Reverendissimi Domini D. Fabritii Serbelloni Archiepiscopi Patracen: & Nuntii Apostolici in Regno Poloniæ, communivi. Varsaviæ in Cancellaria Nuntiaturæ Apostolicæ, hac die vigesima Mensis Februarii, Annò Domini 1742.

Petrus Iastrzemski Publ: Autho:
Apostolica Notarius, & Nuntiaturæ Apostolicæ in Regno Poloniæ, Vice Cancellarius, mpp.

R

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Pri-
matibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS P A P A XIV.

*Venerabilibus Fratres Salutem & Apostoli-
cam benedictionem.*

Etsi minimè Nobis dubitandum sit, omnes, qui-
bus animarum cura credita est, Volque præfer-
tim, Ven. Fratres, ad Apostolatûs officium e-
vectos, atque in Prælationis fastigio à DEO cõ-
stitutos, in id potissimum sollicitudinem inten-
dere,

dere, ut Christianus Populus cœlestis Doctrinæ pabulò e-
nutritus, & rudimentis Fidei saluberrimè instructus in semi-
tam Mandatorum Domini, facem Vobis præferentibus, fe-
liciter dirigatur: temperare tamen non possumus, quin vos
ipsums Nostræ Authoritatis, ac Paternæ dilectionis stimulis
excitemus ad tam pium, tamque salutare opus doctrinæ
Christianæ impensiore cura provehendum, sublati is im-
pedimentis, quæ animarum saluti adversantur.

Quia verò scientibus Legem loquimur, & vigiles Ec-
clesiarum hortamur Antistites, quibus nec Pietatis, nec alia
sacrarum Literarum defunt præsidia; supervacaneum duci-
mus plurimis urgere argumentis, non satis esse ad cœlestem
Beatitudinem assequendam confusim, & involutè credere à
DEO revelata, & ab Ecclesia Catholica proposita Mystera;
Sed hanc cœlestem Doctrinam divinitus traditam, & quæ ex
auditu concipitur, Doctoris legitimi, ac fidelis ministerio
ita esse accipiendam, ut singillatim illius capita explicentur,
& eorum aliqua necessitate *medii*, aliqua verò necessitate *præ-*
cepti Fidelibus ad credendum proponantur. Præterea licet
per Fidem justificari dicamur, cum ea sit humanæ salutis i-
nitium, & fundamentum; ad futuram tamen, quam inquir-
imus, Civitatem, ut pervenire aliquando mereamur, satis
compertum est, solam Fidem non sufficere; Sed viam nosse,
constanterque tenere oportere, nempe præcepta DEL, &
Ecclesiæ, tum virtutes, quas persequi, tum vitia, quæ stu-
diosè declinare debemus. Quæ quidem omnia cum primis
Catholicæ Fidei Rudimentis, sive *Doctrinâ*, ut ajunt *Christianâ*,
contineantur; Episcopalis muneris exigit ratio, ut illa in
singulis Diœcesibus, & ubique locorum rectè, atque ex ordi-
ne explicetur; nec posse Episcopos sine tacito conscientiæ
convicio illam negligere, sed in hoc opus maximè necessa-
rium omnem curam, & diligentiam conterre debere.

Jd tamen oneris non ita Episcopo impositum esse intelligimus, ut ipse per se Doctrinæ Christianæ semper intersit, pueros interroget, & Mysteria Fidei, quam profitemur, aperiat. Minimum quippe novimus, in Pastoralis sollicitudinis munere prægravari Apostolicæ servitutis sarcinam, ac planè intelleximus, cum Anconitanam primùm, tum deinde Bononiensem Ecclesiam regeremus, multis, variisque curarū veluti fluctibus jactari Præsulem suo satis muneri facere cupientem. Jd verò futurum affirmamus, si Episcopus, alieno etiam à Visitatione Diœcesis tempore, quandoque adsit ubi doctrina traditur Christiano homine digna, pueros, puellasque de rebus antea auditis sciscitetur, ac Mysteria nostræ Religionis evolvat, & annunciet; Pastoris operam in maximam crediti sibi Gregis utilitatem cessuram, ejusdemque exemplum alios excitaturum ad Vineam Domini Sabaoth pro viribus excolendam.

Hanc administrandæ Ecclesiæ quasi legem sibi dixerunt nedum veteres, sed recentiores etiam Præsules Beatorum Civium Albo adscripti; Carolus nempe Borromæus, Franciscus Salesius, Turribius, Alexander Sauli, quorum aliqui (ut litteris consignatum est) cum gravioribus distenti, atque impediti curis, adesse coram non possent, operæ, ac diligentia suæ Vicarium aliquem ex Canonicis, aut ex Sacerdotibus designabant, qui, susceptis Pastoralis Ministerii partibus, Adolescentulos ad omnia Religionis Officia Fidei elementis informarent.

Optimum ergo, & ad profectum animarum maximè accommodatum erit Antistitis exemplum, si, quod antea dictum est, id omni tempore, præsertim verò dum obit Diœcesim, in singulis Parœciis impleverit. Sed ut quisque facillè conjicet, ad hoc vires ejus non suppetunt. Ideoque ut propositum assequatur, necesse est, diligentia, quantâ potest

72
741
potest maximâ, curet, ne in aliis, quos tam laudabilis, tâ-
que fructuosi operis Vicarios constituit, studium, ac sedu-
litas desideretur.

Duo potissimum onera à Tridentina Synodo Cura-
toribus animarum sunt imposita: alterum, ut Festis diebûs
de rebus divinis sermonem ad Populum habeant; alterum,
ut pueros, & rudiores quosque divinæ Legis, Fideique ru-
dimentis informet. Si statis diebûs eam Parochi conci-
onem habebunt, quæ non persuasibilibus humanæ Sapientiæ
verbis obstrepat auribus, sed captui Auditorum accõmo-
data in eorum animos ostensione spiritus illabatur; si My-
sterium aliquod annunciabunt, in primis verò quod eo tẽ-
pore Ecclesia recolit, ea differentes, quæ ad virtutem inci-
tamento sint, & ad vitia fugienda, graviora præsertim, &
quæ sædius grassantur in Populo; si diebus ipsis (hoc enim
pariter debent suo muneri) pueros tamquam infantes mo-
do genitos nutriant Doctrinæ lacte, nunc hos, nunc illos in-
terrogando, dubia, atque involuta explicando; Si demum
cum Apostolo attendant lectioni, exhortationi, & doctrinæ,
ut perfectus sit homo DEI, & ad omne opus bonum instru-
ctus: fas est credere, exitum optatis respondere posse, & po-
pulum acceptabilem sectatorem bonorum operum faciliè
exiturum.

Verùm satis experienciâ compertum est, imparem esse
folius Parochi laborem; Cum nequeat unus omnes instrue-
re, ubi Doctoris diligentiam numerus vincit. Quoties ta-
men Episcopus totò animò, ac studiò in Ecclesiam sibi cõ-
missam incumbat, nunquam necessariis, & opportunis de-
stituetur auxiliis. Semper enim invenias, qui Tonsurâ ini-
tiari, qui per minorum, qui per sacrorum Ordinum gradus
ad Sacerdotii fastigium promoveri, qui denique ad Eccle-
siastica Beneficia viam sibi munire studeant. Gravissimis

idcirco verbis (& verbis facta respondeant) affirmet Episcopus, nunquam se facturum, ut tonsurâ inauguret grandiores ætate, aut Minores, præsertim verò Majores Ordines iis conferat, qui in tradenda Christiana Doctrina operam suam Parochis commodare neglexerint. Hunc porro Clericorum numerum idem Episcopus in singulas suæ Civitatis, & Diœcesis Parochias aptè distribuat, & eorum aliquos determinatæ Ecclesiæ adscribat. Denunciet præterea, ac fidem præstet, in conferendo Parochiarum, & aliorum Beneficiorum Jure, plurimum apud se ponderis, & momenti habiturum studium, & diligentiam in hoc opus à Clericis collatam: atque ita re ipsa constabit, non Rectori tantum impositum esse docendi munus, sed plures illi præsto esse, ut omnes Officii sui numeros cumulatè implere possit.

His accedit, Sacris Apostolicis Constitutionibus, & septimâ præsertim felic. record. Leonis X. Prædecessoris Nostri editâ in Concilio Lateranensi, saluberrimè cautum fuisse, ut tam Ludimagistri discipulos suos, quàm Piæ Fæminæ Puellas instituentes, sanâ, & incorruptâ Doctrinâ (Episcopo id potissimum urgente) tamquam pabulô vitæ nutriant, & confirmant. Constat etiam, ipsum Episcopum posse, ac debere Sacris Oratoribus, quàm diligentissimè cõmendare, ut pro concione in Parentum aures, animosque ingerant, suâ interesse Mysteriis Nostræ Religionis susceptâ prolem imbuere; & si ad id minus idonei fuerint, filios in Ecclesiam adduci oportere, in qua divinæ Legis præcepta explicantur. Pluribus itidem in locis pia, ac laudabilis, & ubi non sit recepta inducenda consuetudo invaluit, ut Parocho idem munus persequenti auxiliū ferant Laici tum viri tū mulieres in Christiana institutione veluti adjutricē operā navantes, qui audiunt pueros, ac puellas Orationem Dominicam, Angelicam Salutationem, Symbolum Apostolorum,

rum, aliaque id genus memoriter pronunciantes. Alibi quoque Sodalitia erecta sunt, quorum cura in explicanda Christianæ Religionis disciplina versatur, & quorum Institutum nedum meritis laudibus cumulat san. mem. Pius V. in sua Constitutione, quæ incipit: *Ex debito*; sed in omnibus etiam Diocesisibus propagari enixè exposcit. Quæ quidem omnia in unum collecta, si sedulò perpendantur, certum omnibus, atque exploratum erit, ubi multa sit messis, paucos nequaquam esse Operarios, nec eos deesse, qui parvulis panem petentibus frangant.

Sed quia compertum est, non solum Adolescentulos, illosque qui confirmata sunt jam ætate in divinarum rerum ignoratione versari, sed etiam viros, ipsosque senes salutaris Doctrinæ esse omninò expertes; Vel quia nunquam illã perceperunt, vel jam diù perceptam paulatim delevit oblivio: huic etiam malo provida Episcoporum occurret vigilantia, si operis sui Vicarios cogent, quæ parata sunt, remedia sedulò adhibere.

Ut autem ab iis, qui in prima sunt ætate sermò instituat; ad Sacram Eucharistiam, & Confirmationem admitti plures postulant. Pauci enim enixam hanc voluntatem, ac ferè impatiens studium non præferunt. Moneat igitur Episcopus Parochos, eisque districtè præcipiat, ne quis eorum sacrum Eucharistiæ Sacramentum administret, & *Schedulam*, ut ajunt, Confirmationis iis tradat, qui graviora Fidei, & Doctrinæ capita, & Sacramenti virtutem, & vim ignorent; vel quia parum in hoc Tirocinio profecerint, vel quia ea neglexerint audire, quæ ad hujusmodi Sacramenta piè ritèque suscipienda stans temporibus tradita sunt. Hoc sanè pacto primæ ætati satis videri potest consultum.

Si verò loquamur de Adolescentia, quoniam unusquisque proprium donum habet ex DEO, usu satis constat,
alios

alios Ecclesiasticæ, alios verò sæcularis vitæ rationem ini-
re. De primo hominum genere verba jam fecimus, cum
de iis ageremus, qui Ordinibus initiari volunt. Id unum
addi posse videtur, rem fore magni commodi, multæque u-
tilitatis plenam, si, qui se sistunt examini, eos Præsul potis-
simùm interroget de iis, quibus Christiani hominis scien-
tia continetur. Etenim magistra rerum experientia edo-
cuit, ex his aliquos, tametsi latini sermonis nitore, & ele-
gantia excultos, in scientiarum curriculo liberaliter institu-
tos, & quæ ad Ordines pertinent apprimè callentes, de Do-
ctrina tamen Christiana percontanti parùm, aut nihil ap-
positè respondere.

Si autem ad eos, qui in sæculo degunt, mentis acie
convertimus, palàm fit, illos ut plurimùm sacri conjugii fœ-
dera iniire. Verùm cum Matrimonio jungendi non sint, si
Parochus, ut debet, prius interrogandoprehenderit Ma-
rem, seu Fæminam, quæ ad salutem necessaria sunt, igno-
rare; Vix tantæ, ac tam luctuosæ ignorantia locum relin-
quet Episcopus, qui Pastores animarum admoneat officii
sui, & huic si desint, negligentia repetat pœnas.

Omnes denique omniū ætatum, atque ordinum ho-
mines solent indentidem sordes animæ Pœnitentia Sacramen-
tò detergere. Curabit itaque Episcopus, ut Sacerdos ex-
cipiens confessiones, fixum illud immotumque animo sem-
per habeat, invalidam esse Absolutionem Sacramentalem,
quàm quis ignorantia res necessarias necessitate *medii* imper-
titur, nec posse homines DEO per huiusmodi Sacramentum
reconciliari, nisi prius excussa huius ignorantia caligine, ad
agnitionem Fidei educantur. Sedulo etiam animadvertet
Confessarius in aliud tempus rejiciendam esse Absolutionem
illius, qui necessaria necessitate *præcepti* suò vitiò nescit; &
eo quandoque casu Pœnitentem absolvi posse, quo se vin-
cibilis

174
cibilis hujus ignorantia reum agnoscat, & accuset; ac intime dolens, tum a DEO veniam precetur, tum Confessario serio promittat, operam se impense daturum, qua Divinae Gratiae praesidio discat etiam necessaria necessitate *praecepti*.

Hanc profecto Christiani Populi instituendi ratione si Pastores sibi proposuerint, si eorum consilia, labores, & studia ad propositam methodum duxerint referenda; sperare fas est, Fide, & Opere, Gregem ita in dies profecturum, ut coedificetur in habitaculum DEI in Spiritu Sancto.

At vero cum maximi momenti ea res sit, nullaque alia ad DEI gloriam, & ad animarum salutem utilius instituta, mirari nemo debet, quod plurima passim objiciantur impedimenta. Sitae quandoque sunt in agro parvae, humilesque Ecclesiae, aliae Parochiali proximae, aliae vero longo intervallu disjunctae, ad quas diebus festis Patrestamiliis una cum liberis accedunt, Sacerdotem sacris operantem audituri; ex quo fit, ut suae Parochiae nunquam ferè intersint, nec ullum de Mysteriis Fidei, de Praeceptis, de Sacramentis verbum accipiant. Episcopus huic malo occurret, suamque objiciet auctoritatem. Et primo quidem quoad parvas Ecclesias Parochiali proximas, expressa lege caveatur, ne quis antea Sacrificium faciat, quam Parochus Missam celebraverit, sermonem habuerit, caeterasque sui muneris partes absolverit. Hoc enim pacto Ecclesia Parochialis confluentium Parochianorum numero celebrabitur. Quod vero ad parvas Ecclesias a Parochiali longe sepositas, cum difficile admodum sit, Parochianos ob locorum distantiam, longum iter, atque asperum, hyemali praesertim tempore, cum pluviae inundant, Parochialem adire, ibique Divinis Officiis interesse, relicta Ecclesia proximior: decernat Episcopus, gravibus etiam statutis poenis, quod Sacerdotes ibi operantes Christianae Doctrinae summam Populo tradant, Divinae

que Legem annuncient. Monendus tamen est Parochus, ne alienæ operæ nimium tribuat, sed videat ipse quò locò res sint, cum pueri Sacramentum Eucharistiæ, & Confirmationis, alii verò Matrimonii, sibi administrari exposcant.

Præterea sua etiam Urbes habent impedita. Sæpe enim contingit, in aliis Ecclesiis, ac præsertim Regulariū, solemni ritu, magnâque Populi frequentîâ, Festum aliquem diem celebrari: ideoque si in Ecclesia Parochiali, summò manè, aut statim à prandio Catechismus habeatur; aut nemo, aut pauci admodum sunt, qui eidem Catechismo intersint, quique præscriptas horas non causentur. Sin verò captentur horæ civitatis commodo magis appositæ, usu compertum est, Populum ad Ecclesiam confluere, in qua Festus dies agitur; & celebritate pompæ illectum, Doctrinâ Christianam non sine gravi animæ detrimento deserere. In hoc articulo, quia certa, & communis regula præscribi non potest, id totum relictum esse volumus Prudentiæ, vigilis, Ecclesiæ Antistitis, qui attentâ loci, temporis, personarum, qualitate, expensisque rerum omnium momentis, ita studeat solemnis dici celebritatem cum Doctrina Christiana componere, ne alteri altera sit impedimento. Quod si Regulares, & Exempti contradixerint, & sanctum hoc Doctrinæ opus, licèt ab Episcopis prius admoniti, suis functionibus perturbare præsumpserint; Nostram locorum Ordinariis auctoritatem, quâ potimur in exemptos, pollicemur; nec alia Pontificiæ vigilantix deerunt remedia, ne Parochiales Ecclesiæ debitis fraudentur obsequiis.

Plurimum quoque ad Christiani Populi institutionem conferre poterit, si Visitatores eligantur, quorum alii Civitatem, alii Diocesim lustrantes, omnia sedulo inquirant, ut certior factus Episcopus, pro meritis cujusque Pastoris, aut præmia decernat, aut pœnas.

CLEMENTIS Papæ VIII. aliorumq; Prædecessorum
Nostrorum vestigiis inhærentes, hortamur in Domino, &
enixè commendamus, in Doctrina Christiana tradenda, ad-
hiberi libellum de CLEMENTIS ejusdè mandato à Cardinali
Bellarmino conscriptum, mox in deputata Congregatione di-
ligenter examinatum, & approbatum; ac denique ab eodem
CLEMENTE in lucè eo saluberrimo consilio edi jussum, ut
unus deinceps, idemque modus in docendo, & discendo,
Christianam Doctrinam ab omnibus teneretur. Nihil hac
uniformitate optabilius; nihil ad præcavendos, qui in mul-
tiplicem Catechismorum varietatem irrepere possent erro-
res, conducibilius, atque opportunius. Sicubi verò con-
tingat ob peculiare regionum necessitates alium quempiam
adhiberi forè libellum; sedulò invigilandum erit, nequid ille
contineat, nequid in eum unquam inducatur à Catholica
veritate absonum. Curandum insuper, ut in eo fidei do-
gmata clarè & dilucidè sint explicata, additè si quæ defunt
necessariis, ac sublatè quæ redundant. Brevis enim, & uni-
voca docendi methodus multùm prodesse solet ad faciliore
interrogationem, cum quis periculum facit progressus pu-
erorum. Complectatur Liber hujusmodi etiam Fidei, Spei,
& Charitatis Actus, quos rectè scienterque compositos esse,
minimè dubitandum. Sed si aliter se res habeat, castigati
emendato prælo donentur. Actus prædicti paucis potius,
quàm multis verbis efferi gaudent; dum illis tamen tota
vis, & natura virtutis explicetur. Et quia Christianam Re-
ligionem profitenti maximè necessaria est consuetudo, &
exercitatio sæpius eliciendi dictos Actus; idcirco ne illorum
usus circumscribatur angustis finibus, & exiguo numero à
quibusdam singulis annis præfinitò; Episcopus suæ non mi-
nùs, quàm alienæ salutis studiosus, providè statuatur, ut in
Parochiis tum Urbis, tum Diocesis Rectores animarum

post Missam Festo die celebratam, statim ante Aram pro-
voluti, clarâ, & intelligibili voce dictos virtutum actus eli-
ciant. & præire satagant Populo, verba ab ipsis prolata de-
votè reddituro. Hoc enim pacto Fideles sensim illos me-
moriam mandabunt, & assuescent nedum Festis, sed aliis etiâ
diebus in hac pia exercitatione versari.

Saluberrimas has erudiendi Gregis rationes, quas Vo-
bis, Ven. Fratres, per hæc Apostolica scripta notas esse
volumus, quisque vestrum faciliè intelliget, consonas esse
Monitis Nostri Pastoralibus prælo jam demandatis, cum Spon-
sam Nostram Bononienlem Ecclesiam Paterna Charitate
cominus amplecteremur: illasque præterea ex Pontificiis
Constitutionibus hausta esse, & spectabilium Antistitum Te-
stimoniò, & exemplò comprobatis. Quia verò maximam
inde utilitatem proficisci experimentò cognovimus; quo
majori possumus studio Vos hortamur, & admonemus, ac
per Viscera Misericordiae Dei nostri enixè obtestamur, ut
pro injuncto Vobis Pastoralis Ministerii debito præmissorū
executioni strenuo, constantique animo incumbatis: sedulò
recogitantes, quidquid laboris, studii, ac vigilantiae in hunc
scopum collatum fuerit, Deum omnium Bonorum Datorē
uberi mercede retributurum; & Apostolicam benedictionē
ex animo Vobis impertimur. Datum Romæ apud Sanctā
Mariam Majorem die VII. Februarii MDCCXLII. Pontifi-
catus Nostri Annò Secundò.

R O M Æ, MDCCXLII.

Ex Typographia Rev. Camerae Apostolicae.

ODPUSTY

*Pozwolone od Oycy Świętego URBANA
- VIII. PAPIEZA, na żądanie Kardyna-
ła Magiellota Sistrzeńca Iego: na te sło-
wa o Najświetszym SAKRAMENCIE
nizey wyrażone.*

NIECH BĘDZIE POCHWALONY
PRZENAJŚWIĘTSZY
SAKRAMENT.

NAprzod mówiąc te pomienione słowa, dostę-
puie sto lat Odpustu. Także kto pokłęknie,
y ucziwość wyrządzi Przenajświętszemu
SAKRAMENTOWI.

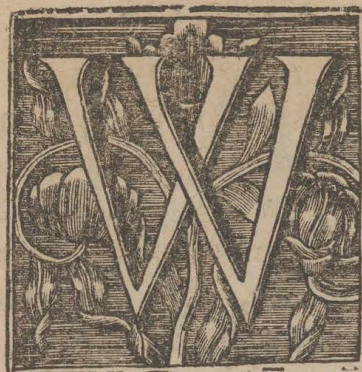
2. Mówiąc te słowa po Spowiedzi y Kom-
munii, dostępuie Odpustu zupełnego, y odpuszcze-
nia wszystkich grzechow; a mówiąc pięć razy, wy-
bawia duszę iedną z Czysta.

3. Maiąc te słowa w domu, abo w izdebce napisane, dostępie zupełnego Odpustu, y trzeciej części grzechow, także ktoby te słowa czytał abo nieumiejąc czytać, uczciwość im wyrządził, Odpustu zupełnego dostępie.

4. Umierający mówiąc usty abo przynajmniej sercem te słowa, ma zupełny Odpust, y wszystkich grzechow odpuszczenie.

5. Ktokolwiek przy Mszy Świętej kiedy Kapłan podnosi Nayświęwszy SAKRAMENT, abo kiedy go przez ulicę do chorego niesie, pokłęknie na kolana, abo przynajmniej się nabożnie nakłoni, a Pacierz zmowi, y Pozdrowienie Nayświęszey PANNY: Także ten ktory idzie za Kapłanem nioścącym Nayświęwszy SAKRAMENT do chorego, czterdzieści dni Odpustu otrzyma. *Ex Const: Synod: de Celebr: Miss: & Div: Off:*

174
Szystkiemu Duchowiestwu, y
Wiernym Chrystusowym, w Dy-
ecezji Naszey Łuckiey y Brze-
skiey zostaiącym, Zdrowia y
Błogostawieństwa od Pana BO-
GA. Co kolwiek do pomnoże-
nia Chwały Boskiey, y Ducho-
wnego pożytku, Dusz nam po-
wierzonych służyć może, z czu-

łości naszey Pasterkiey, tajno mieć niehcemy, lecz
Przykładem Ewanielicznego Gospodarza, nowe y stare
Skarby, na zarobek y zastrugę zbawiania, wszystkim
iawne y otworzyste czyniemy, podaiąc do wiadomości
wszystkich Wiernych: iako Naywyższy Kościoła Powsze-
chnego Pasterz BENEDYKT XIII. Papież, Odpusty
niektore, przez SIXTA V. Papieża nadane, Władza
Stolicy Świętey Apostolskiey potwierdzaiąc, całemu Ko-
ściołowi Świetemu, na pospolity pozwolił pożytek, kto-
re tu kładziemy.

ODPUSTY

NA witaiących się wzajemnie mowiąc: Niech
będzie pochwalony JEZUS Chrystus, y odpo-
wiadaiących: Amen. Y na wzywaiących Nay-
świętsze Imię JEZUS y MARYA, albo Litanie B.
MA-

MARYI Panny odmawiających. Niegdy S. pamięci SIXTUS V. przez Bullę, która się zaczyna: *Reddituri* wydana, Dnia 11. Lipca Roku 1587. Wszystkim Wiernym Chrystusowym, którzyby się wzajemnie witać mowili: *Niech będzie pochwalony J E Z U S Chrystus*, y odpowiadającym: *Amen.* albo *na wieki*, czyli to Włoskim, czyli Łacińskim, albo którymkolwiek innym językiem wyrażając, ile razyby to uczynili, Odpustu sto dni: a tym, którzyby Najswiętszego Imienia JEZUS, albo MARYI nabożnie wzywali, Odpustu dwadzieścia y pięć dni pozwolił.

Tym zaś, którzyby to czynić zwykli, iezeliby umierając, usty, albo tak nie mogąc, przynajmniej sercem Najswiętszego Imienia JEZUS y MARYA wzywali, nad to, zupełny Odpust przydał.

Też Odpusty nadał Kaznodziom, którzyby kazać, Słuchaczow napominali, aby sposobem wzwyż przelozonym, Najswiętsze Imię JEZUS chwalać, wzajemnie się witali, y tegoż Imienia JEZUS y MARYA nabożnie wzywali, y wżyskim innym, którzyby ten sposób witania w zwyczaj wnieść starali się.

Odmawiającym także Litanie Błogosławioney Panny MARYI, dwieście dni Odpustu nadał.

Gdy zaś Najswiętszemu Panu Natzemu BENEDYKTOWI Papieżowi XIII. pokorną Suplikę
poda-

1741
podano, aby wszystkie wraz, y w szczególności Odpu-
sty wzwyż mianowane potwierdzić raczył, Jego
Świątobliwość wysłuchawszy zdania Świętej Kon-
gregacyi Odpustom, y Świętym Reliquiom przelo-
żoney, do takowey proźby łaskawie nakłaniając się,
tez Odpusty Apostolską Powagą potwierdził. Dan.
Dnia 12. Stycznia, Roku 1728.

L. Car: Picus Praefectus.

(L. ✠ S.)

*Raphaël Cosmus de Hiero-
nymis Secretarius.*

PRzeto My przerzeczzone Odpusty, iako Authē-
tyczne, y w niczym nie podeyrzane, Powagą
Naszą Biskupią stwierdzając, aby Odpusty
przerzeczzone wszystkim Wiernym mogły być za-
lecone, pozwalamy, y ten Proces Natz do Druku
podać, a po wszystkich Kościołach Diecezji Na-
szej tak Farnych, iako y Zakonnych, publikować
rozkazujemy. Dan. w Zamku Naszym Biskupim Ja-
nowskim, Dnia 20. Miesiąca Kwietnia, Roku Pań-
skiego Tyśiącznego siedmsetnego czterdziestego
drugiego.

FRANCISZEK Biskup.

*X. Wojciech Temezwary O.
P. D. S. Łucki, Auditor
Spraw nadwornych Biskup.*

T

CHRISTUS Sacerdotes alloquitur.

Piscatores hominum Sacerdotes mei,
Praecones veridici, lucernae diei,
Charitatis radii fulgentes, & spei;
Auribus percipite verba Oris mei;
Vos in sanctuario mihi deservitis,
Vos vocavi palmites, Ego vera vitis.
Cavete ne steriles, & inanes sitis,
Si mecum perpetuo vivere velitis,
Vos estis Catholicae legis protectores,
Sal terrae, lux hominum, ovium Pastores,
Muri domus Israel, morum correctores,
Vigiles Ecclesiae, gentium Doctores.
Si legis protectio cadat, lex labetur,
Si sal evanuerit, in quo salietur?
Nisi lux appareat, via nescietur,
Et ni Pastor vigilet, ovile frangetur.
Vos capistis vineam meam procurare,
Hanc doctrinae rivulis debetis rigare,
Spinam, atq; tribulos prorsus extirpare;

Ut

Ut radices fidei possint germinare,
Vos estis in area boves trituranter
Prudenter à palea grana separantes.
Vos habent pro speculo legem ignorantes,
Populi, qui fragiles sunt & inconstantes.
Quidquid vident Laici, vobis displicere,
Dicent proculdubio: sibi non licere;
Et quidquid vos operis vident adimplere,
Credunt esse licitum; & culpa carere.
Cum Pastores ovium sitis constituti,
Non estote desides, sicut canes muti,
Vobis non deficiant latratus acuti.
Lupus rapax invidet ovium saluti.
Grex fidelis triplici cibo sustinetur,
Meo sacro Corpore, quo salus augetur,
Sermonis compendio, quod discretè detur,
Cibòque corporeò, ne periclitetur.
Omnibus tenemini vestris prædicare.
Sed quia, quibus, qualiter, ubi, quando, quare?
Debetis sollicitè præconsiderare,
Ne quis in officio dicat vos errare.
Spectat ad Officium vestræ dignitatis,
Omnibus petentibus mea dare gratis;
Nec cujusquam hominum munera prendatis;
Ne cum Giezi pariter lepram incurratis.
Gratis Eucharistiam plebi ministrare:

*Gratis & absoluite, gratis baptizate:
Vobis data celitus cuncta gratis date:
Ac ovium salutem sedulo curate.
Vestra conversatio sit Religiosa,
Munda conscientia, vita virtuosa,
Regularis habitus, mensque gratiosa.
Nulla vos coinquinet labes criminosa.
Nullus fastus elevet ad id, quod non estis.
Nihil vos illaqueet curis inhonestis,
Quibus Claves traditæ sunt Regni celestis.
Estote breviloqui, ne vos ad reatum
Pertrahat loquacitas, nutrix vanitatum.
Verbum, quod loquimini, sit abbreviatum;
Nam in multiloquio non deest peccatum.
Estote benevoli, Sobrii prudentes,
Justi, casti, simplices, pii, patientes,
Hospitales, humiles, subditos docentes,
Consolantes miseros, pravos corrigentes,
Nam si sic gesseritis curam Pastoralem,
Vereque vixeritis vitam spiritalem,
Postquam exueritis chlamydem carnalem:
Ipse vobis conferam stolam immortalem.*

A M E N.

De Collegio et Schola 3 et 1740

De Schola 1741 11 ~~aprilis~~

De Schola 1741 20 ~~aprilis~~ May

De Schola 1741 22 Augusti

De Schola 1741 9 Novembris

De Schola
1741
11 Aprilis 1741

